Rogaland vannregion
Vann fra fjell til fjord

REGIONAL PLAN FOR VANNFORVALTNING FOR ROGALAND VANNREGION 2028 – 2033

Høringsutgave oktober 2026

Vannregionmyndighet for Rogaland vannregion:
Rogaland fylkeskommune
Postboks 130
4001 Stavanger
firnapost@rogfk.no / 51 51 66 00

Kontaktinformasjon og plandokumenter på: Rogaland - Vannportalen

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal
postmottak@agderfk.no / 38 05 00 00

Vestland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen
post@vlfk.no / 05557

Telemark fylkeskommune
Postboks 2844
3702 Skien
post@telemarkfylke.no / 35 91 70 00

Bilde forside: Regnbue over Gjåvatnet i Suldal kommune, Elin Valand

Forord

I Rogaland vannregion har vi mye godt og rent vann. Vannet vårt er en ressurs, og godt vannmiljø gir oss et rikt dyreliv, flotte opplevelser, god folkehelse og et robust næringsliv. Samtidig har vi mye vann som ikke har god nok vannkvalitet, og vann der fisken sliter. Vi må derfor jobbe videre med tiltak for å forbedre vannmiljøet i årene fremover.

Dette er høringsutkastet til den tredje vannforvaltningsplanen for Rogaland vannregion. Planen skal gi gode rammer for videre samarbeid og felles prioriteringer. Vi bygger videre på det gode arbeidet som gjøres lokalt i kommunene og i vannområdene. Samarbeid, formidling og involvering er viktige stikkord fremover.

Vi inviterer alle som har ansvar eller interesse for vannmiljøet i Rogaland vannregion til å mene noe. Bli med på høringsmøter
og gi skriftlige innspill, slik at vi kan få en best mulig plan som kan gi felles retning mot 2033!

Stavanger, 4. september 2026

Ole Ueland
Fylkesordfører

Sentrale begreper og definisjoner

God økologisk tilstand (GØT) og godt økologisk potensiale (GØP)
God økologisk tilstand (GØT) er hovedmålet for alle vannforekomster, vannforskriften § 4. Godt økologisk potensial (GØP) brukes for sterkt modifiserte vannforekomster og beskriver det beste miljøet som kan oppnås uten å hindre den samfunnsnyttige aktiviteten (§ 5).

Påvirkning
Påvirkninger er forhold eller aktiviteter som vurderes å kunne påvirke miljøtilstanden i vannforekomsten. Alle relevante påvirkninger som kan gi avvik fra naturtilstanden skal registreres i Vann-Nett.

Sterkt modifisert vannforekomst (SMVF)
Vannforekomster der samfunnsnyttig aktivitet har endret vannføring og/eller fysiske forhold i så stor grad at god økologisk tilstand ikke kan oppnås, uten at det går vesentlig ut over formålet med aktiviteten, utpekes som sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF) dersom kriteriene i vannforskriftens § 5 oppfylles.

Tiltaksprogram
Tiltaksprogrammet samler alle fastsatte og foreslåtte tiltak som er nødvendige for å nå miljømålene i vannregionen. Det utarbeides av vannregionmyndigheten i samarbeid med VRU og oppdateres hvert sjette år (§ 25).

Vannregion
Flere tilstøtende nedbørfelt, med tilhørende grunnvann og kystvann, som er satt sammen til en hensiktsmessig forvaltningsenhet (største forvaltningsenhet).

Vannområde
En del av en vannregion som består av flere, ett enkelt eller deler av nedbørfelt, med eller uten kystområde, som er satt sammen til en hensiktsmessig forvaltningsenhet.

Vannforekomst
En vannforekomst er en fysisk avgrenset og juridisk definert enhet av elv, innsjø, kystvann eller grunnvann.

Vannregionmyndighet (VRM)
Vannforskriften § 20 bestemmer hvilke fylkeskommuner som skal være vannregionmyndighet for den enkelte vannregion. Vannregionmyndigheten skal i nært samarbeid med vannregionutvalget, koordinere arbeidet med å gjennomføre oppgavene iht. vannforskriften (§ 21).

Vannregionutvalg (VRU)
Et samarbeidsorgan for Vannregionmyndigheten i arbeidet med å gjennomføre vannforskriften. VRU skal bestå av representanter fra berørte sektormyndigheter, statsforvaltere, fylkeskommuner og kommuner, og er oppnevnt og ledet av vannregionmyndigheten (vannforskriften § 22).

Vann-Nett
www.Vann-Nett.no er kunnskapsdatabasen for arbeidet med vannforskriften i Norge. Her finnes informasjon om miljøtilstand, påvirkninger og planlagte tiltak på alle vannforekomster.

Flere definisjoner
Øvrige begreper og definisjoner finnes på www.vannportalen.no.

Sammendrag

Regional plan for vannforvaltning i Rogaland vannregion skal bidra til å sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet vårt. Planen omfatter alt vann med tilhørende nedbørsfelt, inkludert elver, innsjøer, kystvann, grunnvann og beskyttede områder. Vannforvaltningsplanen er utarbeidet i tråd med nasjonale føringer og krav i vannforskriften.

Innhold i plan

Vannforvaltningsplanen gir et samlet og oppdatert kunnskapsgrunnlag om miljøtilstand, påvirkninger og behov for tiltak i Rogaland vannregion. Planen beskriver hvordan vannmiljøet og vannressursene i vannregionen skal forvaltes i et langsiktig perspektiv, slik at vi oppfyller målet om god økologisk og kjemisk tilstand i tråd med vannforskriften. Planen fastsetter miljømål for alle vannforekomstene i vannregionen, og beskriver hvilke tiltak som trengs for å nå miljømålene. Gjennom tydelige prioriteringer, skal planen bidra til å samordne innsatsen mellom kommuner, sektormyndigheter og staten. I tillegg tilrettelegges det for samarbeid med private aktører og frivilligheten.

Prioriteringer frem mot 2033

For å gi rammer for det regionale arbeidet og samordne innsatsen i planperioden er det utpekt fem satsingsområder:

1. Restaurering av vassdrag
2. Redusere miljøbelastningen til vassdrag og fjord
3. Samarbeid og innsats for kystområdene
4. Arealforvaltning på lag med vannmiljøet
5. Bred formidling og involvering

Satsingsområdene med tilhørende strategier skal bidra til at vi jobber i lag for å nå miljømålene som vedtas. Tiltakene for hver enkelt sektor og påvirkning, er beskrevet i tiltaksprogrammet. Sektorregelverket må nyttes fullt ut, og i tillegg er det behov for en god del supplerende tiltak. Handlingsprogrammet beskriver samarbeidsaktiviteter og sentrale tiltak som skal gjennomføres for å følge opp prioriteringene i planen. Både tiltak i handlingsprogrammet og tiltak i tiltaksprogrammet skal oppdateres underveis i planperioden.

Den tredje vannforvaltningsplanen

Dette er den tredje vannforvaltningsplanen, og bygger derfor på arbeidet som ble gjort i de to første planfasene. Erfaringene fra planperioden 2022–2027 viser at hovedutfordringene i stor grad er kjent. Påvirkningsbildet er stort sett det samme som før, med sur nedbør, vannkraft og jordbruk som de tre største påvirkerne på vannmiljøet i Rogaland. Andre vesentlige påvirkninger på vannmiljøet er; spredte avløp, samferdsel, bekkelukking, flomsikring, akvakultur, bebyggelse og industri.

Erfaringene fra forrige planperiode viser at vi er på god vei. Alle vannområdene har faste koordinatorer som bidrar til samarbeid og fremdrift. Det gjennomføres tiltak og systematisk tiltaksovervåking, og det registreres forbedring i miljøtilstand flere steder. Kunnskap om

miljøtilstand er stadig økende i alle fire vannområder. Samarbeid mellom forvaltningen og frivilligheten/grunneiere om tiltaksgjennomføring oppleves som både givende og nødvendig.

Vi har likevel en lang vei å gå for å nå målene om god økologisk og kjemisk tilstand. Om lag 57 prosent av vannforekomstene (vassdrag og kyst) har i dag god eller svært god økologisk tilstand eller godt økologisk potensial. Dette er omtrent på samme nivå som i starten av forrige planfase. Det er et gap mellom miljømål og foreslåtte tiltak i tiltaksprogrammet. Utfordringer som er til hinder for tilstrekkelig tiltaksgjennomføring må tas tak i; finansiering, kapasitet, ressurser og virkemidler.

Planens innhold oppsummert

- For å nå miljømålene er det behov for tiltak i de aller fleste sektorer.
- Kommunene og vannområdene spiller en nøkkelrolle i vannforvaltningsarbeidet fordi kommunene har ansvaret for de fleste tiltakene, samt for lokal arealforvaltning.
- Pågående tiltaksarbeid innen landbruk og avløp må videreføres og styrkes.
- Pågående arbeid med habitatforbedrende tiltak og restaurering av vassdrag må løftes og styrkes.
- Konkrete vassdrag og fjorder prioriteres i hvert vannområde for samlet innsats, der sektormyndigheter, kommuner og andre aktører samarbeider for å nå miljømålene.
- Det er særlig behov for innsats i de vannforekomstene det er gitt utsatt frist for måloppnåelse etter 2033.
- Planretningslinjene er oppdatert og videreføres.
- Kompetanseheving og lokal politisk forankring av vannforvaltningsarbeidet styrkes.
- Formidling, samarbeid og involvering av frivillighet og andre aktører prioriteres.

Endringer fra forrige plan av særlig betydning;

- Bruk av satsingsområder gir en tydeligere ramme for prioritering og felles innsats.
- Det foreslås mindre strenge miljømål for 34 nye vannforekomster
- Det foreslås utsatt frist utover 2033 for 46 vannforekomster
- Handlingsprogrammet er innrettet for å brukes aktivt i oppfølging av vannforvaltningsplanen og for å samordne aktiviteten med andre regionale planer.
- Behov for samarbeid og innsats for kystområdene løftes ytterligere, blant annet gjennom forslag om etablering av en regional samarbeidsgruppe.
- Kunnskapsoppdateringen i Vann-Nett styrkes gjennom økt opplæring, systematisk oppfølging og samordnet innsats.
- Hellelandsvassdraget er påvirket av vannkraft, og prioriteres for vilkårsrevisjon.
- Fem vassdrag foreslås for helhetlig vassdragsrestaurering; Figgjovassdraget, Orrevassdraget, Sokndalsvassdraget, Hellelandsvassdraget og Tauvassdraget.

Oppdaterte miljømål

Oppdatering av miljømål er gjort i dialog med berørte myndigheter og vannregionmyndigheten. Endring av miljømål skyldes ny kunnskap eller endrede forutsetninger. Basert på foreslåtte miljømål og unntak etter vannforskriften §§9 og 10 vil om lag 90% av vannforekomstene av de 1941 vannforekomstene i vannregionen ha et miljømål om minst god økologisk og kjemisk tilstand eller godt økologisk potensiale innen 2033.

Sterkt modifiserte vannforekomster
Det foreslås 26 nye sterkt modifiserte vannforekomster, de fleste med årsak i vannkraftpåvirkning (tørrlegging). Totalt er det 354 SMVF i vannregionen. Disse får enten godt økologisk potensiale som miljømål, eller mindre strenge miljømål.

Mindre strenge miljømål
En vannforekomst kan få mindre strenge miljømål (MSM) der menneskelig påvirkning er så omfattende at *god tilstand* eller *godt potensiale* ikke kan nås, eller der kostnadene ved nødvendige tiltak er uforholdsmessig høye. Det er i Rogaland vannregion foreslått 144 vannforekomster (7,4%). med mindre strenge miljømål. De fleste skyldes vannkraft. Andre aktiviteter er industri, gruver, forurenset sjøbunn og bekkelukking/bebyggelse.
Det er siden forrige planperiode foreslått 34 nye vannforekomster med mindre strenge miljømål.

Om utsatt frist etter 2033
Det er foreslått å gi utsatt frist etter planperioden for 46 vannforekomster (2,4 %). Dette gjelder;

- Vassdrag med høy næringsbelastning og høye fosfornivå i jorda / interngjødsling i innsjøer
- Vassdrag med påvirkning fra genetisk effekt fra rømt oppdrettslaks
- Kystvann påvirket av forurenset grunn
- Terskelfjorder med dårlige oksygenforhold
- Bekk påvirket av sur nedbør

I forrige periode fikk 24% av vannforekomstene utsatt frist. Årsaken til den større endringen, er det nå kun er mulig å gi utsatt frist med årsak i naturgitte forhold, som innebærer at effekt av tiltak vil ta lang tid (vannforskriften §9c).

Uenighet om miljømål
Det er uenighet mellom sektormyndigheter om miljømål for to kystvannforekomster. Uenighet vil søkes løst i løpet av høringsperioden. Informasjon om dette ligger i 6.3.

Planens virkning
Vannforvaltningsplanen skal ligge til grunn for offentlige myndigheters planlegging og virksomhet i vannregionen (plan- og bygningsloven § 8-2). Planen med tilhørende planretningslinjer gir føringer for kommunenes arealforvaltning, og skal bidra til å samordne og styre arealbruken på tvers av kommune- og fylkesgrensene.

Behov for nye virkemidler
Flere av de beskrevne behovene for nye virkemidler fra forrige plan er videreført i denne planen. Det er beskrevet behov innen vannkraft, samferdsel, sur nedbør, avløp, landbruk, fremmede arter, forurensa sjøbunn og naturrestaurering. Behov for bedre økonomiske virkemidler går igjen, sammen med behov for bedre kapasitet og ressurser i kommunal sektor.

Innhold

Sammendrag IV
1. Rammer for vannforvaltningsplanen 2
1.1. Bakgrunn og oppbygging 2
1.2. Formål - helhetlig forvaltning for god miljøtilstand 3
1.3. Krav og prosesser i planarbeidet 3
1.4. Juridisk virkning 6
1.5. Regionale planer av betydning for vannforvaltningsarbeidet 7
1.6. Oppfølging og ansvar 8
1.6.1. Organisering og ansvar 9
1.6.2. Finansiering og spleiselag 10
2. Planens geografiske virkeområde 12
2.1. Vannregionens geografiske avgrensning 12
2.2. Vannforekomster i vannregionen 14
2.3. Beskyttede områder i vannregionen 14
3. Måloppnåelse og erfaringer fra forrige planperiode 16
3.1. Måloppnåelse og utvikling i miljøtilstand 16
3.2. Erfaringer fra forrige planperiode 19
4. Prioriteringer i vannregionen 2028-2033 23
4.1. Satsingsområder i planperioden 23
4.1.1. Satsingsområde 1: Restaurering av vassdrag 24
4.1.2. Satsingsområde 2: Redusere miljøbelastningen til vassdrag og fjord 25
4.1.3. Satsingsområde 3: Samarbeid og innsats for kystområdene 26
4.1.4. Satsingsområde 4: Arealforvaltning på lag med vannmiljøet 27
4.1.5. Satsingsområde 5: Bred formidling og involvering 29
4.1.6. Regionale planretningslinjer 30
4.2. Forslag til lokaliteter for restaurering 32
4.3. Regulerte vassdrag prioritert for miljøforbedrende tiltak 32
4.4. Prioritering av tiltak 33
5. Kunnskapsgrunnlag for miljøtilstand og påvirkninger 35
5.1. Innhenting og vurdering av kunnskapsgrunnlaget –overvåkingsprogrammer 35
5.2. Miljøtilstand i vannforekomstene 38
5.3. Presisjon og usikkerhet 41
5.4. Inngrep og aktiviteter som påvirker vannmiljøet 43
5.4.1. Inngrep og aktiviteter som påvirker flest vannforekomster i vannregionen 43
5.4.2. Inngrep og aktiviteter som har medført sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF) 46
6. Miljømål og bruk av unntak 49

6.1. Reviderte miljømål for 2028-2033– unntak og tilpasninger 50
6.1.1. Vannforekomster med utsatt frist for å oppnå miljømålet 52
6.1.2. Vannforekomster med mindre strenge miljømål 53
6.2. Vannforskriften §12 - ny aktivitet eller nye inngrep 55
6.3. Behov for avklaringer 55
7. Oppsummering av tiltaksprogrammet 56
8. Behov for virkemidler for å styrke gjennomføringen av vannforskriften 60
9. Vedlegg 62
Vedlegg 1: Vannforekomster med unntak fra miljømålet om minst god tilstand 62
Vedlegg 2: Vannforekomster med kraftverk som vil få redusert kraftproduksjon som følge av foreslåtte miljøtiltak 71
Vedlegg 3: Regional oversikt over overvåkingsprogrammer i vannregionen 74
Vedlegg 4 Behov for feilrettinger - inndeling av vannforekomster 85
Vedlegg 5 Oversikt over endringer i mindre strenge miljømål (MSM) 91
Vedlegg 6 Oversikt over forslag til nye SMVF 93
Vedlegg 7 Forslag til prioritering av vassdrag for restaurering 95

1. Rammer for vannforvaltningsplanen

En tydelig ramme for planarbeidet er nødvendig for å sikre felles forståelse av mål, prosess og myndighetsroller. Kapitlet gir de overordnede forutsetningene som ligger til grunn for hvordan vannforvaltningsplanen skal utarbeides og følges opp.

1.1. Bakgrunn og oppbygging

Vannforskriften er det rettslige rammeverket for forvaltningen av vannmiljøet i Norge. Den fastsetter miljømål for alle vannforekomster og inneholder et generelt forbud mot forringelse.
Myndighetsutøvelse, planlegging og aktivitet som kan påvirke vannmiljøet skal vurderes opp mot disse miljømålene. Den regionale planen for vannforvaltning operasjonaliserer vannforskriften og fungerer som myndighetenes felles verktøy for å samordne innsatsen for å nå miljømålene.

En vannforekomst er en fysisk avgrenset og juridisk definert enhet av elv, innsjø, kystvann eller grunnvann. Ved å dele vannmiljøet inn i vannforekomster kan vi koble påvirkninger til riktig sted og sikre at tiltak settes inn der de faktisk gjør nytte. Vannforekomsten er derfor den grunnleggende enheten for å vurdere miljøtilstand og fastsette mål i vannforskriften.

Planen oppdateres hvert sjette år i tråd med vannforskriften (§§ 26-29 og vedlegg VII).
Oppdateringen bygger på gjeldende plan, gjeldende føringer og krav i forskriften. Planen beskriver miljøtilstand og påvirkninger i vannforekomster i både ferskvann og kystvann, og viser nødvendige tiltak for å oppnå miljømålene.

Følgende dokumenter inngår i planen:

- **Tiltaksprogram**

Beskriver nødvendige tiltak for å nå miljømålene, ansvarlig myndighet, tidsplan og kostnader. Synliggjør og reduserer gapet mellom dagens tilstand og ønsket miljøtilstand.
Lenke: Tiltaksprogram for Rogaland vannregion

- **Handlingsprogram:**

Viser hvordan prioriteringer i planen skal følges opp etter vedtak av regional planmyndighet (pbl. § 8-1).
Lenke: Handlingsprogram

- **Oversikt over overvåkingsprogrammer**

Gir oversikt over pågående og planlagt overvåking.
Vedlegg 3: Oversikt over overvåkingsprogrammer i vannregionen

1.2. Formål - helhetlig forvaltning for god miljøtilstand

Planens formål er å bidra til å oppfylle kravene i vannforskriften gjennom å:

- **Nå og opprettholde god miljøtilstand, inkludert forbud mot forringelse**

God miljøtilstand innebærer gode leveområder for vannlevende organismer og lave nivåer av miljøgifter og andre skadelige stoffer. Dette sikrer viktige økosystemtjenester som rekreasjon, matsikkerhet og trygg vannressurs.
Les mer om miljømål etter vannforskriften- vannportalen.no

- **Sørge for helhetlig, økosystembasert forvaltning**

Forvaltningen tar utgangspunkt i nedbørsfelt, fremfor administrative grenser, og vurderer hele vannets kretsløp samlet. Dette gir oversikt over påvirkninger på hver vannforekomst og gjør det mulig å identifisere målrettede tiltak der miljømålene ikke oppnås.

- **Samordne innsatsen mellom alle berørte myndigheter**

Planen er et verktøy for koordinert innsats mellom statlige, regionale og lokale myndigheter for å beskytte og forbedre vannmiljøet.
Les mer om organisering av vannforvaltningen- vannportalen.no

1.3. Krav og prosesser i planarbeidet

Nasjonale føringer og ambisjonsnivå

Ambisjonsnivået for planen er gitt i Nasjonale føringer for arbeidet med å oppdatere de regionale vannforvaltningsplanene (2025) . Planarbeidet bygger også på relevante statlige mål, retningslinjer og forventninger, vedtatt planprogram med hovedutfordringer, evaluering av forrige planperiode.

Organisering, dialog og medvirkning

Planen er utarbeidet av berørte myndigheter. Vannregionmyndigheten har koordinert arbeidet, og sikret fremdrift. Via de kommunale vannområdekoordinatorene er lokale innspill løftet frem. Statsforvalteren har hatt hovedansvaret for det faglige grunnlaget. Sektormyndighetene har bidratt med kunnskap om påvirkninger, miljømål og tiltak innenfor sine ansvarsområder.

Det er tilrettelagt for medvirkning fra allmennheten og berørte interesseorganisasjoner, gjennom planprosessen. Regional referansegruppe er opprettet på ny i 2026. Informasjon om organisering og planprosess med mulighet for medvirkning ligger på vannportalen[1].

Oppdatering av regionale planretningslinjer

I Regional plan for vannforvaltning i Rogaland vannregion (2022-2027) ble det vedtatt regionale planretningslinjer. Retningslinjene ble vedtatt i alle vannforvaltningsplanene, med unntak av Trøndelag. Det ble i planprogrammet signalisert behov for oppdatering av planretningslinjene.

Vannregionmyndighet (VRM)-nettverket satte i gang en felles evaluering av de regionale planretningslinjene høsten 2025, der hensikten var å få til en samlet evaluering for alle vannregionene, som gav grunnlag for å kunne vurdere behov for oppdatering. Det har vært ønske

[1] https://www.vannportalen.no/vannregioner/rogaland/

om å være samkjørt på tvers av vannregiongrensene, men også få til god harmonisering og samordning på tvers av andre regionale planer i Rogaland. Det ble utarbeidet en nasjonal mal for planretningslinjene, med forslag om 12 justerte retningslinjer. Dette er en reduksjon fra de 17 som ligger i gjeldende plan. VRM har i det videre arbeidet foreslått mindre justeringer av 6 av de 12 foreslåtte retningslinjene. Det er kun planretningslinje om sjø som er helt ny. De andre er i stor grad videreføring, omskriving eller sammenslåing av flere retningslinjer.

Det er utarbeidet et bakgrunnsnotat med detaljer rundt prosessen for evaluering og vurderingene for oppdatering av planretningslinjene, og dette ligger tilgjengelig på vannportalen.
Lenke: Bakgrunnsnotat planretningslinjer.

Konsekvensutredning

I forrige planperiode (2022–2027) ble de regionale vannforvaltningsplanene for første gang konsekvensutredet, i henhold til konsekvensutredningsforskriften (§ 6 bokstav a). Denne konsekvensutredningen er også gjeldende for planperioden 2028-2033.
Formålet med KU-forskriften er å sikre at miljøhensyn integreres tidlig i plan- og beslutningsprosesser. Kravene til miljøvurdering på overordnet nivå er allerede ivaretatt gjennom planprosessen etter vannforskriften.

Den regionale vannforvaltningsplanen med tiltaksprogram er et samordningsverktøy for å nå miljømålene i vannforskriften §§ 4- 7, herunder forbudet mot forringelse. Planen rulleres hvert sjette år, mens andre regionale planer normalt har et lengre tidsperspektiv. Den skiller seg dermed fra en del andre regionale planer. Ambisjonsnivået for de regionale vannforvaltningsplanene er gitt i nasjonale føringer for arbeidet.

Regional vannforvaltningsplan 2028–2033 omfatter oppdatering av kunnskapsgrunnlag, tiltaksprogram og miljømål fra forrige planperiode. Kunnskapsgrunnlaget forbedres kontinuerlig, og rammer for miljømålene er fastsatt i vannforskriften.

Endelige beslutninger om gjennomføring av tiltaksprogrammet tas gjennom sektorlovgivningen, og konsekvenser av konkrete miljøforbedrende eller avbøtende tiltak i tiltaksprogrammet skal utredes nærmere i planlegging og saksbehandling etter relevant regelverk, jf. konsekvensutredningsforskriften §§ 6–8 og vedlegg I og II.

Vedtaksprosesser og godkjenning

Planen utarbeides etter plan- og bygningsloven, kap. 8, med nødvendige tilpasninger etter vannforskriften. Vannregionmyndigheten skal samordne arbeidet og søke omforente forslag i vannregionutvalget (vannforskriften §§ 28–29). I praksis innebærer dette at sektormyndighetene peker ut hvilke vannforekomster som skal ha unntak fra miljømålene, foreslår tiltak og avgjør gjennom senere behandling etter sektorlovverket om tiltakene skal gjennomføres. Vannregionmyndigheten samordner prosessen og synliggjør eventuelle uenigheter. Uavklarte spørsmål løftes til nasjonal avklaring.

Planene vedtas av berørte fylkeskommuner, og krever deretter nasjonal godkjenning (plan- og bygningsloven § 8-1, § 8-4 og vannforskriften § 29). Klima- og miljødepartementet vurderer planen i samråd med andre berørte departementer, og kan gjøre nødvendige endringer ut fra nasjonale hensyn. (Lenke: Presisering av sammenhengen mellom bestemmelsene i pbl og vannforskriften).
Tabellen under viser dokumentene fra planprosessen.

Tabell 1 Dokumenter fra prosessen for utarbeidelse av regional plan for vannforvaltning for Rogaland vannregion 2028-2033, med tilhørende tiltaksprogram og handlingsprogram.

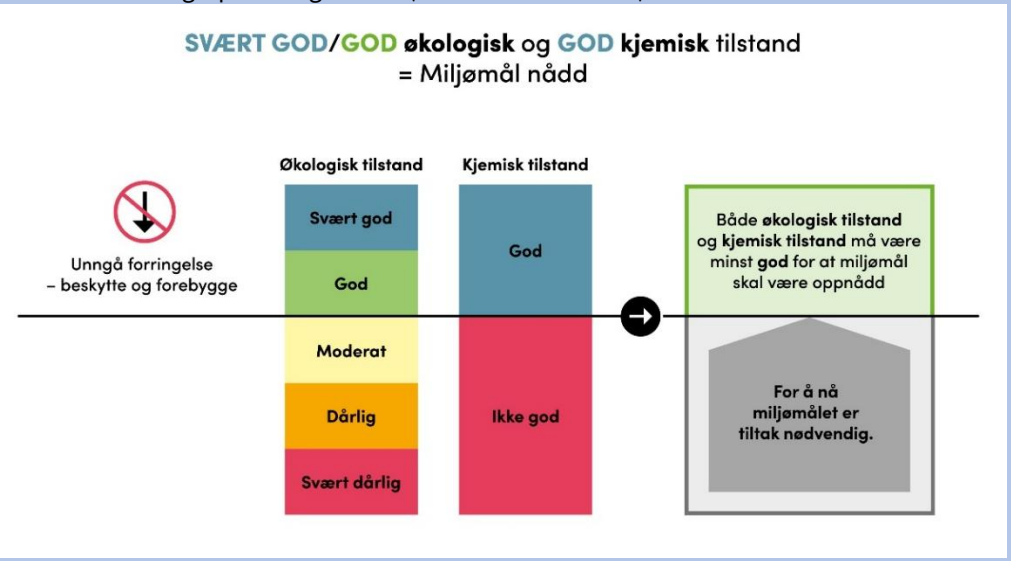
Dato	**Prosess**
2024.01.25	Kunngjøring av oppstart, høring av planprogram og hovedutfordringer
2025 nov-des	Planprogram og hovedutfordringer, vedtatt av berørte fylkesting
2026.11.01	Høring av forslag til regional plan for vannforvaltning med tiltaksprogram og handlingsprogram
Dato kommer etter vedtak	Regional plan for vannforvaltning med tiltaksprogram og handlingsprogram, vedtatt av fylkestinget
Dato kommer etter godkjenning	Nasjonal godkjenning av regional plan for vannforvaltning

1.4. Juridisk virkning

Vannforskriften gjelder for alle myndigheter som fatter beslutninger som kan påvirke vannmiljøet. Berørte myndigheter skal følge opp rammene vannforskriften setter innenfor sine lovverk og virkemidler.

Vannforskriften gir rammer for fastsettelse av juridisk bindende miljømål. Dette innebærer at:

- Ny eller endret aktivitet ikke skal medføre forringelse eller hindre at miljømålene nås.
- Der miljømålene ikke er nådd, skal tilstanden forbedres gjennom nødvendige tiltak.
- Unntak kan kun gis på strenge vilkår (vannforskriften § 12).

Figur 1: Tilstandsklassene for økologisk og kjemisk tilstand i overflatevann. Miljømålet nås når den økologiske tilstanden er god eller svært god og den kjemiske tilstanden er god, Kilde: Miljødirektoratet.

Vannforskriften gjennomfører EUs vanndirektiv i norsk rett og er hjemlet i naturmangfoldloven, forurensingsloven, vannressursloven og plan- og bygningsloven. Lenke: Vannforskriften (lovdata.no)

Vannforskriften setter rammene for miljømålene, men gir ikke hjemmel til å godkjenne eller avslå konkrete tiltak. Vedtak om tillatelser og konsesjoner fattes etter sektorlovene (for eksempel forurensningsloven, vannressursloven, energiloven og plan- og bygningsloven).

Sektormyndighetene skal sørge for at vedtak etter sektorlovgivningen er i samsvar med vannforskriftens miljømål og forbudet mot forringelse, og vurdere hvilke vilkår som eventuelt må stilles for at kravene skal oppfylles.

Den regionale vannforvaltningsplanen setter ikke nye rettslige rammer utover vannforskriften, men skal legges til grunn for statlig, regional og kommunal planlegging og virksomhet (pbl. § 8-4 og vannforskriften § 29). Berørte myndigheter følger opp tiltak etter nasjonal godkjenning av planen.

I rundskriv T-2/16 (2025) om Miljøforvaltningens innsigelsespraksis[2] fremgår det hvilke hensyn som er av nasjonal eller vesentlig regional interesse på miljøområdet, og som kan gi grunnlag for innsigelse. For vannmiljø skal innsigelse vurderes når planforslaget kan komme i konflikt med:

[2] Miljøforvaltningens innsigelsespraksis - regjeringen.no

- miljømålene i godkjent regional plan for vannforvaltning (vannforskriften §§ 4–8)
- kravene for unntak (vannforskriften § 12)
- plikten til å opprettholde et begrenset naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag (vannressursloven § 11)

Regionale planretningslinjer

Planen inneholder regionale planretningslinjer som skal støtte opp under arbeidet med å nå miljømålene og sikre en samordnet og langsiktig vannforvaltning på tvers av regionens vannområder, se delkapittel 4.1.4 . Retningslinjene skal bidra til at hensyn til vannmiljø blir vurdert tidlig i kommunenes samfunns- og arealplanlegging, og at planleggingen skjer i tråd med vannforskriften. Retningslinjene er ikke juridisk bindende, men statlige og kommunale myndigheter skal legge dem til grunn i sin planlegging og saksbehandling. Retningslinjene kan også gi grunnlag for innsigelse.

1.5. Regionale planer av betydning for vannforvaltningsarbeidet

Det er utarbeidet regionale planer og fylkeskommunale strategier innenfor en rekke områder i vannregionen, herunder natur, klima, folkehelse, friluftsliv, kulturminner, areal- og mobilitetsplanlegging, reiseliv og næringsutvikling. Flere av de regionale planene vil direkte og indirekte ha betydning for ivaretakelse og mulig påvirkning på vannmiljø. Videre er arealregnskap og naturregnskap et mulig virkemiddel innen arealplanlegging hvor fylkeskommunene er involvert. Det henvises til fylkeskommunenes nettsider for oversikt over regionale planer og strategier etc.

Her vil vi fremheve tre regionale planer som er særlig viktig for vannforvaltningsplanen:

- Utviklingsplan for Rogaland 2025-2028 - Regional planstrategi
- Regional plan for natur og klimaomstilling (vedtatt juni 2026)
- FRAM – fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (pågående planprosess, med plan om vedtak i begynnelsen av 2027)

Regional plan for natur og klimaomstilling

Regionalplan for natur og klimaomstilling favner bredt alle typer naturmiljø og gir klare overordna føringer for arbeid med klimarisiko og klimatilpasning. Koblingen mellom Natur- og klimaomstillingsplanen og vannforvaltningsplanen er tydelig og nødvendig. Innsatsområdene Naturvennlig, Trygt og klimatilpasset og Mobilisere for omstilling treffer mye av vannforvaltningsarbeidet. Planen fremmer bl.a. kunnskapsutvikling, bærekraftig arealforvaltning, naturrestaurering og samarbeid. Innsatsområdene med delmål, strategier og tiltak i denne planen bidrar positivt inn i arbeidet med å nå miljømål etter vannforskriften. Vannforskriftsarbeidet vil på samme måte bidra til at mål i natur og klimaomstillingsplanen oppnås.

Koblingen mellom FRAM og den regionale vannforvaltningsplanen

I det pågående planarbeidet med Fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM) skal alle arealføringene i Rogaland samles i en plan. I planprogrammet til FRAM er det fastsatt at planarbeidet i første fase vil begrenses til å vurdere hvordan arealføringer fra det nasjonale

arbeidet med regionalplan for vannforvaltning i Rogaland bør harmoniseres med ny plan. Både FRAM fase 1 og regionalplan for vannforvaltning skal sendes på høring høsten 2026, men FRAM fase 1 er planlagt vedtatt innen juni 2027, mens regionalplan for vannforvaltning følger nasjonal fremdrift og skal vedtas mot slutten av 2027.

Selv om det på sikt er ønskelig å harmonisere arbeidet med arealføringer i regional plan for vannforvaltning med FRAM, er det vurdert at arbeidet med regional plan for vannforvaltning bør følge det nasjonale sporet for å sikre en mest mulig helhetlig tilnærming til arbeidet med vannforvaltningen, samt koordinering på tvers av vannregionene i Norge. I planprogram for neste fase av FRAM vil det vurderes om og hvordan planer skal jobbe med regional arealpolitikk knyttet til sjø, kystsone og vassdrag. Det vil være gode grunner for å harmonisere dette arbeidet med regional plan for vannforvaltning for å unngå motstridende planer.

1.6. Oppfølging og ansvar

Oppfølging av vannforvaltningsplanen skjer gjennom tiltaksprogrammet og handlingsprogrammet. Tiltaksprogrammet viser hvilke tiltak som trengs for at vannmiljøet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes i tråd med miljømålene. Videre beskriver handlingsprogrammet prioriterte aktiviteter for å styrke samordning, kunnskapsutvikling og gjennomføring i planperioden.

Ansvaret for gjennomføring av tiltak følger av sektorlovverket. Nødvendige tiltak skal følges opp og gjennomføres slik at fastsatte miljømål kan nås innen den fristen som er satt i vannforvaltningsplanen.

Tiltak prioriteres ikke mellom sektorer, og hver sektor må prioritere ressurser og finansiere tiltak innenfor egne rammer og virkemidler.

Vannforvaltningsplanen gir noen grep for å prioritere samlet tiltaksinnsats. Tiltaksprogrammet kapittel 17 beskriver hvilke vassdrag som bør prioriteres for samla tiltaksinnsats. Her er det behov for at sektormyndighetene blir enige om når tiltak skal gjennomføres for å få mest mulig miljøeffekt ut av innsatsen.

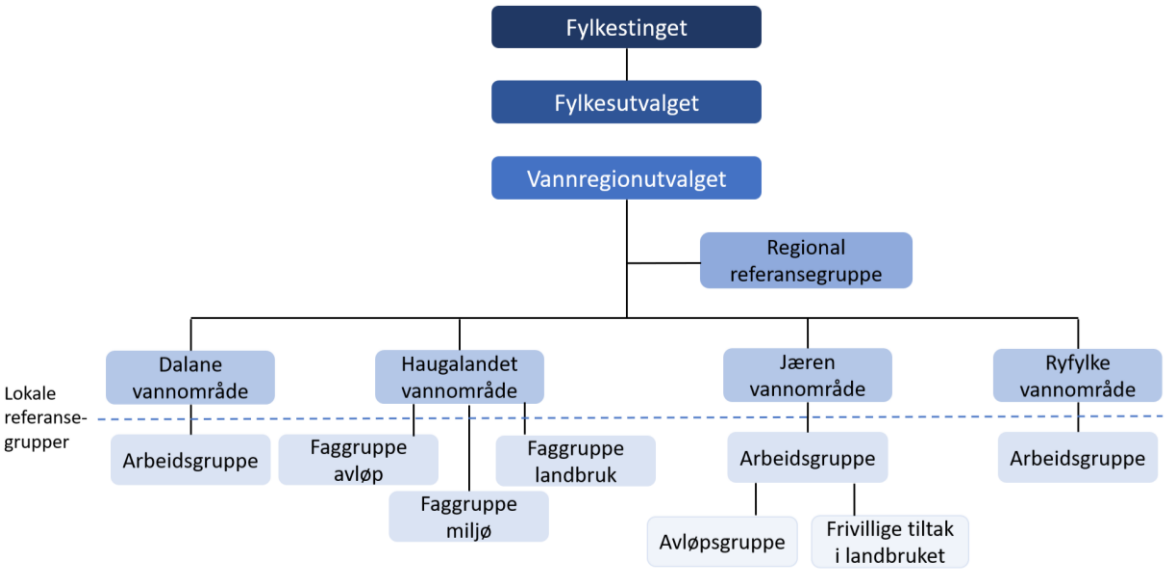
Merk at utsatt frist for måloppnåelse og behov for nye eller bedre virkemidler ikke gir grunnlag for utsettelse av tiltaksgjennomføring. I påvente av nye eller bedre virkemidler for gjennomføring av noen typer tiltak, må tiltak det er mulig å gjennomføre innenfor gjeldende regelverk og konsesjoner igangsettes. Det er også behov for nye, bedre og mer aktiv bruk av dagens virkemidler innen flere områder dersom vi skal nå miljømålene innen 2033. Disse er beskrevet i kapittel 8.

Der ressurser likevel blir en begrensende faktor for tiltaksgjennomføring er det spesielt viktig at det gjøres prioriteringer innenfor eget ansvarsområde med tanke på rekkefølge, både geografisk (hvor begynner vi) og over tid (hva gjør vi først), se kap. 4.4 om Prioriteringer når tiltak skal gjennomføres. Dette gjelder ved både økonomiske og administrative ressursbegrensninger.

1.6.1. Organisering og ansvar

Vannforvaltningsarbeidet i Rogaland vannregion bygger på samarbeid mellom kommuner, sektormyndigheter, statsforvalteren, vannområdene og vannregionmyndigheten. Organiseringen skal sikre samordning av innsatsen på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

Figur 2 viser organiseringen i Rogaland vannregion. Vannregionutvalget og regional referansegruppe er forskriftsfestet (vannforskriften § 22). Videre organisering i fire vannområder, med vannområdeutvalg og faggrupper, er basert på kommunenes behov for samarbeid på tvers av nedbørsfelt. Frivillige tiltak i landbruket i Jæren vannområde er under reorganisering i 2026, og figuren vil oppdateres i etterkant av høring hvis det er behov.

Figur 2. Organisasjonskart for Rogaland vannregion.

Oppfølging av planen gjøres med utgangspunkt i organiseringen gitt i figuren over. Vannregionutvalget og Regional referansegruppe er de to viktigste gruppene for å diskutere oppfølging regionalt, mens vannområdene gir sentrale møteplasser for kommunene og andre aktører som er påkoblet det lokale tiltaksarbeidet.

Vannregionmyndigheten (VRM) har ansvar for å koordinere arbeidet med vannforskriften, legge til rette for planprosesser og følge opp vedtatt vannforvaltningsplan. Rogaland fylkeskommune er VRM i Rogaland vannregion.

Vannregionutvalget (VRU) er det sentrale samarbeidsorganet i vannregionen og bidrar til samordning av kunnskapsgrunnlag, miljømål og tiltak.

Regional referansegruppe er arena for medvirkning fra organisasjoner, næringsinteresser, rettighetshavere og andre interesserte aktører

Vannområdene er de viktigste samarbeidsarenaene på lokalt nivå. Gjennom vannområdene samordnes innsatsen mellom kommuner og andre aktører, og lokale utfordringer og prioriteringer løftes inn i vannforvaltningsarbeidet. Vannområdekoordinatorene er en sentral ressurs i dette arbeidet.

1.6.2. Finansiering og spleiselag

Vannområdekoordinatorer

Aktiv drift og aktivitet i vannområdene er avhengig av en koordinatorstilling. For å bidra til forutsigbarhet og kontinuitet av koordinatorstillingene er det en klar fordel om dette er faste og hele stillinger i alle vannområdene, eventuelt at andre oppgaver kan tillegges stillingen slik at det totalt sikres 100% stillinger.

Stillingene er finansiert i et spleiselag mellom statlige øremerkede midler fra Miljødirektoratet, Rogaland fylkeskommune og kommunene.

Fylkeskommunen har opprettet avtaler med alle fire vertskommuner, der følgende er beskrevet knyttet til forutsigbarheten i spleiselaget: Oppgavene knyttet til vannforvaltning har permanent karakter, og det forventes at lovregulerte krav og statlige forventninger til vannforvaltningsarbeidet vil vedvare ut over avtaleperioden. Det forventes også at statlige bidrag til finansiering av oppgavene vil vedvare.

Tabell 2 Oversikt over koordinatorstillingene i Rogaland vannregion.

Vannområde	Vertskommune	Stillingsandel avtalefestet (%)	Kommentar
Dalane	Egersund kommune	100	
Jæren	Klepp kommune	100	
Haugalandet	Haugesund kommune	100	
Ryfylke	Suldal kommune	67,5 %	Ryfylke VOU ønsker å øke til 100% stilling, innspill i 2026

Av hensyn til å redusere den administrative belastningen til kommuner som er delt av vannregiongrensen, eller bidra til en mest mulig praktisk håndtering av tiltaksgjennomføring på tvers av vannregiongrensen, vil det vurderes å videreføre eller opprette administrative avtaler om håndtering av vannforskriftsarbeidet på tvers av grenser. Dette vil medføre noe økt arbeidsmengde for koordinatorene i berørte vannområder.

Finansiering av tiltak

Grunnleggende tiltak etter sektorlovverk finansieres av sektormyndighetene eller tiltakshaver (eks. rensekrav til avløpsanlegg eller industri i forurensningslovverket).

Hvis gjennomføring av de grunnleggende tiltakene ikke er nok til å oppnå miljømålene, skal supplerende tiltak vurderes. Dette er tiltak som går lenger enn kravene i lovverket, men som er nødvendige for å oppfylle miljømålene i vannforskriften. Eksempler kan være restaurering av vassdrag eller frivillige jordbrukstiltak. For mange av de supplerende tiltakene, kan ansvarsforholdet være utfordrende å avklare, og det er gjerne flere aktører som må involveres. For denne type tiltak finnes det en rekke tilskuddsordninger som tiltakshaver/grunneier /kommune kan søke på.

Finansiering av vannmiljøovervåking

Tiltaksorientert overvåking og problemkartlegging skal som hovedprinsipp betales av den som påvirker vannmiljøet. Typiske påvirkere er kommuner (kommunalt avløp), industribedrifter og næringsaktører. En del av den tiltaksorienterte overvåkingen hjemles i konsesjonsvilkår eller vilkår i utslippstillatelser.

Samarbeid om overvåking oppfordres, og kan skje på ulike måter:

- Frivillige spleiselag mellom forvaltning og private, for best mulig effektivitet i ressursbruk. Gode eksempler er vannområdene sine overvåkingsprogrammer.
- Forurensningsmyndigheten kan pålegge virksomheter som har utslipp i samme resipient å gå sammen om å gjennomføre undersøkelser, overvåking, eller bekoster kontrolltiltak foretatt av andre. Pålegg om samarbeid vil typisk være rasjonelt der samordning av innsatsen kan spare ressurser, eller øke verdien av de undersøkelsene som gjøres.

2. Planens geografiske virkeområde

Helhetlig vannforvaltning forutsetter oversikt over vannregionens geografiske avgrensning basert på nedbørsfelt, med fordeling på elver, innsjøer, grunnvann og kystvann. Områder med særskilt beskyttelse jf. Vannforskriften.

2.1. Vannregionens geografiske avgrensning

Vannforskriften fastsetter miljømål for alt ferskvann og kystvann ut til en nautisk mil fra grunnlinjen. For målene knyttet til konsentrasjoner av miljøgifter og andre skadelige stoffer (kjemisk tilstand) gjelder forskriften i et utvidet område til 12 nautiske mil utenfor grunnlinjen. Planen omfatter områder tilsvarende vannforskriftens virkeområde.

Rogaland vannregion har et samlet areal på om lag 12 722 km^2. Vannregionen består i hovedsak av Rogaland fylke, men også mindre arealer i fylkene Agder, Vestland og Telemark. Grensene følger vassdragsgrenser (nedbørsfelt) og ikke fylkes-, eller kommunegrenser (Se kart over vannregionen i på neste side).

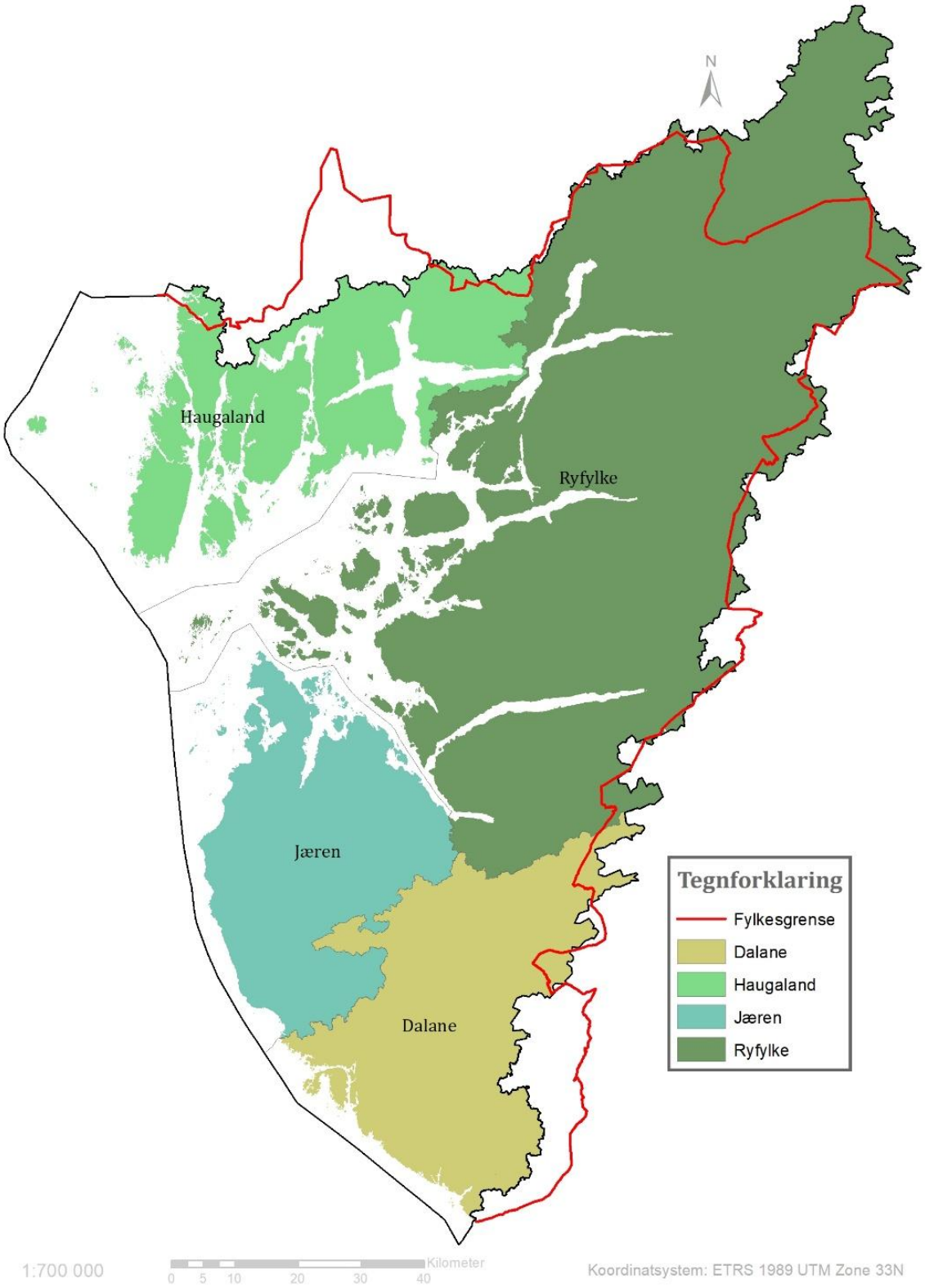
Vannregionen er delt inn i fire vannområder: Dalane, Jæren, Haugalandet og Ryfylke. Formålet med vannområdene har vært å etablere hensiktsmessige enheter for arbeidet hvor berørte aktører (kommuner, sektormyndigheter og fylkeskommuner) samarbeider for å gjennomføre sine oppgaver iht. vannforskriften. Tabell 3 gir oversikt over hvilke kommuner som helt eller delvis tilhører hvilket vannområde.

Tabell 3. Oversikt over kommuner som er del av vannområdene i Rogaland vannregion.

Vannområde	Dalane	Jæren	Ryfylke	Haugalandet
Kommuner med hele / større arealer innenfor vannområdet:	Bjerkreim Eigersund Gjesdal Lund Sokndal	Gjesdal Hå Klepp Kvitsøy Randaberg Sandnes Sola Stavanger Time	Gjesdal Hjelmeland Sandnes Sauda Strand Suldal Ullensvang	Bokn Haugesund Karmøy Tysvær Vindafjord Utsira
Kommuner med mindre arealer innenfor vannområdet:	Hå Time Sirdal	Bjerkreim Eigersund	Bykle Etne Sirdal Vinje	Etne Sveio Suldal

En større del av Ullensvang kommune (Røldalsvassdraget) i Vestland er med i vannregionen. Videre vestover ut til kysten er det små variasjoner i forhold til fylkesgrensa mot Vestland, med unntak av nordre del av Vindafjord kommune som renner mot Sunnhordaland- og Hardangerfjord-bassenget. Dette nedbørsfeltet hører til Vestland vannregion. Den østlige delen av Lund kommune i Rogaland, renner mot Siravassdraget og nedbørsfeltet hører til Agder vannregion.

Tabellen og kartet under viser en oversikt over Rogaland vannregion og vannområder slik det framstår i dag.

Figur 3: Kart over Rogaland vannregion, med vannområder.

2.2. Vannforekomster i vannregionen

Vassdragene og kystvann er delt inn i vannforekomster, som f.eks. innsjø, elv, bekk, grunnvann, fjord eller kystområde. Totalt er det registrert 1941 vannforekomster i Rogaland vannregion, og der 375 (18%) er kategorisert som sterkt modifiserte (SMVF) pga. menneskelige inngrep. Dette er noe flere enn sist planfase, der det var registrert 1928 vannforekomster, og 356 SMVF.

Tabell 4. Oversikt over vannforekomstene i vannregion Rogaland, fordelt på kystvann, grunnvann, innsjøer og elver/bekkefelt. Kilde: vann-nett, dato: 21.8.26.

VANNKATEGORI	ANTALL	SMVF	STØRRELSE
Elv	1 355	289	16 296,54 km
Grunnvann	40	0	121,41 km^2
Innsjø	421	83	478,54 km^2
Kystvann	125	3	3 046,13 km^2
Totalt	1 941	375	

Når samfunnsnyttig aktivitet har endret vannføring eller fysiske forhold slik at god økologisk tilstand ikke kan oppnås uten at det går vesentlig ut over formålet med aktiviteten, defineres en vannforekomst som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF). For disse forekomstene settes det egne miljømål basert på hvor bra vannmiljøet kan bli, uten at det går vesentlig ut over samfunnsnytten av inngrepene.

Forventede endringer i antall vannforekomster

Det må forventes at det vil skje endringer i antall vannforekomster i løpet av 2027, da flere feilrettinger i form av sammenslåinger/oppsplittinger er meldt inn til Miljødirektoratet av Statsforvalteren i Rogaland. Se vedlegg 4.

Havforskningsinstituttet har på oppdrag fra Miljødirektoratet utredet og foreslått en ny inndeling av kystvannet i vanntyper (Rapport M-2863, 2024). Miljødirektoratet har hatt en gjennomgang av kystvannforekomstene i dialog med Statsforvalterne, og vurdert konkrete endringsbehov. Endringen vil gjennomføres i 2028. For Rogaland vil det ikke være snakk om større endringer, men innebærer i stor grad oppdeling av eksisterende vannforekomster og sammenslåing av vannforekomster med lik miljøtilstand. En del av de svært små vannforekomstene vil bli slått sammen med nabovannforekomster.

2.3. Beskyttede områder i vannregionen

Et beskyttet område (vannforskriften § 16) er et geografisk avgrenset område beskyttet etter vedtak, forskrifter eller retningslinjer i samsvar med Vedlegg IV i vannforskriften. Beskyttelsen som disse områdene har, er begrunnet i hensynet til helse eller viktige naturverdier og går utover den generelle beskyttelsen som miljømålene i vannforskriften gir. Det innebærer at vannforekomster i et beskyttet område både skal oppfylle vannforskriftens miljømål og ivareta særlige hensyn knyttet til grunnlaget for beskyttelsen.

Særlige hensyn kan være verneformålet i et verneområde, særlige krav til vannkvalitet i drikkevannskilder eller badevann, eller begrensning på ulike former for inngrep. Dette legger føringer for ny aktivitet eller inngrep i beskyttede områder.

Beskyttede områder etter vannforskriften omfatter:

- Områder utpekt eller tiltenkt til uttak av drikkevann
- Områder utpekt til beskyttelse av økonomisk betydelige akvatiske arter
- Områder utpekt til rekreasjonsformål (badeplasser)
- Områder følsomme for næringsstoffer
- Områder utpekt til beskyttelse av habitater og arter

Tabell 5 Antall beskyttede områder og antall berørte vannforekomster per beskyttet område type. Kilde: vann-nett, dato: 24.08.26

g

Antall beskyttede områder (Rogaland)

№	Beskyttet Område Type	Antall beskyttede områder	Antall vannforekomster
1	Drikkevann	61	82
2	Badevann	124	96
3	Annet	28	489
4	Avløpsdirektivet	1	2
	Totalt	214	669

Register over beskyttede områder er tilgjengelig i Vann-Nett (kart, tabeller og faktaark). Der fremgår det om en vannforekomst inngår i ett eller flere beskyttede områder.

Lenke: Vannportalen- Beskyttede områder (drikkevann og badevann m.m.) - Vannportalen.

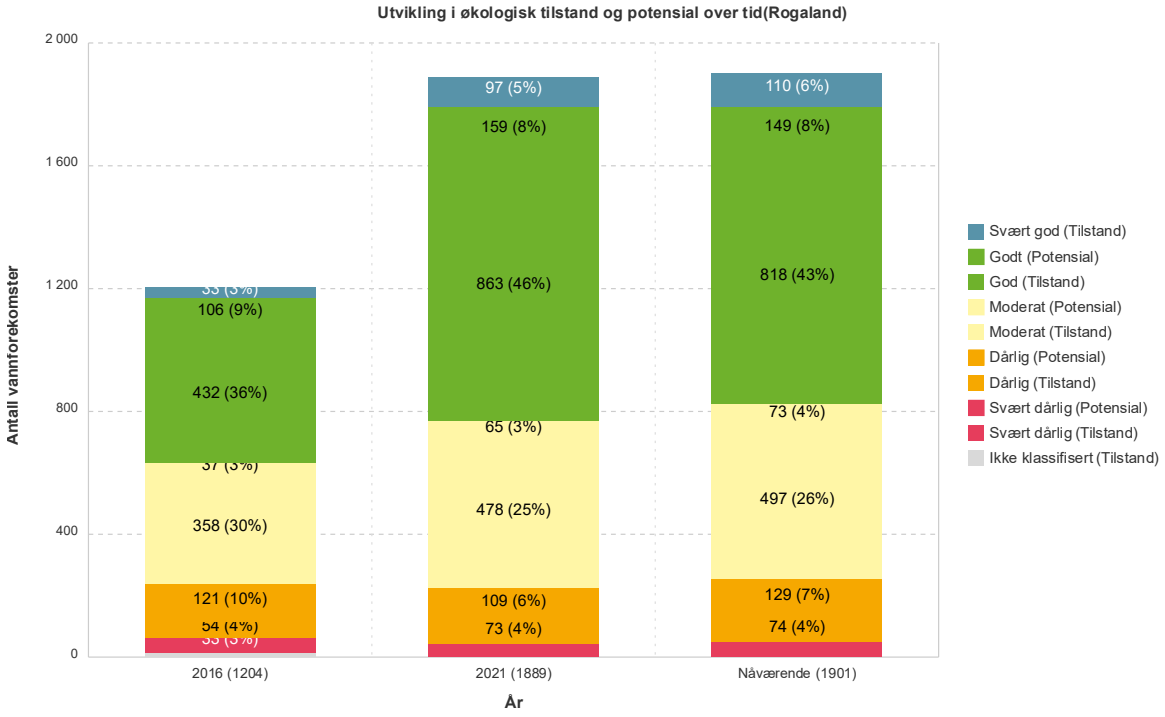
Mattilsynet er høringsinstans for konsesjoner og plansaker og har rett til innsigelse til slike planer. Hensynet til drikkevannskilder er også regulert gjennom drikkevannsforskriften. Kommunene skal ivareta hensynet til drikkevann i arealdelen til kommuneplaner, ved å sette av hensynsoner med tilhørende planbestemmelser.

3. Måloppnåelse og erfaringer fra forrige planperiode

Gapet mellom dagens tilstand og miljømålene gjør det nødvendig med målrettet innsats i kommende planperiode. Erfaringene fra tidligere planperioder gir grunnlag for å styrke prioriteringer, samarbeid og tiltak i neste planfase.

3.1. Måloppnåelse og utvikling i miljøtilstand

I vannforvaltningsplanen for planperioden 2022–2027 ble det satt som mål at ca. 75 % av vannforekomstene skulle oppnå minst god økologisk tilstand eller potensial innen 2027. Resterende fikk utsatt frist til planperioden 2028-2033. Som en ser av Figur 4 er vi fortsatt langt unna dette målet, et år før planperioden utløper. I 2021 var 59% av vannforekomstene registrert med god eller svært god tilstand/potensial, mens tallet i 2026 er noe lavere; 57%. Dette gir et tydelig signal på at tiltaksinnsatsen må intensiveres. Figur 1

Figur 4 Utvikling i økologisk tilstand/potensial fordelt på antall vannforekomster. Tallene bygger på rapporterte data fra 2016, 2021 og dagens registreringer i Vann-Nett. Økt antall vannforekomster mellom planperiodene skyldes oppdatert vannforekomstinndeling. Det er lite endringer i miljøtilstand fra 2021 til 2026. Kilde: vann-nett, dato: 11.08.26.

Figur 4 viser hvordan økologisk tilstand og økologisk potensial i vannforekomstene i Rogaland vannregion har utviklet seg over tid. Tallene bygger på rapporterte data fra 2016, 2021 og dagens

registreringer i Vann-Nett. Visualisering av endringer i miljøtilstand kan være misvisende ettersom det ikke kun er den reelle endringen i tilstand/potensiale over tid som vises. Det har også siden 2016 vært endringer i vannforekomstinndeling og -antall (som man ser på variasjonen i antallet vannforekomster mellom årene), samt endringer i metode og klassifisering (rutiner og grenseverdier). Derfor er ikke alle vannforekomster eller data direkte sammenlignbare mellom årene, og det er vanskelig å si noe om den faktiske endringen.

For noen vannforekomster skyldes endret miljøtilstand først og fremst bedre kunnskap om den faktiske tilstanden, ikke nødvendigvis en reell forbedring eller forverring.

Om effekt av tiltak

Selv om tiltak har gitt forbedringer flere steder, er det fortsatt behov for tiltak i mange vannforekomster. Effektene av tiltak vil ofte komme gradvis, ettersom økosystemene trenger tid til å respondere når belastningene reduseres. Nye utfordringer kan svekke effekten av tiltak, blant annet klimaendringer (hyppigere styrtregn, flom, endrede smelteperioder) og endret arealbruk (økt utbygging uten tilstrekkelig hensyn til samlet belastning). I tillegg til effekten av miljøtiltak vil statistikken over miljøtilstand også påvirkes av økt presisjon gjennom mer overvåking og kartlegging, oppdatert vannforekomstinndeling, i tillegg til oppdaterte klassifiseringsmetoder.

Flere sektormyndigheter har startet opp eller gjennomført tiltak, der effekten av tiltak vil ta tid og den vil komme gradvis.

Langvarig tiltaksarbeid i Jæren vannområde gir nå effekt

- I Jæren vannområde har tiltaksarbeidet pågått i mange tiår, med solid tiltaksinnsats innenfor landbruks- og avløpssektoren, også før vannforskriften ble innført. Vi kan nå registrere effekt av dette langvarige tiltaksarbeidet.
- Det er positive utviklingstrender i flere innsjøer, eksempelvis Dybingen, Lutsivatnet, Frøylandsvatnet i Orrevassdraget og Hålandsvatnet. Flere av elvene og bekkene viser trend til forbedring.
- De lange måleseriene av næringsstoffer indikerer en nedadgående trend for mengde fosfor i Frøylandsåna, Figgjo og i Skas-Hegire kanalen. Nitrogenmålingene har vært relativt uforandret for alle elvene de siste årene, men for Frøylandsåna kan en synes å se en nedgående trend.
- I planperioden 2021-2025 har totalt 9 vannforekomster gått en eller flere tilstandsklasser opp, og det er en klar trend til forbedring av vannmiljøtilstanden i flere, mens enkelte viser ingen forbedring.

Habitatforbedrende tiltak i Rogaland

Habitatforbedrende tiltak har til hensikt å forbedre leveområdene og gjennomføres i mange vassdrag i hele vannregionen. De vanligste habitatforbedrende tiltakene i Rogaland er;

- Etablere kantvegetasjon; Ca. 10.000 trær er til nå plantet ut langs elver og bekker
- Gytegrus legges ut, og terskler og kulper etableres for å forbedre gyte- og oppvekstmuligheter for fisken
- Det jobbes systematisk med å fjerne vandringshindre og åpne lukka bekker
- Det monteres fleksiterskler i kulverter under veg, for å bedre/sikre fiskevandring oppstrøms kulvert

Vanligvis er det behov for flere typer habitatforbedrende tiltak, gjerne også sammen med andre typer tiltak, for å bedre miljøtilstanden. Noe effekt av tiltakene kan skje umiddelbart etter tiltak, ofte knyttet til fisk, mens endring i tilstandsklasse kan ta lengre tid og kreve innsats over lengre tid. Eksempler:

- I Kvernbekken (del av Grudavatnet innløpsbekker, 028-172-R) i Klepp kommune, er habitatforbedrende tiltak gjennomført i ca. 80% av hovedløpet, og har bidratt til at bekken har gått to tilstandsklasser opp, dokumentert gjennom tiltaksovervåkingen til vannområdet.
- I Litlå som renner ned i Svelavatnet (027-1525-L) i Bjerkreim kommune ble det i 2023 plantet ut trær for å gi skjul til fisken, og lagt ut stein for å etablere bakevjer og kulper. Ved elfiske i 2024 registrerte Sjøørretprosjektet Rogaland femdobling av eldre ungfisk, som er et positivt tegn på at bekken er forbedret som leveområde for fisk.

Kartlegging og utbedring av vandringshinder langs fylkesvegene

- I Rogaland fylke er 513 stikkrenner og kulverter langs fylkesvegnettet anbefalt for kartlegging. Av de 201 stikkrennene og kulvertene som er kartlagt innenfor vannområdene Jæren og Dalane, ble 97 vurdert som midlertidige eller permanente vandringshindre for fisk.
- Resultat fra kartleggingene gir et forbedret kunnskapsgrunnlag, og danner grunnlag for videre prioritering av restaurerings- og utbedringstiltak av vandringshindre for fisk. Oppstart av de første tiltakene forventes høsten 2026. Fjerning av vandringshindre forventes kunne gi umiddelbar effekt for vandring av fisk etter gjennomføring.

Industri – pålegg

- Miljødirektoratet har pålagt tiltak for flere av industribedriftene i Rogaland i planperioden 2022-2027. Noen eksempler: Hydro aluminium Karmøy har utslipp til Karmsundet, og har gjennomført flere tiltak i inneværende planperiode, blant annet opprydning i forurenset grunn. Videre overvåking vil vise om tilstanden i vannforekomsten blir forbedret. Det har også blitt gitt pålegg om sanering av PFAS-forurensingen til
  AF Offshore Decom i Yrkefjorden.

NVE - vannkraftsaker

- Det er foreløpig gitt 14 nye vannkraftkonsesjoner i Rogaland vannregion som kan bli bygget i perioden frem mot 2033. I tillegg er 9 anlegg vurdert å være konsesjonsfrie. Samtidig blir påvirkningene til dels avbøtet gjennom nye miljøtiltak.
- Det pågår arbeid med vilkårsrevisjon og konsesjonsbehandling av eldre kraftverksanlegg som på sikt vil redusere påvirkning fra eksisterende vannkraftverk i vannregionen. Det arbeides blant annet med en omfattende revisjonsprosess for kraftverkene i Røldal-Suldal og Ulla -Førre, og som vil ha betydning for mange vannforekomster. Det følges nå også opp kraftsaker i Tauvassdraget og Figgjovassdraget.
- Det er iverksatt begrenset med fysiske tiltak er i planperioden, så effekten av disse vil komme seinere.
- NVE har med bidrag fra Miljødirektoratet fremskaffet kunnskap om eldre konsesjonsløse kraftanlegg og identifisert dem med vesentlige miljøvirkninger. Dette arbeidet ligger til grunn for nye prioriterte vassdrag for planperioden 2028-2033.

Akvakultur

- Nytt forurensningsregelverk for kystnært havbruk ble fastsatt 2. februar 2024 av Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Samtidig ble det innført minstekrav til miljødokumentasjon for nye lokalitetssøknader. Fra 2. februar 2026 er

dermed de fleste åpne akvakulturanlegg med fisk i sjø regulert gjennom standardiserte miljøkrav i akvakulturdriftsforskriften i stedet for enkelttillatelse etter forurensingsloven. Kravene til overvåking og rapportering gir myndighetene bedre oversikt over utslipp, og mulighet for en tettere og mer effektiv oppfølging av miljøtilstanden ved anleggene. Det er også forskriftsfestet at virksomheten har en plikt til å gjøre tiltak dersom undersøkelser viser uakseptabel miljøtilstand. Dette er et utslag av det grunnleggende prinsippet om at forurenser betaler.

3.2. Erfaringer fra forrige planperiode

Erfaringer fra statlige sektormyndigheter

- **Statsforvalteren** har erfart at det i løpet av den siste planperioden har blitt økt oppmerksomhet rundt vann, vassdrag og vannmiljø, blant annet i plansaker. Det er avgjørende at forholdet til vannforskriften avklares på plannivå.
- **Mattilsynet** viser til at de 01.05.2025 etablerte to avdelinger som jobber kun med tilsyn av drikkevann og besvaring av plansaker. Det følger opp kommuneplaner og plansaker hvor Mattilsynet mener at vannkilder som benyttes som drikkevannskilder ikke er godt nok beskyttet. De erfarer at flere kommuner nå etablerer hensynssoner til nedslagsfelt/ infiltrasjonsområde for alle kjente vannverk i kommunen.
- **NVE** erfarer at store variasjoner i strømprisene, og et forventet fremtidig effektunderskudd har skapt økt interesse for pumpekraftverk. Dette vil muligens kunne påvirke vannmiljøet negativt. Det er flere forskningsprosjekt i gang som studerer mulige konsekvenser og miljøtiltak i forbindelse med pumpekraft. Det kan med andre ord forventes økt press på å etablere flere vannkraftverk i regionen.

De positive grepene i vannområdene

- Faste koordinatorer i vannområdene er avgjørende for drift, koordinering og tiltaksgjennomføring.
- Systematisk overvåking gjennom felles overvåkingsprogram i vannområdene gir et stadig bedre grunnlag i arbeidet med å prioritere tiltak og vurdere måloppnåelse. Erfaring viser at det lønner seg for kommunene å søke samlet gjennom vannområdet.
- Opplæring av nye folkevalgte har bidratt til økt politisk forståelse av vannforvaltningsarbeidet.
- Tett samarbeid med grunneiere og forvaltningen, har ført til et positivt omdømme og åpnet flere dører til tiltak enn før som resultat av god synergi og økt interesse.
- Rogaland fylkeskommune gjorde tilskuddsordningen til vannmiljø om til driftsmidler til vannområdene i 2026. Dette gir vannområdene større handlingsrom og fleksibilitet i tiltaksgjennomføringen.
- De fleste kommunene i Jæren vannområde har tatt i bruk et felles VA-system for registrering og oppfølging av avløpsanlegg etter kap. 12 og 15 i forurensningsforskriften. Dette gir et bedre grunnlag for erfaringsutveksling, mer samkjørt saksbehandling og økt samarbeid på tvers av kommunegrensene.

Prosjekterfaringer å bygge videre på

Her nevnes noen av prosjektene i vannregionen som har vært gitt gode resultat og med erfaringer som bør bygges videre på.

- «**Betre vasskvalitet i Hålandsvatnet**»: Felles 3-årig prosjekt (2023-2026) ledet av Statsforvalteren i Rogaland, landbruksavdelingen - gjennomført i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen, Bondelagene og Grunneierlag. Prosjektet hadde høy politisk forankring og involvering, og bidrog til å etablere en arena for samarbeid på tvers av forvaltningsnivå og fagområdene landbruk, avløp og natur. Prosjektet bidro med mye ny kunnskap om innsjøinterne tiltak og høy politisk forankring rundt vannmiljøtiltak.

- «**Frivillige tiltak i landbruket**» har hatt positiv effekt på tiltaksgjennomføring i begge de to vannområdene Haugalandet og Jæren. Ordningen har til nå fungert som forvaltningens kontakt- og informasjonspunkt ute i felt og vært et viktig bindeledd mellom forvaltningen og landbruksnæringen. Ordningen har gitt grunneiere et viktig lavterskeltilbud for rådgivning og informasjon om tilpassede miljøtiltak i på gårdsnivå. Arbeidet har også bidratt til å bygge tillit og skape mer oppslutning om frivillige miljøtiltak.

- "**Frisk Langåkerå**" i Karmøy kommune: Erfaringene fra prosjektet har vist at arbeid for å bedre miljøtilstanden i en vannforekomst tar tid, men gir større effekt når flere fagområder samarbeider. Det har skapt nye forbindelser mellom de ulike fagområdene innad i kommunen, som videre har medført at andre temaer og saker som omhandler vannmiljø har blitt løftet opp og diskutert.

- **Pilotprosjekt på klimatilpasning**. Dalane vannområde etablerte et pilotprosjekt i 2020/21 på å integrere klimatilpasning inn i vannområdearbeidet. Pilotarbeidet bidro til økt kunnskap og kompetanse i kommunene, bedre samarbeid på tvers av kommunegrensene og en mer helhetlig forståelse av sammenhengen mellom vannmiljø og klimatilpasning.

- **Sjøørretprosjektet Rogaland,** organisert under Rogaland jeger- og fiskerforening, løftes frem som en stor suksess og viktig drivkraft for gjennomføring av habitatforbedrende tiltak i vassdragene, kartlegginger av fremmede fiskearter og utfiskingsprosjekter. Prosjektet har vært en viktig støttespiller for kommunene og Statsforvalteren. Mens en i første planperiode kartla vassdragene, er andre planperiode i stor grad nyttet til tiltaksgjennomføring. Erfaringene viser at lokalt engasjement og godt samarbeid gir høy gjennomføringsevne og stor miljøgevinst. Det har også skapt en helt ny bevissthet omkring hva som finnes og hvordan man kan ta vare på vassdragene.

Utfordringer / Forbedringsbehov

Kunnskap og overvåking

- Tiltaksovervåking er krevende både ressursmessig og finansielt. Dette er særlig krevende i kystområdene. Det bør vurderes samarbeid eller spleiselag med andre aktører og sektormyndigheter, for å styrke både finansiering og kunnskapsinnhenting.
- Kunnskapsgrunnlaget på enkelte områder er fortsatt mangelfullt, særlig for en del regulerte vassdrag, og tilgjengelige ressurser påvirker oppfølging og gjennomføring av tiltak. Det er behov for videre kartlegging og oppfølging.

Ressurser og forankring

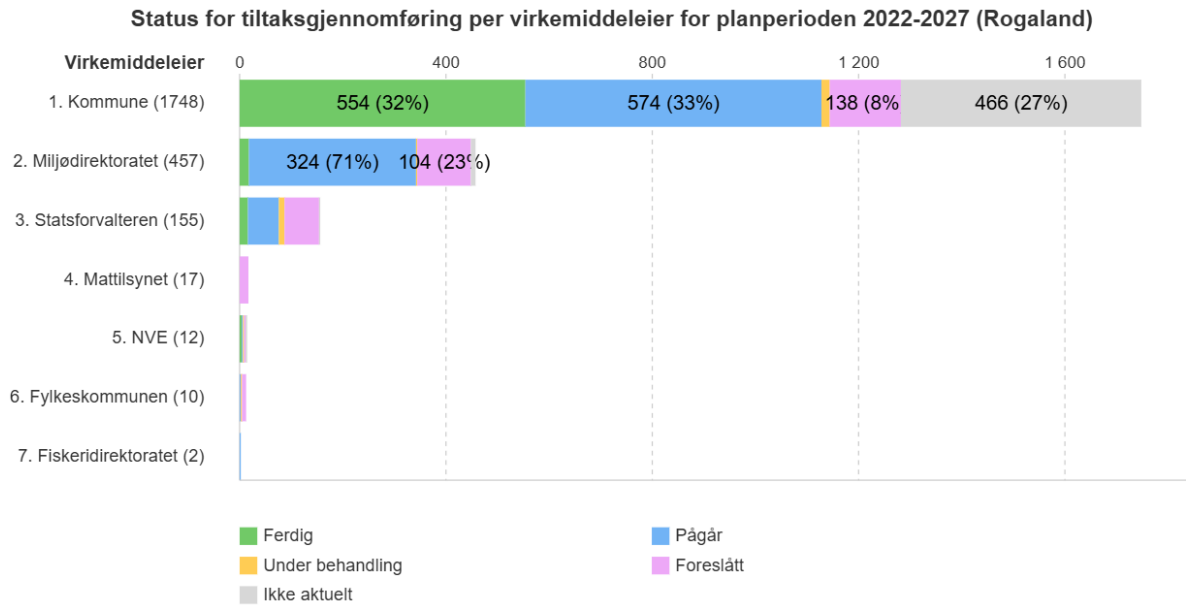
- Det er knapphet på ressurser i kommunene til oppfølging av vannforvaltningsarbeidet, noe som begrenser progresjonen i arbeidet. Det må avsettes betydelig mer ressurser for at arbeidet skal ha varig effekt.
- Vannforvaltningsarbeidet trenger generelt økt politisk støtte, deltakelse og forankring i kommunene. Dette er viktig for å øke gjennomføringskraften på lokalt nivå.
- Arbeidet med klimarobust vannforvaltning, naturbaserte løsninger og samordnede tiltak i vassdrag der både miljøtilstand og klimarisiko må håndteres samlet, og bør styrkes.
- Prosessen med å oppdatere vannforvaltningsplanene er ressurskrevende i seg selv, og det bør vurderes grep for å gjøre neste oppdatering mindre krevende for alle involverte.

Tiltaksarbeidet i kommunene

- Den nye gjødselbruksforskriften vil føre til et økt behov for oppfølging av lovpålagte oppgaver i kommunenes landbruksavdelinger, spesielt i Jæren og Haugalandet vannområder. Dette forutsetter høy aktivitet og tilstrekkelige ressurser i kommunene.
- I løpet av planperioden er Frivillige tiltak i landbruket lagt ned på Haugalandet, mens prosjektet er under omorganisering av eierkommunene i Jæren vannområde. Kommunene bør for den kommende planperioden vurdere hvordan de kan sikre tiltaksinnsats i landbruket, også knyttet til frivillige tiltak.
- Flere kommuner har utarbeidet egne planer og strategier for opprydding av spredt avløp, mens andre har hatt begrenset framdrift som følge av ressursutfordringer eller prioriteringer. Det er generelt behov for økte ressurser, bedre samordning og tettere samarbeid om oppfølging av mindre avløpsanlegg eks. gjennom etablering av felles tilsynsordning.
- Det er ønskelig med tydeligere retningslinjer og veiledning fra regionale og nasjonale myndigheter.

Tiltaksoppfølging og gjennomføringsgrad

Tiltaksprogrammet oppsummerer tiltak for å oppfylle miljømålene. De foreslåtte tiltakene i gjeldende tiltaksprogram (2022 – 2027) følges opp av den myndigheten som har lovverk eller andre virkemidler. Opplysninger om tiltakene finnes i Vann-nett. Status for tiltaksgjennomføring er vist i Figur 5.

Figur 5 Viser status for gjennomføring av tiltak, fordelt på virkemiddeleier. Kommunene har de fleste tiltakene. Kilde: vann-nett, dato: 11.8.26.

I planperioden 2022-2027 var det foreslått flest tiltak innenfor kommunenes ansvarsområde. Av kommunenes tiltak er 63 % av de foreslåtte tiltakene enten ferdige eller pågår. Dette viser at det er god aktivitet i kommunene og vannområdene for å gjennomføre nødvendige tiltak i perioden.
Det er samtidig en god del (27%) som er registrert som ikke aktuelle.

Miljødirektoratet er den statlige sektormyndigheten med flest tiltak i Rogaland vannregion. Også her er hovedparten av tiltakene enten ferdige eller pågående. Statsforvalteren også en god del tiltak, og ca. halvparten er ferdige eller pågående.
Mattilsynet, NVE, fylkeskommunene og Fiskeridirektoratet har svært få tiltak registrert i vann-nett.

Det må samtidig nevnes at det er oppdaget en del feilføringer av virkemiddeleier på tiltak for perioden 2022-2027, og dette har det vært jobbet systematisk med i 2026 for å rette opp i.

I tillegg til de tiltakene som ble foreslått av myndighetene i tiltaksprogrammet for 2022-2027, er det flere myndigheter som gjennomfører tiltak for å redusere påvirkning på vannmiljøet innen egne ansvarsområder som ikke er lagt inn i Vann-Nett. Tiltaksgjennomføringen er derfor større enn det som vises i Vann-Nett.

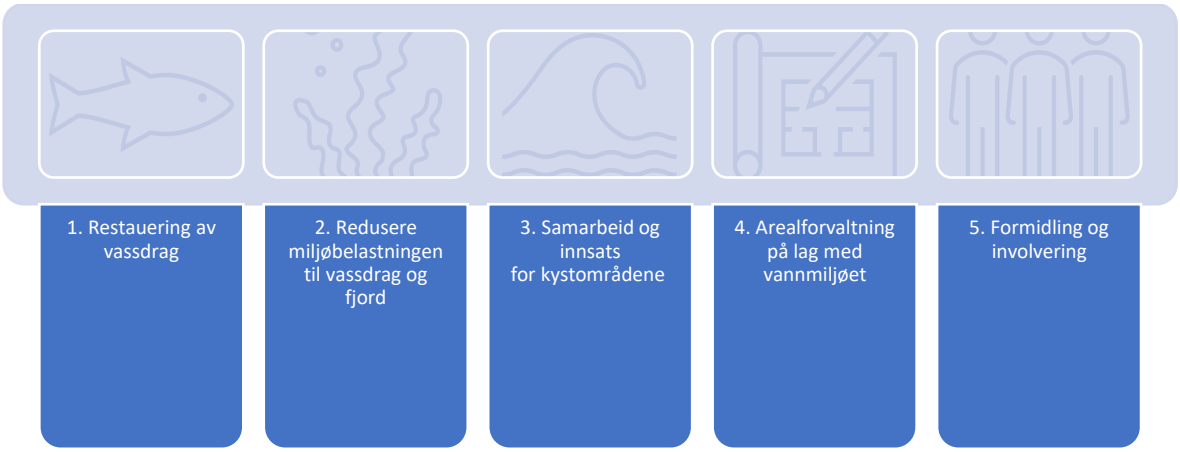
4. Prioriteringer i vannregionen 2028-2033

Dette kapitlet beskriver vannregionens prioriteringer for 2028–2033, for å bedre vannmiljøet. Prioriteringene bygger på planprogrammet, erfaringer fra forrige periode og ambisjonsnivået gitt i nasjonale føringer. Fem regionale satsingsområder skal stake ut kursen mot 2033. Prioriteringene er utviklet i samarbeid med vannområdene og vannregionutvalget.

Helhetlig og økosystembasert vannforvaltning krever sektorovergripende arbeid og samordning. Det er derfor avgjørende at den enkelte kommune og sektormyndighet arbeider forebyggende og bidrar aktivt til dialog og samarbeid på tvers av kommune- og sektorgrenser.

4.1. Satsingsområder i planperioden

Satsingsområdene gir en felles prioritering og strategisk retning for hvordan vannregionen skal lykkes med å oppnå vedtatte vannmiljømål for 2033. Strategiene under hvert satsingsområde beskriver hva som må til for at vi skal få dette til. Samordnet innsats på tvers av sektorer, kommunegrenser og myndighetsnivå er en grunnleggende forutsetning for å lykkes. Når det i strategiene brukes «vi», så er her ment alle som er involvert i arbeidet, og da særlig sektormyndighetene som bidrar med tiltaksinnsats innenfor sin sektor. Den konkrete oppfølging av satsingsområdene skjer gjennom tiltak skissert i tiltaksprogrammet og i handlingsprogrammet.

Figur 6 Fremstilling av de fem satsingsområdene. (Layout oppdateres etter høring)

Det er flere regionale planer der samordning er viktig. De to viktigste planene i Rogaland å få samordnet oppfølging gjennom handlingsprogrammene, er;

- Regional plan for natur og klimaomstilling i Rogaland (vedtatt juni 2026)
- FRAM – fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (pågående planprosess, der vedtak er planlagt i begynnelsen av 2027)

4.1.1. Satsingsområde 1: Restaurering av vassdrag

Behovet for restaurering er utløst av summen av inngrep i vassdrag, som har ført til et vesentlig tap av artsmangfold i ferskvann. Mange av våre vassdrag er ikke lenger gode levesteder for fisk og andre arter, og leverer ikke de samme økosystemtjenestene til samfunnet som da de var intakte med velfungerende naturlige prosesser. Både ålen, elvemuslingen, sjøørreten og villaksen sliter i mange av vassdragene. Påvirkninger fra vannkraft, samferdselsinfrastruktur, urbanisering og landbruk bidrar til dette. Restaurering av fysiske inngrep i elver, sammen med andre typer tiltak, kan gi mange positive effekter og vinn-vinn-gevinster på flere områder utover vannmiljø; f.eks. naturmangfold, landbruk, friluftsliv og folkehelse, naturlig vannrensing, og klimatilpasning. Gjennom felles innsats og felles ansvar kan vi bidra til flere klimatilpassa og levende vassdrag.

Regional prioritering av vassdragsrestaurering må ses i sammenheng med Nasjonal strategi for restaurering av vassdrag 2021-2030, og handlingsplan for restaurering av vassdrag (2026). Vannområdene har foreslått vassdrag for prioritering for restaurering med grunnlag i kriterier beskrevet i nasjonal strategi. Foreslåtte prioriterte vassdrag er beskrevet i kapittel 4.2 og vedlegg 7.

Hvordan gjør vi det?

1. Vi prioriterer opp enkeltvassdrag for *helhetlig* restaurering og felles innsats.
2. Vi prioriterer kantvegetasjon, flom- og erosjonssikring og andre naturbaserte løsninger som bidrar til bedre vannmiljø og klimatilpassa vassdrag.
3. Vi prioriterer tiltak som bedrer forholdene for biologisk mangfold.

Figur 7 Laksetrapp sikrer fiskevandring. Foto: Trine S. Røyneberg

Sentrale utfordringer;

- Vannkraft er blant de største påvirkningene på vannmiljøet i regionen, målt i antall berørte vannforekomster. Totalt er 568 vannforekomster (29%) påvirket av vannkraft, hvorav 312 i stor grad og 126 i middels grad.
- Fysisk endring pga. bekkelukking og bebyggelse er den hyppigst registrerte påvirkningen i vannregionen.
- Fysisk endring pga. jordbruksaktivitet er registrert på ca. 250 vannforekomster og der ca. 1/5 av vannforekomstene er påvirket i stor grad.
- Fysiske inngrep knyttet til veginfrastruktur utgjør en betydelig påvirkning på vannmiljøet og er den vanligste påvirkningen fra samferdselssektoren.
- Alle fysiske inngrep er fortsatt ikke kartlagt og synlig i vann-nett.
- Ca. 80% av vannforekomstene påvirket av vannkraft har lav presisjon knyttet til miljøtilstand, og det er behov for kunnskapsinnhenting.
- Flere vassdrag har flom- og erosjonsutfordringer og gjør tiltaksarbeidet mer komplekst.

4.1.2. Satsingsområde 2: Redusere miljøbelastningen til vassdrag og fjord

Vassdrag og fjorder er påvirket av næringsavrenning, miljøgifter og andre typer forurensninger fra ulike kilder. For mye nitrogen og fosfor i sjø og vassdrag kan gi algeoppblomstring og giftige blågrønnalger. Tilstedeværelse av miljøgifter i vassdrag og kystvann kan skade både dyr og mennesker. Her må det jobbes videre med å stanse utslipp fra pågående kilder, evt. rydde opp i forurensa grunn og forebygge nye utslipp. Vassdrag i deler av vannregionen er fortsatt påvirket av sur nedbør, og kalkingstiltak må opprettholdes. Flere vassdrag påvirkes negativt av biologisk belastning, som fremmede arter, rømt oppdrettsfisk og lakselus. Det er behov for å jobbe systematisk, kunnskapsbasert og forebyggende med å redusere belastningen på vannmiljøet fra alle kilder; jordbruk, avløp, akvakultur, fremmede arter, samferdsel og industri. Sektorregelverket må nyttes fullt ut, og i tillegg bør supplerende tiltak vurderes.

Klimaendringer kan forsterke miljøbelastningen gjennom økt nedbør, med påfølgende erosjons- og flomfare, og må hensyntas i all tiltaksgjennomføring. Det er fortsatt behov for stor tiltaksinnsats i både jordbruks- og avløpssektoren. Endringer i regelverket, blant annet ny gjødselbrukforskrift, vil kunne bidra til å redusere næringsavrenning og bedre miljøtilstanden i vassdrag og fjorder over tid. Gjennom felles prioriterte vassdrag og fjorder kan vi samle innsatsen og gi raskere og økt effekt av tiltakene.

Figur 8. Abbor i Gjåvatnet. Foto: Jarle Lunde

Hvordan gjør vi det?

1. Vi kartlegger, forebygger og reduserer utslipp av miljøgifter og næringsstoffer til vannmiljøet.
2. Vi jobber for økt samarbeid og effektiv oppfølging av spredte avløpsanlegg.
3. Vi forsterker innsatsen på tiltak i landbruket i de vannforekomstene det er særlig behov.
4. Vi jobber målrettet for å redusere den biologiske belastningen på vassdragene fra fremmede arter, lakselus og genetisk påvirkning fra rømt oppdrettsfisk.

Sentrale utfordringer:

- Avrenning fra fulldyrket mark er den største enkeltfaktoren for påvirkning fra landbruket, med registrert påvirkning på over 600 vannforekomster.
- Utslipp fra spredte avløpsanlegg er registrert med påvirkning i nesten 350 vannforekomster, der over 200 av registreringene har ukjent grad av påvirkning.
- 31 elve- og innsjøforekomster er identifisert med behov for utsatt frist for måloppnåelse etter 2033, med årsak i at de har dårlig eller svært dårlig tilstand. Høye fosforverdier i jorda samt interngjødsling i innsjøene bidrar til at effekt av tiltak vil ta lang tid.
- Spredning av fremmede arter utgjør en stadig økende trussel mot naturmangfoldet. Gjedde er registrert som den største problemarten i ferskvann i Rogaland.
- I Håelva og Vikedalselva er rømt oppdrettslaks årsak til at villaksen er nedklassifisert som følge av genetiske endringer, og det gis utsatt frist for miljømål etter 2033.
- Det er fortsatt 10 vassdrag (og 39 innsjøer) i Rogaland som har behov for kalking for å motvirke de negative effektene av sur nedbør.

4.1.3. Satsingsområde 3: Samarbeid og innsats for kystområdene

Det er mange som har ansvar for påvirkninger på kyst og fjordområdene, og påvirkningene er mange. Næringsbelastning fra ulike kilder, miljøgifter, fremmede arter, klimaendringer og forsøpling er noen av påvirkningene. Langs kysten er økningen av lurv et tegn på økologisk ubalanse. For deler av kysten er kunnskapen god, for andre deler er manglende kunnskap en barriere for handling. For terskelfjordene trenger vi grunnleggende kunnskap om naturtilstand, for å vite hvilke tiltak som vil være treffsikre og effektive. Gjennom felles strategi og felles møteplasser kan vi bygge kunnskap på tvers, og bidra til felles forståelse og innsats for fjordene og kystområdene våre.

Figur 9 Kyst. Foto: Anneli V. Jensen

Hvordan gjør vi det?

1. Vi bidrar til tverrfaglig kunnskapsbygging om påvirkninger og miljøtilstand i kystvannet.
2. Vi prioriterer enkeltvannforekomster for felles innsats.
3. Vi samarbeider med andre aktører om å redusere plastforurensning.

Sentrale utfordringer

- 50 kystvannforekomster i Rogaland er registrert med dårlig kjemisk tilstand, men for mange av vannforekomstene er det ingen tiltak.
- 18 kystvannforekomster er registrert med dårlig eller svært dårlig økologisk tilstand, og det er behov for en større tiltaksinnsats for å bedre miljøtilstanden enn det som er lagt inn i vann-nett.
- Det mangler finansiering for en systematisk kartlegging og overvåking av alle fjordene, og gamle data ligger derfor til grunn for klassifiseringen av mange vannforekomster.
- Vi har flere terskelfjorder i vannregionen, med registrert økologisk miljøtilstand fra moderat til svært dårlig. 7 av terskelfjordene er gitt utsatt frist etter 2033. Det er behov for å etablere et bedre kunnskapsgrunnlag for denne typer fjorder.
- Stillehavsøsters og havnespy er to nye invaderende arter registrert i Rogaland de siste årene, og som registreres ved stadig flere lokasjoner. De er begge en trussel for marine økosystem, og gir også problem for bading og friluftsliv.
- I sjøen ligger forurensning fra tidligere tiders aktiviteter avleiret i sjøbunnen i mange havner og fjordområder langs kysten. Det er foreslått mindre strenge miljømål for tre kystvannforekomster og utsatt frist for én kystvannforekomst.
- Plastforurensning er en synlig utfordring langs hele kysten, med både lokale og internasjonale kilder.

4.1.4. Satsingsområde 4: Arealforvaltning på lag med vannmiljøet

Det er mye som påvirker vannmiljøet. Elver og innsjøer som ligger i nærheten av byer og tettsteder, hyttefelt, jordbruksområder, vannkraft, industri og veger er mest utsatt for å bli påvirket. Eksempler på arealendringer som direkte har konsekvenser for vassdrag eller kystvann er; nedbygging av våtmark og vegetasjon, elver som legges i rør, mudring og utbygging av kaier og opprettelse av nye lokaliteter for oppdrettsanlegg. Fysiske inngrep i vassdrag endrer vannets naturlige kretsløp og kan også forringe vannkvaliteten. Arealendringer kan også bidra til økt avrenning av næringsstoffer til vannet. Dette kan føre til at vannmiljøet forringes og naturens evne til å motstå klimaendringer svekkes. Økte skader og forurensning fra overvann på avveie, er ofte med årsak i et samspill mellom arealendringer og klimaendringer. Vegetasjon langs elvebreddene fungerer som viktige bufferområder, og er viktige for å bevare økologisk kvalitet og habitat. Naturbaserte løsninger bør derfor prioriteres i videre planlegging og arealforvaltning.

Hvordan gjør vi det?

- Vi styrker kunnskap og kompetanse om vannmiljø og økosystemtjenestene i vassdrag og fjord.
- Vi bruker vann-nett aktivt som kunnskapsbase inn i forvaltning og planlegging.
- Vi ivaretar hensyn til vannmiljø i samfunns- og arealplanleggingen, og prioriterer naturbaserte løsninger.

Figur 10 Gandsfjorden er påvirket av ulike påvirkninger fra arealene rundt, og kommuneplanene er et viktig verktøy for å forebygge og unngå økt påvirkning.

Kommunen er den mest sentrale aktøren for å bidra til en bærekraftig arealforvaltning. Et av de viktigste grepene kommunen kan gjøre på overordet nivå for vannmiljøet, er å sørge for at

lokalisering av nye byggeformål og ny aktivitet, ikke forringer vannmiljøet. Samlet belastning er summen av alle påvirkninger. Det vil si effekten av eksisterende påvirkninger, i tillegg til påvirkningen av ny aktivitet. Samlet belastning av nye arealendringer er derfor viktig å vurdere. Kommuneplanens arealdel bør benyttes som planleggingsverktøy for å beskytte vannmiljøet, slik at den kan bidra til at miljømålene om god miljøtilstand i alle vannforekomster oppnås. Det er ofte mer kostnadseffektivt å forebygge, fremfor å restaurere i etterkant. Regionale planretningslinjer i vannforvaltningsplanen er ment å bidra inn i dette arbeidet, se 4.1.6.

Sentrale utfordringer:

- Arealendringer er en av de største truslene mot naturmangfold og fører til at økosystemer i elver, innsjøer og kystvann forringes.
- Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at Rogaland i perioden 2011-2024 har bygd ned til sammen 16 km^2 til bebyggelse og veier, i snitt 1,16 km^2 per år. I samme periode økte det samlede bebygde arealet med 17 prosent. Bolig utgjør den største bebygde andelen (25,5 prosent). Deretter følger næring, offentlig og privat tjenesteyting (11,1 prosent), landbruksbygg (10,9 prosent) og fritidsbebyggelse (5,2 prosent). Effekten av hvert enkelt arealinngrep kan være begrenset, men sumvirkningene kan ha store konsekvenser for naturen, inkludert vassdragsnaturen og kystsonen.
- Bebyggelse, er registrert som påvirkning for nesten 100 vannforekomster, med årsak i fysisk inngrep som f.eks bekkelukking
- Pga. manglende kapasitet og prioritering i forvaltningen, skjer oppdatering av kunnskap i vann-nett skjer ikke i tilstrekkelig grad jevnlig og systematisk, og mange relevante påvirkninger er ikke registrert.

4.1.5. Satsingsområde 5: Bred formidling og involvering

Arbeidet etter vannforskriften er komplekst og krever tverrfaglig samarbeid. Samtidig innebærer en betydelig involvering av interessenter utenfor fagmiljøene. Forvaltningen må derfor jobbe med å formidle enkelt og nært for å skape engasjement og forståelse for betydningen av vannforvaltningsarbeidet for både naturen og for lokalsamfunnet. Kunnskap og kompetanse trengs i hver enkelt kommune, for å forankre arbeidet både administrativt og politisk.
Frivillige organisasjoner, næringsinteresser og andre private aktører sitter med vilje og ønske om å bidra med sin kunnskap og engasjement. Godt samarbeid med disse om kunnskap, prosjekter og tiltak er nødvendig for å oppnå miljømålene. Vannområdene er viktige arenaer for denne type samarbeid.

Hvordan gjør vi det?

- Vi bidrar til kompetanseløft, og forankrer arbeidet lokalt.
- Vi formidler jevnlig kunnskap om viktigheten av godt vannmiljø, og løfter suksesshistorier fra det lokale vannforvaltningsarbeidet.
- Vi tilrettelegger for tidlig involvering og samarbeid med frivilligheten.

Figur 11 Elever fra Strand vgs deltar i tiltaksarbeidet i en bekk i Årdalselva. Foto: Jarle Lunde

Sentrale utfordringer:

- Mye av tiltaksarbeidet er avhengig av lokal prioritering og forankring i kommunen. I tider med trang kommuneøkonomi, kan det være krevende å få prioritert opp vannforvaltningsarbeidet tilstrekkelig på den politiske agendaen.
- Flere av kommunene mangler naturfaglig kompetanse.
- Det er generelt krevende for kommunene å sette av tilstrekkelig med ressurser til nødvendig tiltaksarbeid, og det påvirker også innsatsen med å kunne jobbe systematisk med både formidling og involvering fra frivillige aktører

4.1.6. Regionale planretningslinjer

De regionale planretningslinjene for planlegging etter plan- og bygningsloven og vannforskriften, fra forrige plan, er evaluert og oppdatert slik at de er best mulig innrettet mot dagens behov. Les mer om prosessen for oppdateringen i 1.3.

Retningslinjene skal støtte opp under arbeidet med å nå miljømålene og sikre en samordnet og langsiktig vannforvaltning på tvers av regionens vannområder. Retningslinjene skal bidra til at hensyn til vannmiljø blir vurdert tidlig i kommunenes samfunns- og arealplanlegging, og at planleggingen skjer i tråd med vannforskriften.

Bruk av retningslinjene

Ved utarbeidelse av arealplaner, skal påvirkning på vannmiljø og behov for forebyggende tiltak vurderes. Gode utredninger, valg av arealkategori og bruk av planbestemmelser, retningslinjer og hensynssoner er viktige virkemidler for å ivareta vannmiljø i planlegging.

Planer og tiltak som kan påvirke vannmiljø, skal vurderes opp mot fastsatte miljømål jf. vannforskriften §§ 4-7. Vannforskriften § 12 åpner for unntak fra vedtatte miljømål under strenge vilkår. Dersom ikke vilkårene oppfylles, skal tiltak avslås. Ansvarlig plan- og/eller sektormyndighet avgjør om paragrafen kommer til anvendelse, og er ansvarlig for at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Det er viktig at nasjonale føringer og lovverk legges til grunn for planlegging, hvor blant annet følgende er av betydning for ivaretakelse av vannmiljø:

Det er viktig at nasjonale føringer og lovverk legges til grunn for planlegging, hvor blant annet følgende er av betydning for ivaretakelse av vannmiljø:

- Vannforskriften kap. 2, med omtale av juridisk bindende miljømål
- Vannressursloven § 11, ivaretakelse av kantvegetasjon
- PBL § 1-8
- Drikkevannsforskriftens § 26
- Statlige planretningslinjer om klima og energi, herunder om naturbaserte løsninger
- Lakse- og innlandsfiskeloven § 7, første ledd

Les mer om relevante nasjonale føringer, regelverk, krav til kunnskapsgrunnlag og verktøy for ivaretakelse av vannmiljø i veileder om vannmiljø i arealplanlegging.

Planretningslinjer 2028-2033

Vannmiljø

1. Alt vann skal forvaltes med sikte på beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet og vannets økosystemer.
2. Planlegging i sjø og på land, og hele fjordsystem, skal sees i sammenheng. Viktige økologiske funksjonsområder skal ivaretas.
3. Livet i vassdrag, inklusive fisk og elvemusling, med deres økologiske funksjonsområder skal ivaretas.
4. Vassdrag skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig. Lukking skal unngås.
5. I planer som berører allerede lukkede eller sterkt påvirkede vassdrag, skal det vurderes om vassdraget kan gjenåpnes og restaureres.

Blågrønne strukturer

6. Større landskapsøkologiske korridorer som ivaretar grøntstrukturer og blågrønne verdier i urbane områder bør tillegges særskilt verdi.
7. Områder av betydning for vannmiljø som myr, våtmark, naturskog og ugjødsla mark, bør sikres, holdes intakte og bør restaureres ved behov.
8. Bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag bør fastsettes i kommuneplan, på en slik måte at funksjonskravet i vannressursloven § 11 ivaretas.

Avløp og overvann

9. Overvannsløsninger skal ivareta vassdragets økologiske funksjoner og ha kapasitet til å ta unna forventet økt nedbørintensitet og nedbørmengde.
10. Arealplanlegging og utbygging tar hensyn til kapasiteten på eksisterende og nye avløpssystem slik at økt belastning ikke påvirker måloppnåelsen etter vannforskriften.

Andre

11. Drikkevannskildene med tilsigsområde skal beskyttes for dagens og framtidas behov.
12. Mellomlagring og sluttdisponering av masser, inklusive snø, bør unngås nær sjø og vassdrag for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljø og vassdragets kantsoner.

4.2. Forslag til lokaliteter for restaurering

Den nasjonale strategien for restaurering av vassdrag (2021 - 2030) gir nasjonale mål om å restaurere minst 15 % av forringede vassdrag i Norge i perioden 2021 – 2030, og reversere den negative trenden slik at vi i 2030 restaurerer vassdrag i en høyere takt enn vassdrag forringes. Restaurering er også et regionalt satsingsområde, og 5 vassdrag foreslås derfor for helhetlig restaurering.

I den nasjonale strategien er det angitt et sett av prioriteringskriterier, som er koblet til nasjonalt viktige hensyn som vern, naturmangfold og økologisk tilstand og andre viktige samfunnshensyn. Hovedfokuset i strategien ligger på fysiske inngrep. Prioriteringen av vassdrag for restaurering i de regionale vannforvaltningsplanene skal være i tråd med prioriteringskriteriene i strategien. Den regionale prioriteringen vil også ivareta momenter som kost-nytte perspektiv, miljøeffekt av restaureringstiltakene og lokal vilje til å gjennomføre restaureringstiltak. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 15 i tiltaksprogrammet.

Det er startet et arbeid med identifisering av aktuelle vassdrag for restaurering med innspill fra vannområdene. Disse framgår av Tabell 6 og er nærmere beskrevet i vedlegg 5.
Endelig prioritering av vassdrag og tiltaksområder vil bli vurdert gjennom høringsprosessen og fastsatt ved vedtak av regional plan og handlingsprogram.

Tabell 6 Foreslåtte vassdrag i Rogaland vannregion for helhetlig restaurering.

Vassdrag	**Vannområde**
Hellelandsvassdraget	Dalane vannområde
Sokndalsvassdraget	Dalane vannområde
Figgjovassdraget	Jæren vannområde
Orrevassdraget	Jæren vannområde
Tauvassdraget	Ryfylke vannområde

4.3. Regulerte vassdrag prioritert for miljøforbedrende tiltak

Det er strenge nasjonale føringer for å godkjenne vassdrag med miljøforbedrende tiltak som kan føre til krafttap. Disse er både knyttet til vurderinger av påvirkning og miljøverdi, og hvor mye krafttap som er akseptabelt. I Rogaland vannregion er flere vassdrag godkjent for dette i tidligere planperioder. For planperioden 2028-2033 har det vært en prosess om hvilke nye vassdrag som skal prioriteres for miljøforbedrende tiltak. Miljømål som kan medføre krafttap kan gjelde tiltak som; minstevannføring, miljøtilpasset driftsvannføring eller vannslipp til fiskevandringsløsninger.

For å balansere hensynet til miljøforbedring og vannkraftproduksjon, setter nasjonale føringer rammer for prioritering av miljømål med tiltak i vannkraftsektoren. Nye miljømål som kan medføre krafttap må begrunnes spesielt, og ha dokumentert god kost-nytte (jf. tilråding og godkjenning av miljømål i 2022).

Vassdragene hvor det er prioritert miljøforbedrende tiltak som kan medføre krafttap i Rogaland vannregion er oppsummert i tabell 4, med hovedpunkter fra begrunnelsen for prioriteringen og

antatt størrelsesorden på krafttap. Se vedlegg 2 for oversikt over hvilke vannforekomster det gjelder, og utfyllende begrunnelse.

*Tabell 7 Regulerte vassdrag med miljøforbedrende tiltak som kan medføre krafttap. *kryss = nytt vassdrag prioritert siden forrige plan. ** sjablongmessig estimat.*

Vassdrag / kraftverk	**Prioritering** 2028-2033*****	**Beskrivelse / Kort begrunnelse**	**Krafttap****
Ulla nedre	Frist 2033	Revisjonssak (Ulla-Førre), pågår - lenke til konsesjonssak.	
Røldal-Suldal	Frist 2033	O/U RSK, pågår – lenke til konsesjonssak	
Hellelandsvassdraget	*	Revisjonssak Øygreifoss /Litlåna (krav) - stor påvirkning fra vannkraftregulering - store miljøverdier - dokumentert betydelig restaureringspotensial	<5
Hellelandsvassdraget, Svanedal kraftverk	*	Svanedal kraftverk innkalling § 66 - konsesjonsløst vannkraftverk - anadromt vassdrag	<5
Tauåna / Tau kraftverk	*	Tau kraftverk innkalling § 66 - tidligere anadromt vassdrag - registrert elvemusling og ål	<5
Gjedrem & Holmen kraftverk (Bjerkreimsvassdraget)	*	- konsesjonsløst vannkraftverk - vesentlig miljøpåvirkning i nasjonalt laksevassdrag - frivillige tiltak har ikke hatt effekt	<5
Ålgård kraftverk	*	- konsesjonsløst vannkraftverk - vesentlig miljøpåvirkning i nasjonalt laksevassdrag	<5

4.4. Prioritering av tiltak

Prioritering av tiltak handler primært om fordeling av tiltakene geografisk (hvor begynner vi) og over tid (hva gjør vi først). Sektorene har en viktig rolle i å prioritere rekkefølgen av egne tiltak og ta stilling til måloppnåelsen. Hver sektor må ta sin del av ansvaret, og prioritering handler som hovedregel ikke om å sette tiltak i ulike sektorer opp imot hverandre.

Følgende typer vannforekomster fremheves som viktige å prioritere ved gjennomføring av tiltak:

- Vannforekomster med verdifulle og truede arter (les mer på Miljodirektoratet.no)
- Vannforekomster med utvalgte og sårbare naturtyper (les mer på Miljodirektoratet.no)
- Drikkevannskilder som krever særskilt beskyttelse
- Vannforekomster med særskilte brukerinteresser for allmennheten

I flere vassdrag vil det være oppstrøms-nedstrøms problematikk. Det er derfor behov for å se større områder i sammenheng når tiltak skal prioriteres. For noen vannforekomster kan gjennomføring av tiltak oppstrøms være svært viktig for å nå miljømålene.

Det er stort behov for tiltak i mange vannforekomster, og kommunene har ansvar for svært mange av tiltakene. Kommunene/sektormyndighetene har verken kapasitet eller økonomi til å gjennomføre alt samtidig. For kommunene og vannområdene er det derfor særlig viktig å prioritere opp noen vassdrag som skal prioriteres for samlet innsats, slik at en får hurtigst mulig respons og effekt av tiltakene som prioriteres. Eksempelvis er det mange vannforekomster der en har behov for å gjøre avløpstiltak, landbrukstiltak og habitatforbedrende tiltak samtidig. I noen vannforekomster/vassdrag vil det også være behov for at statlige sektormyndigheter bidrar med tiltak sammen med kommunene.

I tiltaksprogrammet kapittel 17 er det beskrevet hvilke vassdrag og fjorder som bør prioriteres for samlet innsats.

5. Kunnskapsgrunnlag for miljøtilstand og påvirkninger

Et bredt kunnskapsgrunnlag ligger til grunn for vurdering av miljøtilstand og påvirkninger i vannforekomstene. Overvåking, kartlegging og informasjon fra de ulike myndighetene gjør det mulig å vurdere hvordan inngrep og aktiviteter påvirker vannmiljøet, og danner grunnlaget for vurdering av miljømål og tiltak fremover.

5.1. Innhenting og vurdering av kunnskapsgrunnlaget – overvåkingsprogrammer

Metoder og datakilder

Kunnskap samles inn gjennom overvåking, undersøkelser, fjernmåling og faglige vurderinger. Der det finnes lite data, vurderes miljøtilstanden ved hjelp av modeller, data fra sammenlignbare vannforekomster, påvirkningsanalyser og lokal kunnskap.

Nasjonale overvåkingsprogrammer dekker både upåvirkede områder (referanse) og påvirkede områder som til sammen gir et helhetlig bilde. Myndighetene innhenter også informasjon om miljøpåvirkning fra virksomheter gjennom krav om overvåking og konsekvensutredninger. Slike data registreres i fagsystemet Vannmiljø.

Vann-Nett er den nasjonale kunnskapsbasen for vannmiljø. Den viser egenskaper, avgrensning, klassifisering og presisjonsnivå per vannforekomst, og benyttes i rapportering og oppfølging.

I gjeldende planperiode er kunnskapsgrunnlaget styrket. Det er gjennomført overvåking i flere vannforekomster, og tidsseriene på eksisterende overvåking har blitt lenger. Tidsseriene gjør det mulig å se utvikling i miljøtilstand over tid.

Stabil tilstedeværelse av vannområdekoordinatorer bidrar til god lokal kunnskap om vannforekomstene og sikrer at vannmiljø i større grad ivaretas i forvaltningen.

Statsforvalteren har i 2025/2026 utført en systematisk gjennomgang i Vann-nett av alle vannforekomster i Rogaland. Dette for å vurdere faktiske påvirkninger, generelt kunnskapsbehov og/eller overordnet tilstandsvurdering basert på påvirkninger – for de forekomstene hvor det ikke forela tilstandsmålinger. Vurderingene og gjennomgangen har blitt utført digitalt, basert på kartlag for godkjente vannkraftverk, NVEs database for vannføring (Qvadis), sikringstiltak, veikart, godkjente akvakulturlokaliteter, avløpsrenseanlegg, industrianlegg, grunnforurensing, NIVA forsuringsmodell, flyfoto og Google street view hvor dette har vært tilgjengelig. Det er verdt å merke at gjennomgangen har vært under utvikling, og at den har blitt grundigere etter hvert som erfaring med prosessen har blitt bygget. Det vil si at vannområdene Jæren og Haugalandet, som var først ute, har en mer overordnet vurdering enn Ryfylke og Dalane som har en mer detaljert vurdering.

Overvåkingsprogrammer i vannregionen

Det er utarbeidet en regional oversikt over overvåkingsprogrammer i vannregionen. Dette dokumentet gir en samlet fremstilling av pågående og planlagte overvåkingsaktivitetene i planperioden 2028–2033. Plasseringen av overvåkingsstasjoner kan justeres underveis i perioden. Oversikten er utarbeidet av Statsforvalteren med innspill fra Miljødirektoratet, vannregionmyndigheten og sektormyndigheter.

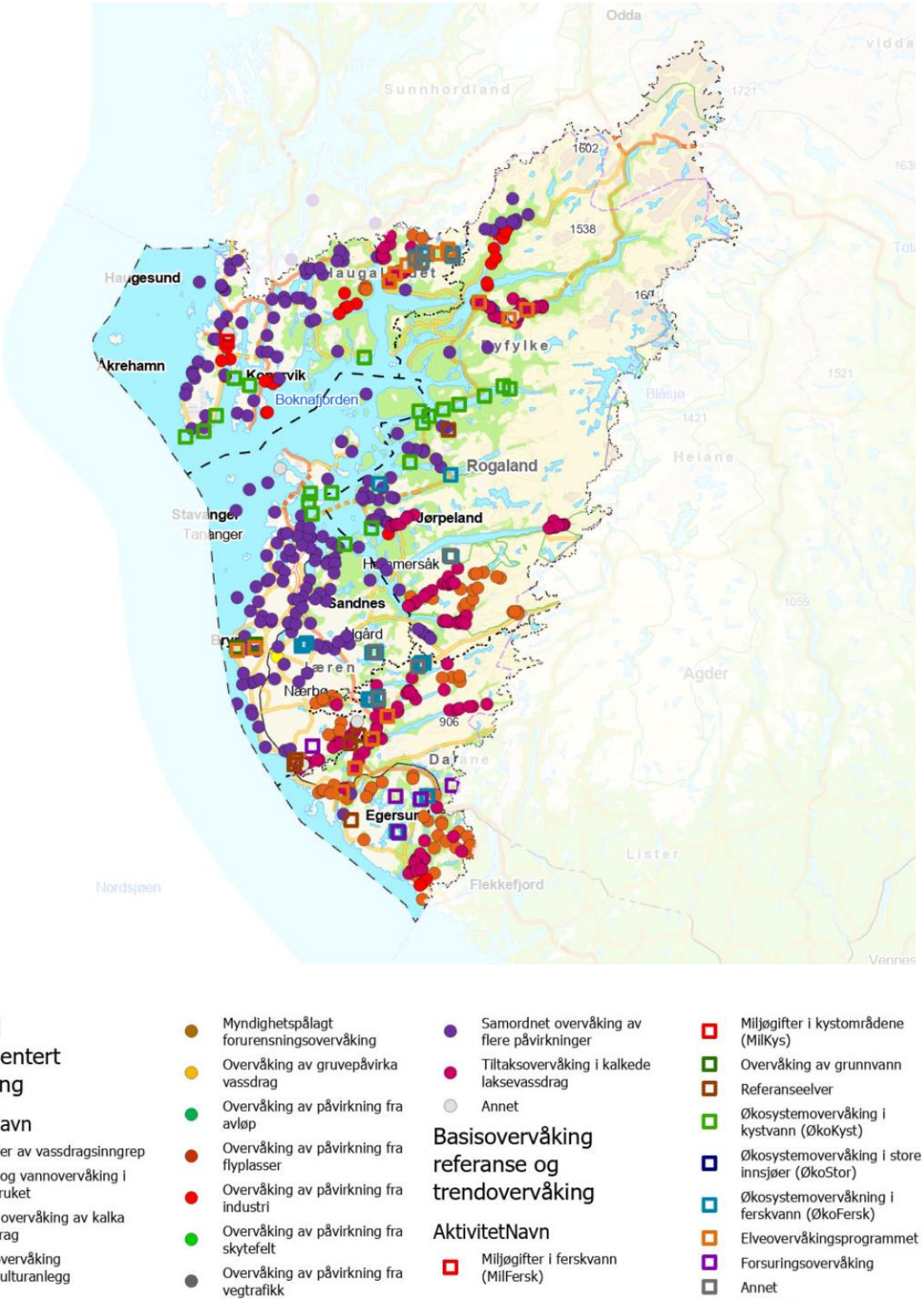
Kartet i figur 6 viser en oversikt over den pågående overvåkningsaktiviteten innenfor vannregionen ved planperiodens begynnelse, fordelt på basisovervåkning og tiltaksorientert overvåkning. Myndighetspålagt overvåking inngår i den tiltaksorienterte og vises også i kartet, men med egen farge.

Regional oversikt over overvåkingsprogrammer for vannregionen ligger i vedlegg 3.

Les mer: Vannportalen - Overvåking

Figur 12 El-fiske i Skardsbekken, Fiskåna. Foto: Jarle Lunde

Figur 13 Oversikt over overvåkningsstasjoner i Rogaland vannregion, knyttet til basisovervåking og tiltaksorientert overvåking. Kilde: Vannmiljø, mai 2026.

Inndeling av vannforekomster og vanntype

Vannforekomster avgrenses innen et nedbørfelt og skal ha samme vanntype og miljøtilstand. Vanntype defineres ved fysiske og kjemiske egenskaper, som har betydning for hvor sårbar den er for påvirkninger (f.eks. er kalkfattige vann mer utsatt for sur nedbør). Inndelingen oppdateres ved ny kunnskap. **Vann-Nett** viser avgrensning, egenskaper og tilstand i vannforekomstene.

Vanntyper i vannregionen

Vannforekomster avgrenses innen et nedbørsfelt og skal ha samme vanntype og miljøtilstand. Vanntype defineres ved naturlige fysiske og kjemiske egenskaper, som har betydning for hvor sårbar den er for påvirkninger. Vann-Nett viser avgrensning, egenskaper og tilstand i vannforekomstene.

Vannforekomster med samme vanntype har like geografiske, fysiske og kjemiske forhold som representerer lignende leveområder, og har gjerne lignende biologi. Ved å identifisere vanntypen til en vannforekomst kan en derfor anta hvilke biologiske referanseforhold vannforekomsten har. Biologiske forhold i én vanntype forventes å skille seg vesentlig fra en annen, og sårbarheten for ulike påvirkninger varierer mellom ulike vanntyper. For eksempel vil kalkfattige elver og innsjøer være mer sårbare for effekten av sur nedbør enn mer kalkrike vanntyper. Videre kan det i kalkfattig og klart vann forventes forskjellig sammensetning og mengde av dyr og planter enn i kalkrike eller mer humøse vann.

De aller fleste ferskvannsforekomstene i Rogaland vannregion er kalkfattige, hvorav 3/4 er svært kalkfattige og 1/5 er kalkfattige. Vassdrag med lavt kalkinnhold er sårbare for forsuring. Nesten alle ferskvannsforekomstene er registrert som klare eller svært klare, og humusinnholdet i vassdragene er altså generelt lavt. Samtlige ferskvannsforekomster er også registrert som klare innenfor typologifaktoren turbiditet, og er altså ikke preget av høyt partikkelinnhold på grunn av brepåvirkning eller leire. Informasjon om vanntyper i regionen, inndelt i elv, innsjø og kyst ligger tilgjengelig i vannstatistikk.

Kystvannsforekomstene i Rogaland vannregion er typisk beskyttede fjordarmer med moderat oppholdstid, moderat strømhastighet og liten tidevannsvariasjon. Fire kystvannsforekomster er registrert som sterkt ferskvannspåvirkede. Det er sju vannforekomster av typen oksygenfattig fjord. Disse såkalte terskelfjordene har dårligere vannutskiftning med kystvannet og er mer sensitive til påvirkninger. Det er indikasjoner på at flere av terskelfjordene har dårligere naturtilstand enn det som er lagt til grunn i klassifiseringssystemet. Dette var løftet opp i begge forrige planperioder, men det mangler fortsatt kunnskap. Det må avklares på nasjonalt nivå hvordan naturtilstanden i terskelfjorder skal fastsettes, og hva som er realistiske mål for disse fjordene.

5.2. Miljøtilstand i vannforekomstene

Miljøtilstanden viser i hvilken grad en vannforekomst er påvirket av menneskelig aktivitet sammenlignet med tilstanden ved tilnærmet uberørte forhold (referansetilstanden). Informasjon om miljøtilstanden i vannforekomstene ligger i Vann-Nett. Statsforvalterne har ansvar for å

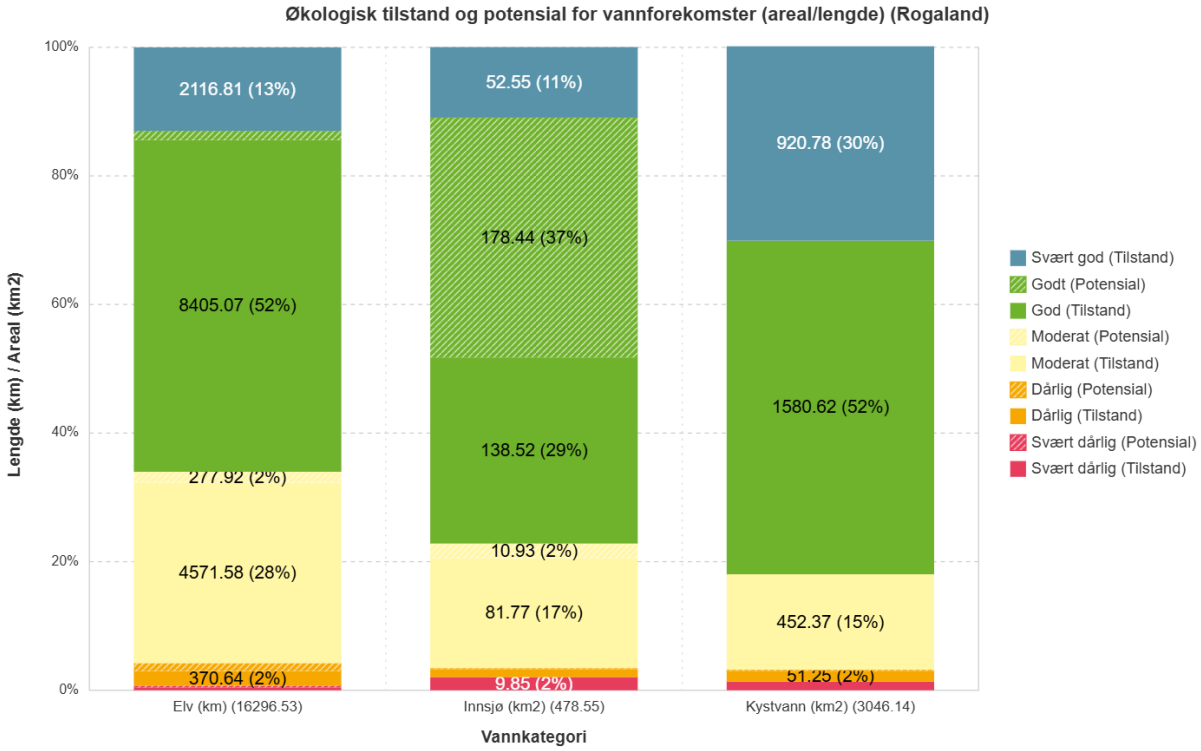
klassifisere miljøtilstand og vurdere effekten av menneskeskapt påvirkning i samarbeid med berørte myndigheter.

Økologisk tilstand og økologisk potensial

Økologisk tilstand vurderes ut fra tilstanden til vannlevende dyr og planter og leveområdene deres, basert på ulike kvalitetselementer [3](for eksempel fisk, planteplankton, bunndyr m.fl.). Økologisk tilstand klassifiseres i fem tilstandsklasser fra svært god til svært dårlig etter hvor negativt påvirket vannmiljøet er av menneskelig aktivitet eller inngrep.

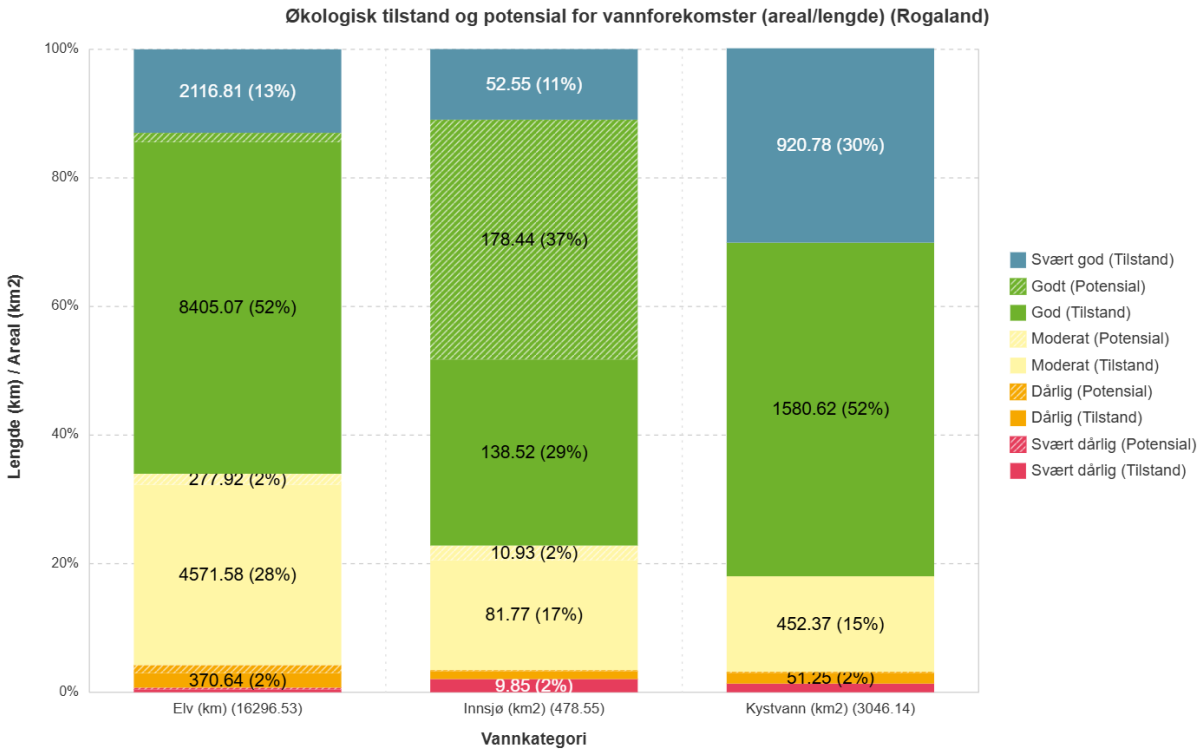
Sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF). Der samfunnsnyttig aktivitet har endret fysiske forhold slik at god tilstand ikke er mulig uten at det går vesentlig ut over formålet, vurderes **økologisk potensial**. Godt økologisk potensial (GØP) er et mål på hvilke forhold som kan oppnås med tiltak som ikke vesentlig reduserer samfunnsnytten. Minimumskrav inkluderer bl.a. tilstrekkelig vanndekke og sikre gyte-/vandringsforhold.

I vannregionen har ca. 66 % av elve- og bekkearealet god eller svært god økologisk tilstand eller godt potensial, se

Figur 14. Tilsvarende har 77 % av innsjøarealet og 82 % av kystarealet god økologisk tilstand eller godt potensial. For disse vannforekomstene vil miljømålene sikre beskyttelse slik at tilstanden forblir god eller svært god. De gjenstående vannforekomstene i vannregionen har moderat til svært dårlig økologisk tilstand eller potensial.

[3] Definisjoner og referanser - Vannportalen

Figur 14. Økologisk tilstand for elver, innsjøer og kystvann i vannregionen. Feltene med skravur viser økologisk potensial for vannforekomstene, dvs. den miljøtilstanden det er mulig å nå med miljøforbedrende tiltak som ikke går vesentlig ut over den samfunnsnyttige aktiviteten. Kilde: vann-nett, dato 11.08.26.

Basert på antall vannforekomster, så har ca. 57 % av vannforekomstene (vassdrag eller kyst) svært god eller god tilstand, eller godt potensial. Delt opp i vannkategori, så er 54% av elvevannforekomstene, 66% av innsjøvannforekomstene og 53% av kystvannforekomstene i svært god eller god tilstand /potensial.

Kommende endring i klassifiseringssystemet

Endringer i vanndirektivet medfører at vannregionspesifikke stoffer, som i dag klassifiseres som en del av økologisk tilstand skal overføres til klassifisering av kjemisk tilstand. Overføringen forventes å skje i desember 2027. Les mer om endringen på Vannportalen her: [Vannregionspesifikke stoffer skal inngå i klassifisering av kjemisk tilstand - Vannportalen]

Flere av kystvannforekomstene er registrert med moderat økologisk tilstand basert kun på tilstedeværelse av vannregionspesifikke stoffer. Et par av kystvannforekomstene har fått mindre strenge miljømål for økologisk tilstand pga vannregionspesifikke stoffer. Her må det derfor forventes endringer i både miljøtilstand og miljømål i etterkant av at planene er godkjent, basert på disse endringene. Det forventes at det kommer nasjonale føringer på hvordan dette skal håndteres.

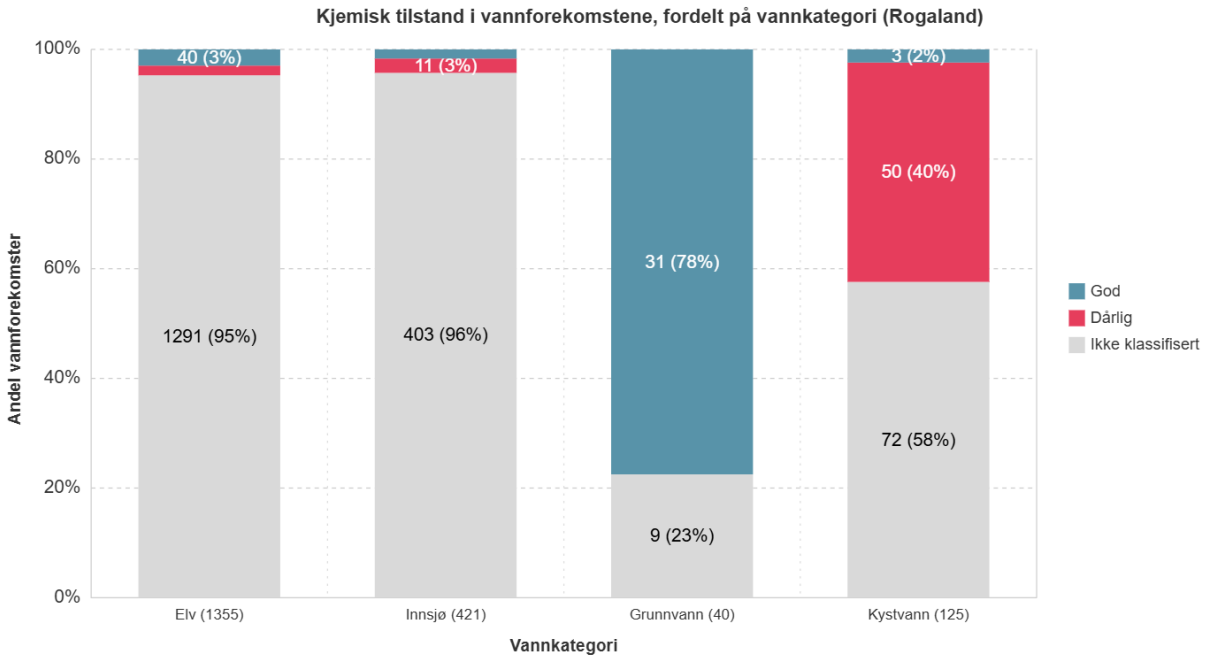
Kvantitativ tilstand i grunnvann

God kvantitativ tilstand betyr at uttaket av vann fra grunnvannsforekomster ikke er større enn tilførselen av nytt grunnvann eller gir økt saltvannsinntrengning. I vannregionen har alle grunnvannsforekomster god kvantitativ tilstand.

Kjemisk tilstand i elv, innsjø, kystvann og grunnvann

Kjemisk tilstand fastsettes ut fra konsentrasjoner av prioriterte miljøgifter. Vannforekomster uten nødvendige data klassifiseres ikke. God kjemisk tilstand innebærer at grenseverdier ikke overskrides i vann, sedimenter eller biota.

Kjemisk tilstand for vannforekomstene i vannregionen er vist i Figur 7. I vannregionen er nesten 3 % av elv- og innsjøforekomstene i god kjemisk tilstand, og nesten 2 % i dårlig kjemisk tilstand. For grunnvann har 78 % av vannforekomstene god kjemisk tilstand. Tilstanden er verst for kystvann hvor kun 2 % av vannforekomstene har god kjemisk tilstand, mens 40 % har dårlig kjemisk tilstand. Andelen vannforekomster som ikke er klassifisert er på henholdsvis 58 % og 23 % for kystvann og grunnvann, og høyest for elv- og innsjøforekomstene på rundt 95 %.

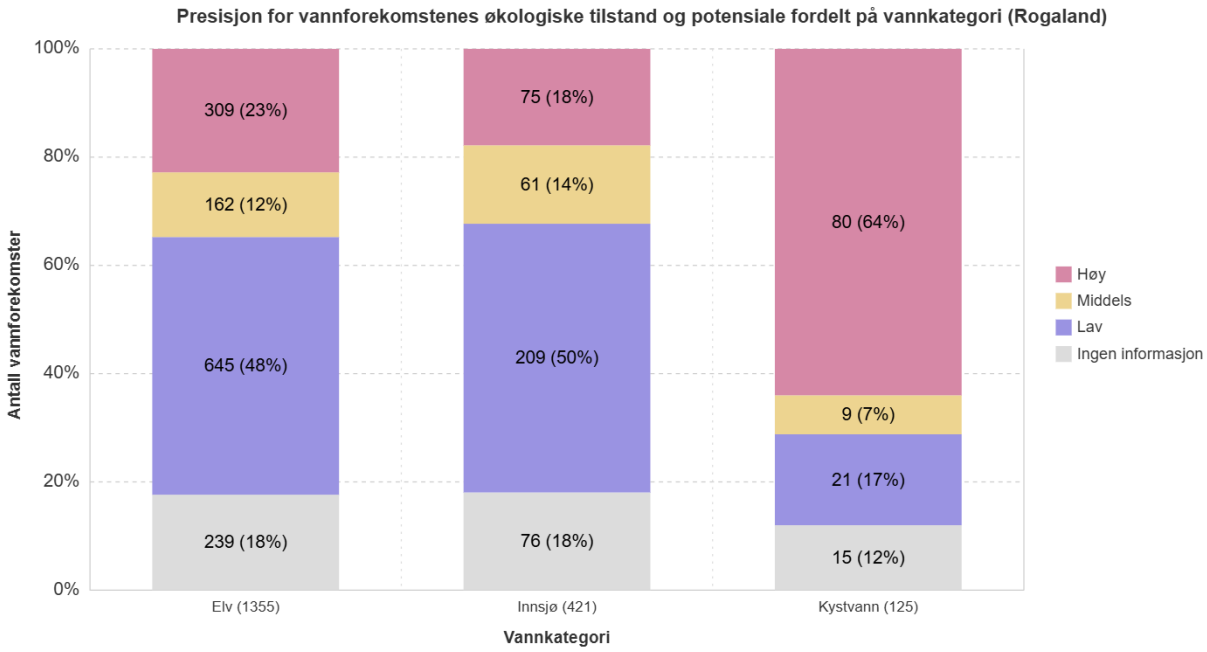

Figur 15 Kjemisk tilstand oppgitt i antall vannforekomster og prosent fordelt på vannkategori (elv, innsjø, grunnvann og kystvann). Kilde: vann-nett, dato: 11.08.26.

5.3. Presisjon og usikkerhet

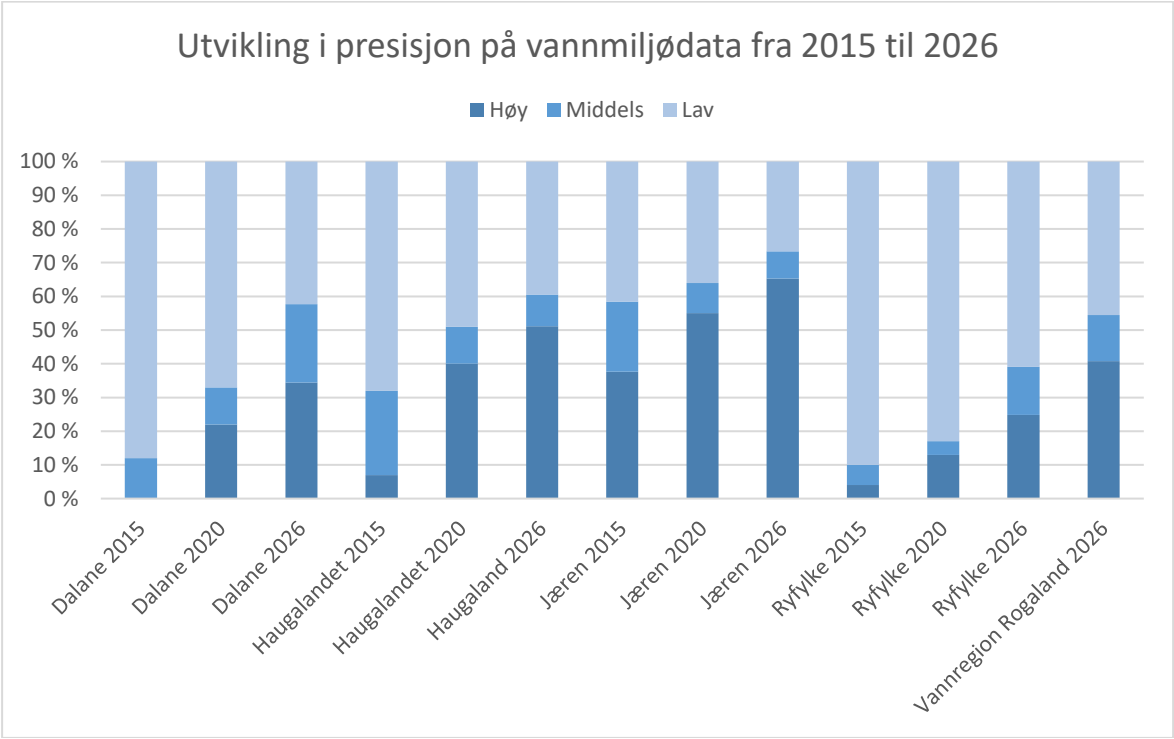
Klassifisering basert på tilstrekkelige data og godkjente metoder har høy presisjon. Vurderinger basert på begrenset datagrunnlag, modeller eller påvirkningsanalyser har større usikkerhet. Presisjonsnivået fremgår i Vann-Nett.

Presisjonsnivået i Rogaland vannregion er, som det framgår av Figur 16, for de fleste kystvannforekomstene høy eller middels (71%). For innsjø er andelen med middels eller høy presisjon lavere (32 %). Det samme gjelder for elv (35%). Samtidig er det totalt 330 vannforekomster uten data (ca 17%), hvor tilstanden er vurdert ut fra påvirkningsanalyser, lokal kunnskap og faglig skjønn.

Figur 16 Presisjonsnivået på klassifisering av miljøtilstand i Rogaland vannregion, fordelt på elv, innsjø og kystvann. Kilde: vann-nett, dato: 11.08.26.

Presisjonsnivået på klassifisering av miljøtilstand har hatt en positiv utvikling i alle fire vannområder, se Figur 17.

Figur 17. Utvikling av presisjon på klassifisering av miljøtilstand i de fire vannområdene fra 2015 til 2026. Kilde: vann-nett.

Vannforekomster som mangler metode for å klassifisere miljøtilstand
For de fleste vanntyper er det utviklet et nasjonalt klassifiseringssystem for miljøtilstand. For vannforekomster med vanntyper uten klassifiseringssystem er miljøtilstanden faglig vurdert. I disse vannforekomstene er presisjonen lavere på grunn av manglende kunnskap om forventede referanseforhold. I vannregionen er det 25 vannforekomster som ikke inngår i det nasjonale klassifiseringssystemet, se tabell 7.

Tabell 8 Antall vannforekomster med/ uten nasjonalt klassifiseringssystem per vannkategori. Kilde: vann-nett, dato 15.9.26.

Vannkategori	Har nasjonal vanntype	Mangler nasjonal vanntype
Elv	1 355	0
Innsjø	400	21
Kystvann	118	7

5.4. Inngrep og aktiviteter som påvirker vannmiljøet

Menneskelige inngrep og aktiviteter kan påvirke vannmiljøet negativt gjennom forurensning, fysiske endringer eller andre påvirkninger. Påvirkning på vannforekomstene beskrives etter:

- Hvilken type påvirkning det er, for eksempel utslipp av forurensende stoffer
- Hvilken effekt påvirkningen har, for eksempel hvordan utslippet av forurensende stoffer påvirker kvantitativ, kjemisk og økologisk tilstand
- I hvor stor grad påvirkningen har betydning for miljøtilstanden
- Hvilken type inngrep eller aktivitet som forårsaker påvirkningen, for eksempel industri eller landbruk

En aktivitet kan omfatte flere påvirkningstyper. For eksempel vil påvirkning fra jordbruk omfatte både avrenning av næringsstoffer og fysiske endringer som kanalisering og bekkelukking.

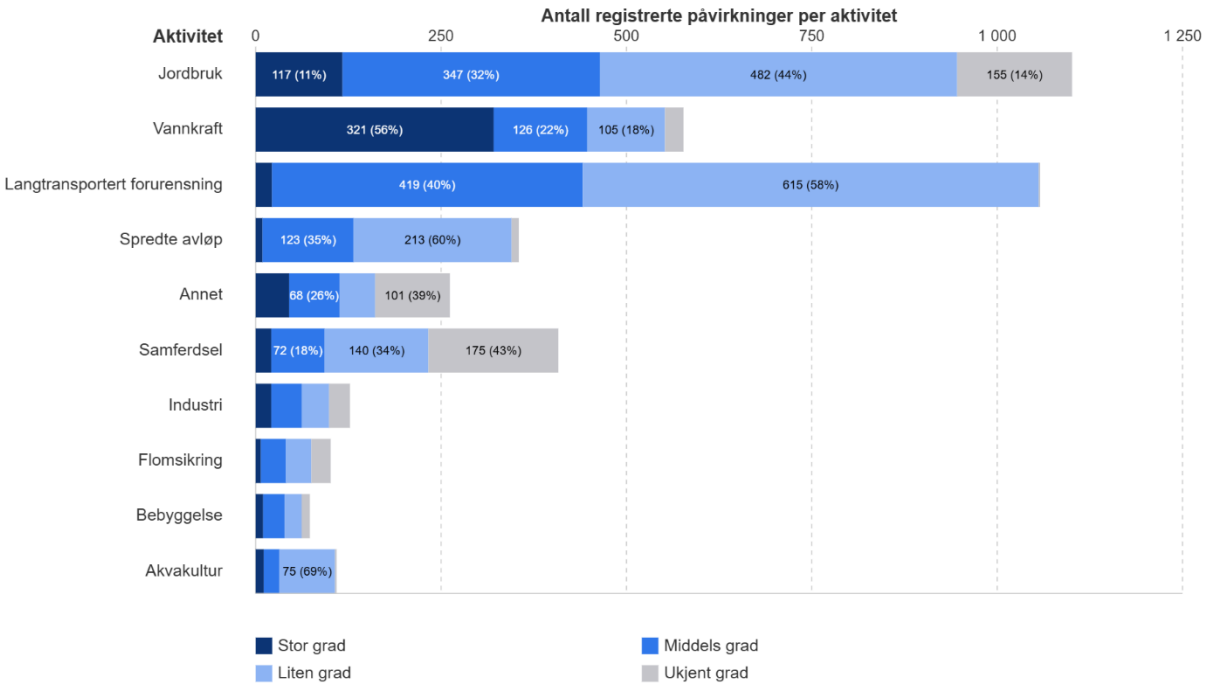
5.4.1. Inngrep og aktiviteter som påvirker flest vannforekomster i vannregionen

Vannmiljøet i Rogaland påvirkes av en rekke menneskeskapte aktiviteter og dette kapittelet gir en oversikt over de ti aktivitetene som samlet sett påvirker flest vannforekomster i Rogaland vannregion. Vannkraft, langtransportert forurensning (forsuring) og jordbruk er de tre største påvirkningsfaktorene. Men også industri, akvakultur, bebyggelse, spredte avløp og samferdsel bidrar i vesentlig grad til forringelse av vannforekomster. «Annet» er en samlekategori for ulike type påvirkninger, både fysiske inngrep og forurensning, som ikke passer inn andre steder.

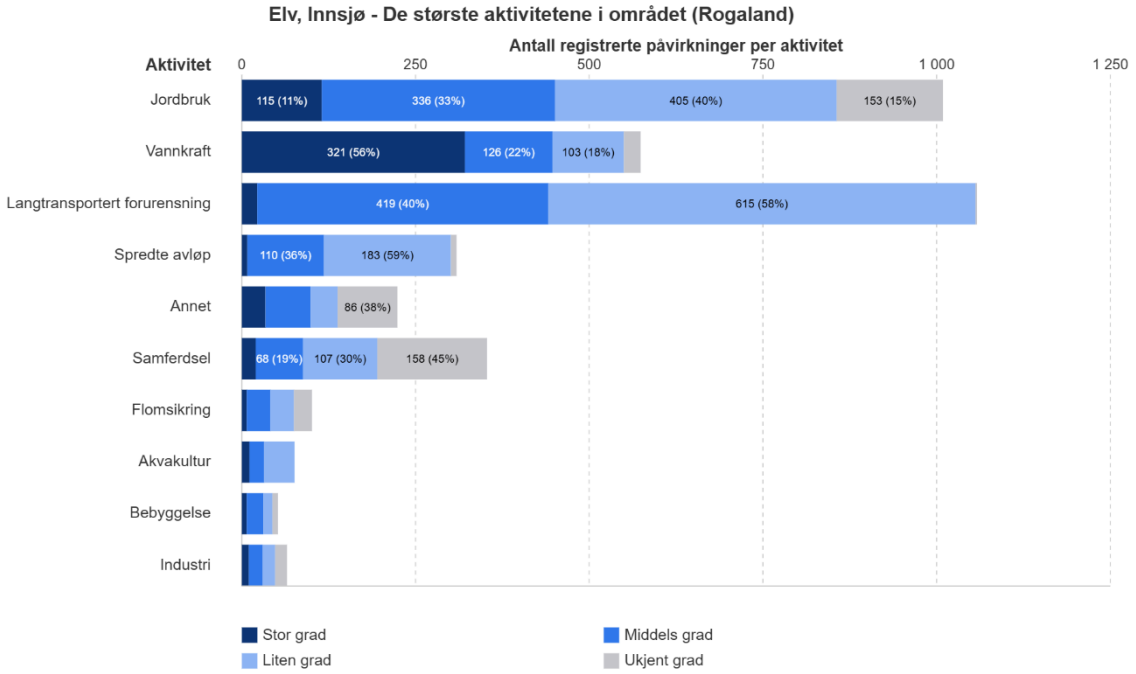
Bekkelukking omfatter den største andelen innen «annet». Samlet sett utgjør disse aktivitetene de viktigste årsakene til at mange vannforekomster har moderat eller dårligere tilstand.

Påvirkningene har ulike type konsekvenser for vannmiljøet. Langtransportert forurensning forsurer vannet og skader fisk og andre organismer. Vannkraft påvirker vannføring, temperatur og leveområder, noe som gir dårligere forhold for livet i vann. Fremmede arter kan fortrenge naturlige arter og endre økosystemene, mens rømt oppdrettsfisk kan gi genetiske endringer hos villaksen. Jordbruk og avløp tilfører næringsstoffer og partikler som kan føre til algevekst og oksygenmangel. Samferdsel og bebyggelse bidrar både med forurensning og fysiske inngrep som påvirker leveområdene i og langs vannforekomster.

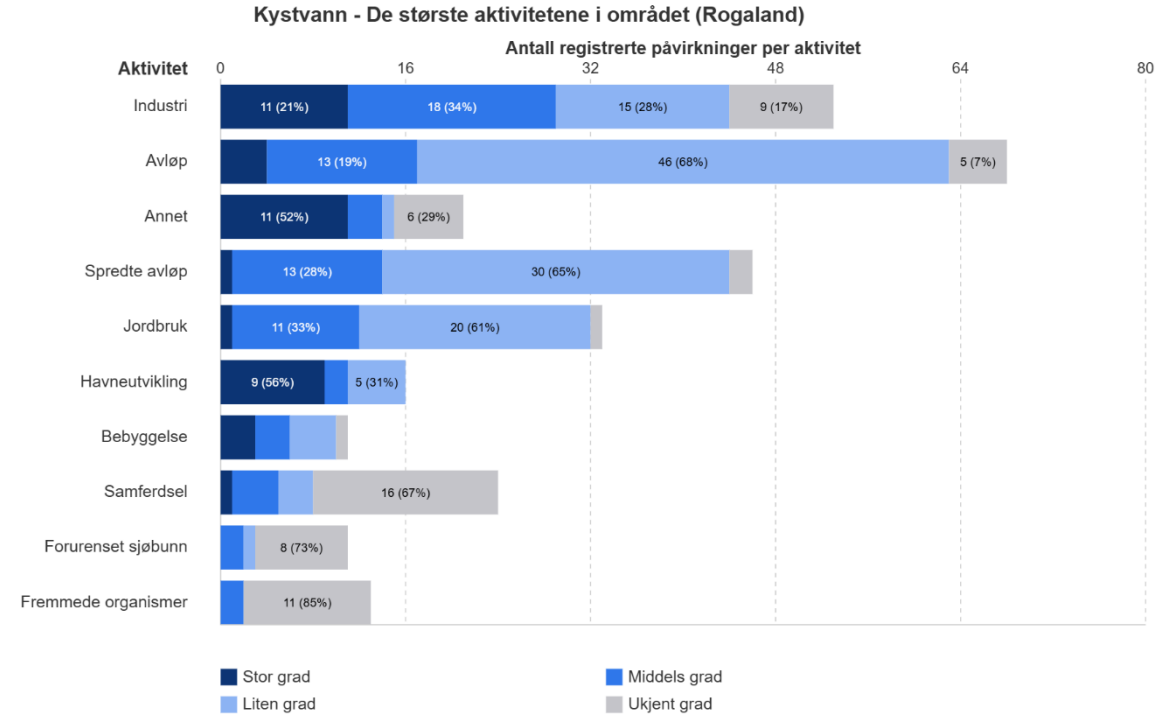
For mer informasjon om hvordan aktiviteter påvirker vannmiljøet i vannregionen vises det til tiltaksprogrammet og hovedutfordringsdokumentet.

Figur 18 Figuren viser de 10 største aktivitetene i vannregionen som påvirker vannmiljøet. Kilde: Vann-nett, dato 15.9.26.

Figur 19 Figuren viser de 10 største aktivitetene som påvirker vassdrag i vannregionen. Kilde: Vann-nett, dato 15.9.26.

Figur 20 Figuren viser de 10 største aktivitetene for i kystvann i vannregionen. Kilde: Vann-nett, dato 15.9.26.

Tabell 9 viser de fem påvirkningstypene som påvirker flest vannforekomster, både i vannregionen som helhet og i hvert av de fire vannområdene. Tabellen omfatter vannforekomster der påvirkningen er vurdert å ha stor eller middels påvirkningsgrad. Aktiviteter som påvirker flere enn 10% av vannforekomstene er vist med mørk blå farge. Aktiviteter som påvirker mellom 5% og 10% av vannforekomstene er vist med mellomblå farge. Aktiviteter som påvirker færre enn 5% av vannforekomstene er vist med lys blå farge. Merk at figuren ikke tar hensyn til om det er gjennomført avbøtende tiltak for å nå god tilstand.

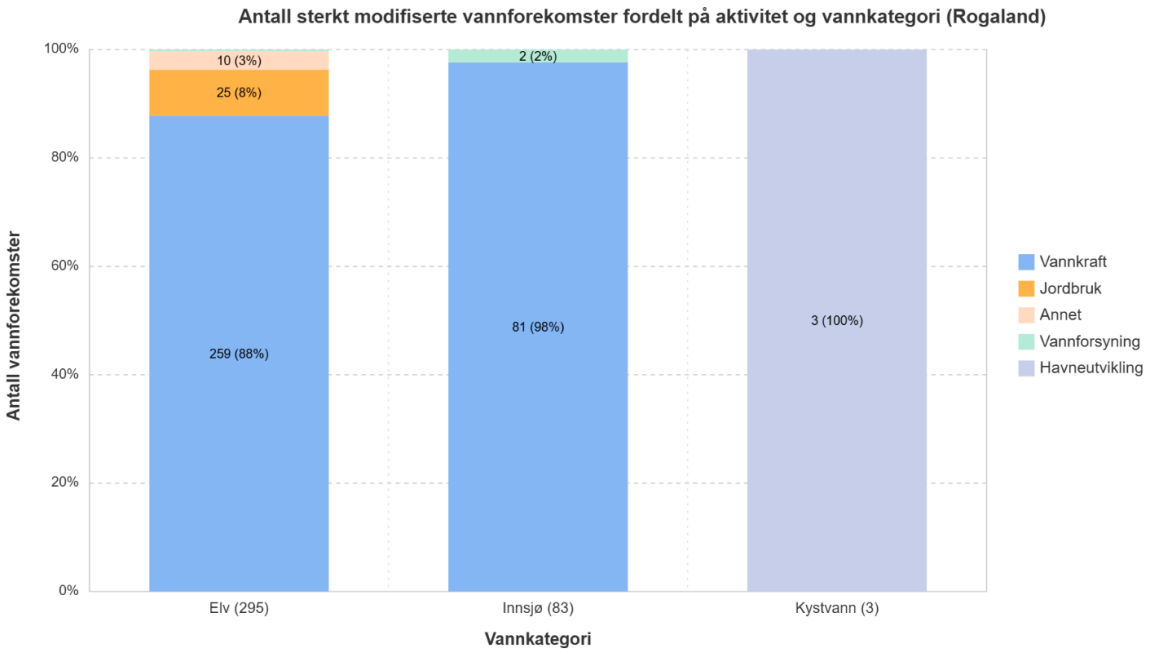
Tabell 9 Antall vannforekomster vesentlig påvirket av de fem mest omfattende inngrepene/ aktivitetene i vannregionen, fordelt på vannområder. Dato: 17.09.26.

Topp 5 aktiviteter med middels til stor påvirkningsgrad i området (Rogaland)

Vannområde	1	2	3	4	5
Rogaland	Vannkraft 444 22.87%	Langtransportert forurensning 441 22.72%	Jordbruk 375 19.32%	Spredte avløp 132 6.8%	Annet 104 5.36%
Dalane	Langtransportert forurensning 177 57.28%	Jordbruk 71 22.98%	Vannkraft 55 17.8%	Samferdsel 29 9.39%	Industri 14 4.53%
Haugaland	Jordbruk 82 27.24%	Spredte avløp 53 17.61%	Annet 25 8.31%	Langtransportert forurensning 23 7.64%	Industri 20 6.64%
Jæren	Jordbruk 154 45.43%	Spredte avløp 67 19.76%	Annet 53 15.63%	Vannkraft 28 8.26%	Bebyggelse 24 7.08%
Ryfylke	Vannkraft 354 35.69%	Langtransportert forurensning 218 21.98%	Jordbruk 68 6.85%	Samferdsel 38 3.83%	Akvakultur 22 2.22%

5.4.2. Inngrep og aktiviteter som har medført sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF)

Vannkraft er den største samfunnsnyttige aktiviteten i vannregionen som har ført til at elver og innsjøer har blitt utpekt til sterkt modifiserte (SMVF).

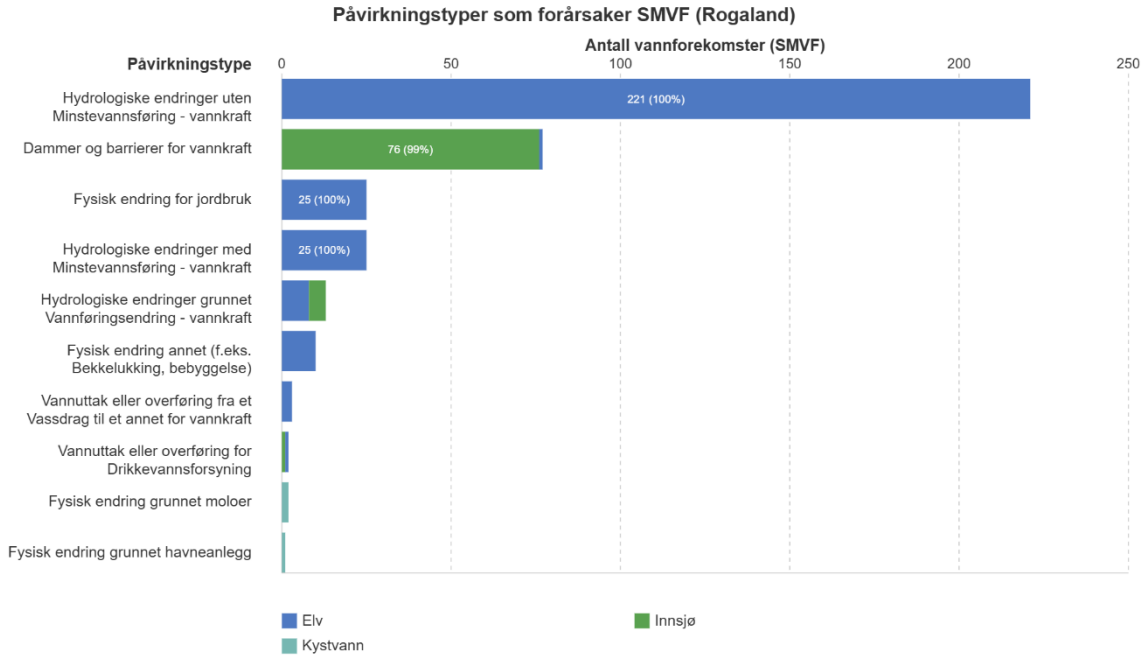
Figur 21. Typer samfunnsnyttig aktivitet i vannregionen som har ført til at vannforekomster har blitt utpekt som SMVF, fordelt på elv, innsjø og kystvann. Kilde: Vann-nett.no, dato 15.9.26.

Påvirkninger som fører til sterkt modifiserte vannforekomster
For planperioden 2022-2027 er det registrert 354 SMVF'er, og der de aller fleste er med årsak i vannkraftpåvirkning. Jordbruk, urbanisering, vannforsyning og havneutvikling er andre påvirkninger.

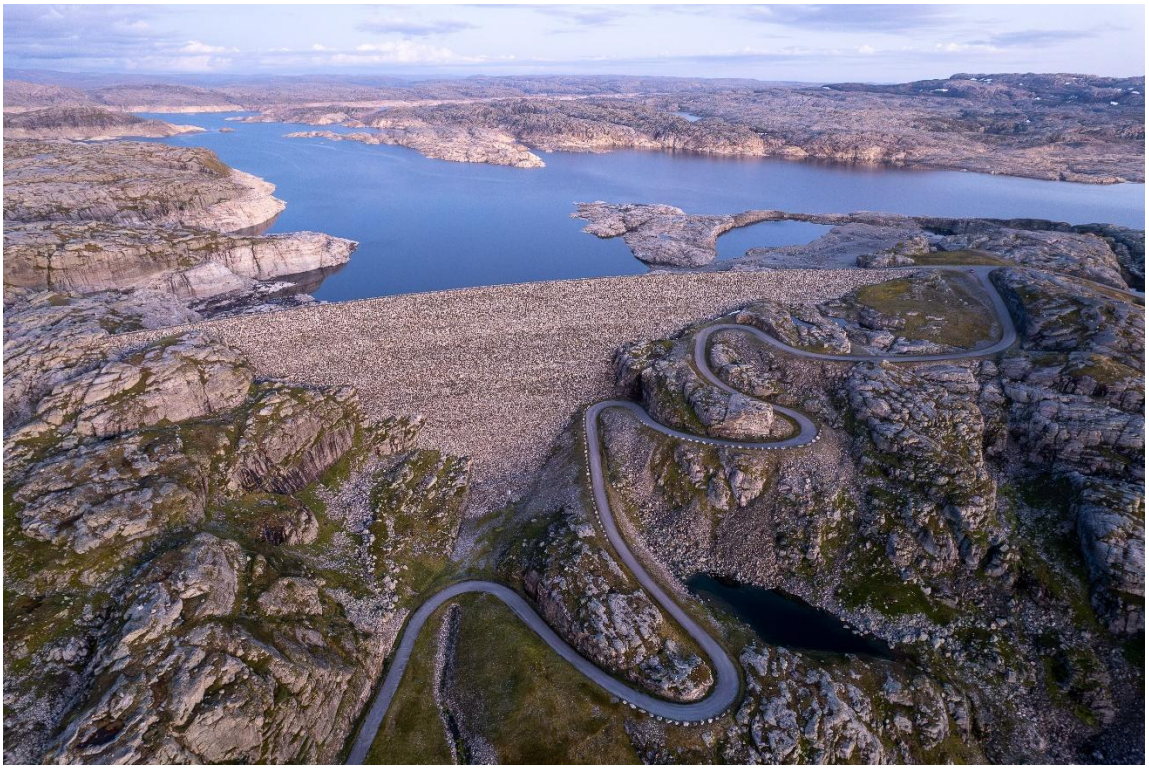
Etter en systematisk gjennomgang av påvirkninger for alle vannforekomster i løpet av 2026, har statsforvalteren, i dialog med berørte sektormyndigheter, foreslått 3 nye SMVF knyttet til påvirkning fysiske inngrep i landbruket, 1 ny med årsak i urban utvikling, 2 nye med årsak i havneutvikling og 19 SMVF med årsak i vannkraft. 1 SMVF med årsak i vannkraft er nå endret til naturlig vannforekomst. Per 20.8.2026 er det registrert 375 vannforekomster som SMVF i vann-nett. Detaljert oversikt over nye kandidater til SMVF, eller endringer, er samlet i vedlegg 5.

Tabell 10. Oversikt over SMVF i Rogaland vannregion og fordeling på vannområdene. Kilde: vann-nett, 20.8.26.

Vannkategori	Rogaland	Dalane	Haugalandet	Jæren	Ryfylke
Elv	289	21	2	45	221
Innsjø	83	17	0	8	58
Kystvann	3	0	0	3	0
Sum	375	38	2	56	279

Figur 22 Påvirkninger fra samfunnsnyttig aktivitet i regionen, som har ført til at vannforekomster har blitt utpekt til SMVF. Vann-nett, dato 15.9.26.

Figur 23 Blåsjø, Norges største energimagasin, er en sterkt modifisert vannforekomst. Foto: Jarle Lunde

6. Miljømål og bruk av unntak

Miljømålet etter vannforskriften er at alle vannforekomster skal ha minst god miljøtilstand innen utgangen av planperioden. Dette kapittelet beskriver miljømålene, regelverket for unntak, og oppdatering av miljømålene på bakgrunn av ny kunnskap eller endrede forutsetninger.

Miljømålet (§ § 4-7)

Elver, innsjøer og kystvann
Alt overflatevann skal oppnå minst:

- **god økologisk tilstand**, og
- **god kjemisk tilstand**

innen planperiodens slutt. Vannforekomster som allerede har god eller svært god tilstand, skal opprettholde denne.

Grunnvann
For grunnvannsforekomster gjelder målene:

- **god kvantitativ tilstand** – balanse mellom uttak og tilførsel
- **god kjemisk tilstand**

Sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF)
Vannforekomster som er varig påvirket av samfunnsnyttig virksomhet kan utpekes som SMVF. For disse gjelder tilpassede miljømål, definert som **godt økologisk potensial (GØP**) etter vannforskriften § 5.

GØP angir den tilstanden som kan oppnås med miljøforbedrende tiltak uten at tiltakene vesentlig reduserer aktiviteten som ligger til grunn for SMVF-utpekingen. For kvalitetselementer som ikke er påvirket av den fysiske endringen er målet fremdeles **god økologisk tilstand.**

Unntak fra miljømålet (§§ 9-12)

Utsatt frist (§9)
Utsatt frist kan benyttes der naturforhold gjør at en vannforekomst ikke kan nå miljømålet innen planperiodens slutt, selv om nødvendige tiltak er gjennomført. Reetablering til god tilstand kan ta lang tid etter tidligere påvirkning eller inngrep.

Mindre strenge miljømål (§ 10)
Mindre strenge miljømål kan settes der det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å oppnå god tilstand eller godt potensial. Det mindre strenge målet gjelder kun for de påvirkede kvalitetselementene. Selv om miljømålet reduseres, skal alle aktuelle tiltak gjennomføres for å oppnå best mulig tilstand.

Ny aktivitet eller påvirkning (§ 12)
Tillatelser til nye aktiviteter eller inngrep som medfører forringelse av miljøtilstanden kan kun gis dersom vilkårene i § 12 er oppfylt.

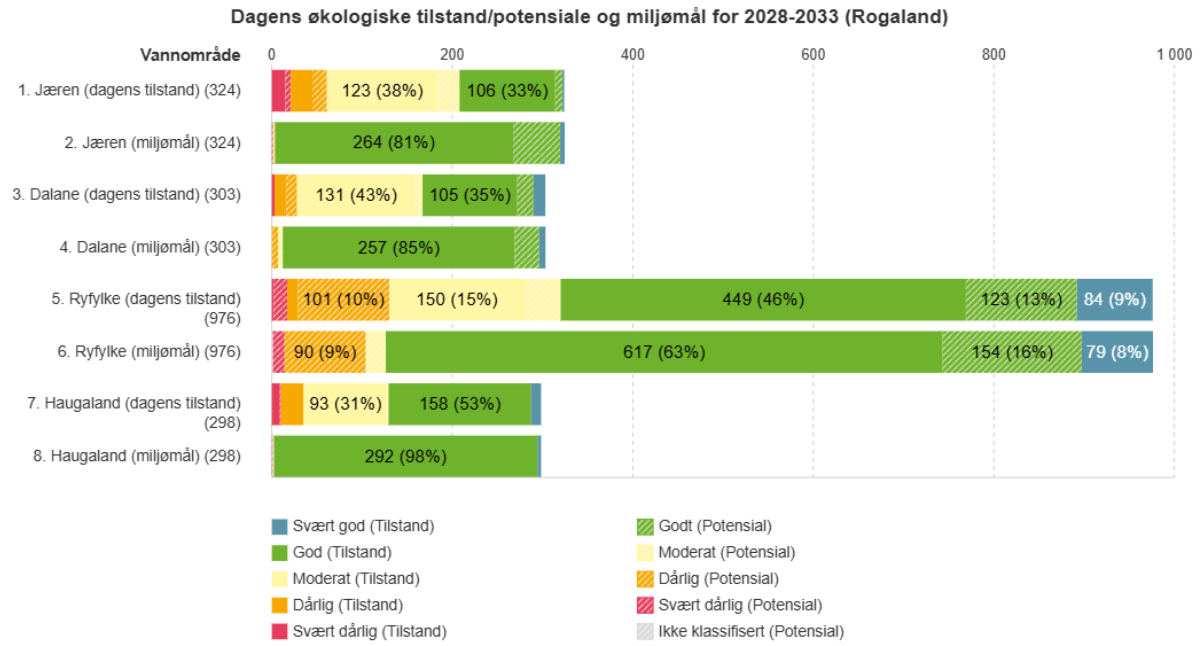
Oppdaterte miljømål, unntak, og tidsfrister finnes for hver vannforekomst i **Vann-Nett.** Veiledning finnes på Vann-Netts veiledningsside under Faktaark.

6.1. Reviderte miljømål for 2028-2033– unntak og tilpasninger

Den oppdaterte vannforvaltningsplanen bygger på tidligere godkjent plan og miljømål. Oppdatering av miljømålene er gjort i dialog mellom berørte myndigheter og vannregionmyndigheten, og kun der ny kunnskap eller endrede forutsetninger tilsier det. Oppdaterte miljømål omfatter følgende typer unntak:

- **Utsatt frist (§ 9c)**
- **Mindre strenge miljømål (§ 10)**

Dagens økologiske tilstand/potensiale for vannforekomstene i vannregionen og miljømålet for 2028-2033, er vist i Figur 24. Figuren har to søyler per vannområde, en for dagens økologiske tilstand/potensiale, og en for miljømålet for økologisk tilstand for planperioden 2028-2033. Søylen for miljømålet viser om målet er god eller svært god økologisk tilstand, eller om miljømålet er en tilstand som er dårligere enn god økologisk tilstand (mindre strengt miljømål). Figuren viser ikke om det er utsatt frist til etter 2033 for å nå miljømålet.

Figur 24. Figuren viser økologisk tilstand/potensiale og miljømål for vannforekomstene i vannregionen. De to søylene per vannområde viser hhv. dagens økologiske tilstand/potensiale og miljømålet for 2033. Kilde: vann-nett, dato 11.08.26.

Tabell 11 Tabellen gir en oversikt over antall vannforekomster som har god eller svært god tilstand som miljømål eller som har utsatt frist, mindre strengt miljømål. Kilde: vann-nett, dato: 26.08.26.

Forventet måloppnåelse for vannforekomstene per vannområde (Rogaland)

№	Vannområde	Miljømålet nås etter 2033		Mindre strengt miljømål		Miljømålet nås 2028--2033		Samlet	
1	Ryfylke	7	0.7 %	125	12.6 %	860	86.7 %	992	51.1%
2	Jæren	26	7.7 %	3	0.9 %	310	91.4 %	339	17.5%
3	Dalane	0		13	4.2 %	296	95.8 %	309	15.9%
4	Haugaland	13	4.3 %	3	1.0 %	285	94.7 %	301	15.5%
	Totalt	46	2.4%	144	7.4%	1751	90.2%	1941	100%

Basert på foreslåtte miljømål og unntak etter vannforskriften §§ 9 og 10 vil om lag 90 prosent av vannforekomstene i Rogaland ha et miljømål om minst god økologisk tilstand eller godt økologisk potensial innen 2033. Om lag 10 prosent av vannforekomstene omfattes av utsatt frist eller mindre strenge miljømål.

Sammenlignet med dagens situasjon (2026), der 57 prosent av vannforekomstene har god eller svært god tilstand eller godt økologisk potensial, illustrerer dette et betydelig forbedringsbehov i vannregionen. Målbildet for 2033 er ambisiøst og forutsetter en styrket innsats innen både tiltaksgjennomføring og overvåking.
Det er samtidig usikkerhet knyttet til måloppnåelsen. For flere vannforekomster er det ikke registrert konkrete tiltak i Vann-Nett, og i enkelte tilfeller er det uklart om registrerte tiltak alene er tilstrekkelige for å nå miljømålene. Registreringspraksis varierer også mellom sektorer og geografiske områder.

Det er derfor et gap mellom forventet måloppnåelse og dokumenterte tiltak i flere deler av vannregionen. Dette gjelder særlig påvirkninger knyttet til jordbruk, avløp, akvakultur, vannkraft og fysiske inngrep. Videre arbeid med tiltaksutvikling, prioritering og gjennomføring vil være avgjørende for å redusere dette gapet i planperioden.

6.1.1. Vannforekomster med utsatt frist for å oppnå miljømålet

Vannforekomster der naturgitte forhold medfører at responsen på tiltak er langsom, eller hvor fysiske eller kjemiske prosesser går sakte og ikke kan fremskyndes gjennom tiltak, kan gis utsatt frist for oppnåelse av miljømål etter 2033. Som følge av innskjerpet regelverk for bruk av § 9 er antallet redusert betydelig.

Det er foreslått utsatt frist for 46 vannforekomster i Rogaland vannregion. Unntakene er knyttet til flere ulike påvirkninger; akvakultur, jordbruk, industri, terskelfjorder med oksygensvinn og sur nedbør. Til sammenligning ble det gitt utsatt frist til 24% av vannforekomstene i forrige planperiode.

Hvilken aktivitet som har ført til utsatt frist for å nå målet, hvor mange vannforekomster det gjelder og hvilken begrunnelse som er gitt for å utsette fristen, er vist i Tabell 12.

Tabell 12 Vannforekomster i vannregionen med utsatt frist. Miljøforbedrende tiltak er igangsatt, men naturgitte forhold gjør at målet om god miljøtilstand ikke vil nåes innen 2033.

Aktivitet	**Påvirkningstype**	**Kvalitetselement**	**Antall vann-forekomster**	**Begrunnelse[4]**
Akvakultur	Påvirket av genetisk effekt av rømt fisk	Fisk	6	Det vil ta lang tid å gjenopprette bestandenes genetiske tilstand.
Jordbruk	Avrenning fra fulldyrket mark	Fosforforhold Planteplankton Påvekstalger	26	Dårlig /svært dårlig tilstand, Høye fosfor verdier /interngjødsling. Det vil ta før gjennomførte tiltak viser effekt på økologisk tilstand.
Jordbruk	Avrenning fra beite og eng	Fosforforhold	5	Dårlig /svært dårlig tilstand, høye fosforverdier, interngjødsling. Det tar tid før gjennomførte tiltak viser effekt på økologisk tilstand.
Industri	Avrenning fra industri	Ikke oppgitt	1	Det vil ta tid å få effekt av pågående tiltak

[4] Detaljer i vedlegg 1

Langtransportert forurensning	Sur nedbør	Forsuringstilstand	1	Det tar tid å få opp buffringsevnen til jordsmonnet
Annet	Flere aktuelle: akvakultur, spredt avløp, jordbruk, industri.	Oksygenforhold	7	Tydelig terskelfjord med dårlige oksygenforhold, med behov for å finne naturtilstanden.
SUM			46	

Oversikt over vannforekomster i vannregionen som har utsatt frist finner du i vedlegg 1.

6.1.2. Vannforekomster med mindre strenge miljømål

En vannforekomst kan få mindre strenge miljømål (MSM) der menneskelig påvirkning er så omfattende at god tilstand eller godt potensial ikke kan nås, eller der kostnadene ved nødvendige tiltak er uforholdsmessig høye. Det er i Rogaland registrert 144 vannforekomster med mindre strenge miljømål. Det er siden forrige planperiode foreslått 34 nye vannforekomster med mindre strenge miljømål. Det er også foreslått 3 vannforekomster med endring fra mindre strenge miljømål til godt økologisk potensiale. De fleste endringene er knyttet til vannkraft. Oversikt over hvilke dette gjelder ligger i vedlegg 5.

Hvilken aktivitet som har ført til mindre strenge miljømål, hvor mange vannforekomster det gjelder og hvilken begrunnelse som er gitt, er vist i Tabell 13. Mer detaljer om vannforekomstene med mindre stenge miljømål er gitt i vedlegg 1.

Tabell 13 Vannforekomster med mindre strenge miljømål i vannregionen

Aktivitet	**Påvirkningstype**	**Kvalitets-element**	**Antall vann-forekomster**	**Begrunnelse**[5]
Vannkraft	Vannkraftanlegg uten krav til minstevannføring	Fisk	129	Kostnadene ved slipp av økt vannføring vil være uforholdsmessig store
Vannkraft	Vannuttak eller overføring fra et vassdrag til et annet for vannkraft	Fisk	3	Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet
Vannkraft	Hydrologiske endringer grunnet vannføringsendring - vannkraft	Hydrologisk eller tidevannsregime	3	Uforholdsmessig dyrt å slippe minstevannføring
Vannkraft	Hydrologiske endringer med minstevannsføring - vannkraft	Fisk	2	Kostnadene ved slipp av økt vannføring vil være uforholdsmessig store
Vannkraft	Hydromorfologisk endring ved overføring av vann	Fisk	2	Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet
Industri	Punktutslipp fra industri	Prioriterte stoffer	1	Det vil ikke være teknisk gjennomførbart eller er for kostnadskrevende å begrense

[5] Detaljer i vedlegg 1

		Vannregion-spesifikke stoffer		utslippene i en slik grad at det er sannsynlig at mål om god økologisk og/eller kjemisk tilstand kan oppnås i løpet av planperioden 2028-2033.
Industri	Avrenning fra forurenset grunn, deponi og nedlagt industri	Vannregion-spesifikke stoffer	1	Uforholdsmessig krevende å nå målet om god tilstand. Miljønytten og effekten av tiltak i gruveområdet er usikker sammenlignet med kostnaden det vil medføre. Selv med omfattende tiltak vil det være stor usikkerhet til effekten av tiltakene.
Gruver	Avrenning fra gruver/deponier	Vannregion-spesifikke stoffer	1	Uforholdsmessig krevende å nå målet om god tilstand. Miljønytten og effekten av tiltak i gruveområdet er usikker sammenlignet med kostnaden det vil medføre. Selv med omfattende tiltak vil det være stor usikkerhet til effekten av tiltakene.
Forurensa sjøbunn	Forurensa sjøbunn	Prioriterte stoffer Vannregion-spesifikke stoffer	2	Tiltaksutredning pågår og det jobbes lokalt med å redusere tilførsler fra kilder på land. Det er ikke mulig å vurdere når tiltak kan gjennomføres og effekter av tiltaket måles.
Annet	Fysiske endring annet (f.eks bekkelukking, bebyggelse)	Ikke oppgitt	1	Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet
			144	

Oversikt over vannforekomster i vannregionen som har mindre strenge miljømål finner du i vedlegg 1.

Nedlagte gruver og bruk av mindre strenge miljømål
Miljødirektoratet har prioritert oppfølging av de nedlagte gruvene med størst forurensingspotensial. Dette er en prioritering som har vært nødvendig grunnet det store antallet nedlagte gruver i Norge. For disse gruvene jobbes det med å avklare eierforhold, pålegge undersøkelser og vurdere pålegg om tiltak der dette er hensiktsmessig ut ifra en kost/nytte vurdering. Dette er tidkrevende prosesser, og selv for de gruvene hvor det er gjennomført tiltak kan være utfordrende å nå miljømålene for de vannforekomstene som ligger nedstrøms disse. Miljødirektoratet har derfor fastsatt et mindre strengt miljømål i henhold til vannforskriftens § 10 for vannforekomster som i middels til stor grad er påvirket av tungmetallavrenning fra nedlagte gruver. De gruvene med størst forurensingspotensial vil fortsatt prioriteres, og det understrekes at miljømålet skal vurderes på nytt hvert 6. år.

6.2. Vannforskriften §12 - ny aktivitet eller nye inngrep

Tillatelse til nye aktiviteter som medfører forringelse kan gis dersom vilkårene i vannforskriften § 12 er oppfylt. Dette gjelder endringer som:

- forringer miljøtilstanden på grunn av fysisk inngrep, eller
- forringer tilstanden fra svært god til god som følge av bærekraftig aktivitet

Vilkårene inkluderer blant annet at:

- avbøtende tiltak skal gjennomføres
- det ikke finnes bedre miljømessige alternativer
- samfunnsnytten overstiger miljøkostnadene

Det er ingen registrerte § 12 saker i Vann-nett.

6.3. Behov for avklaringer

Vannforskriften §26 beskriver følgende om evt. uenighet om miljømål:
Vannregionmyndigheten skal arbeide for at det oppnås enighet om utkast til vannforvaltningsplan i vannregionutvalget. Vannregionmyndigheten eller medlemmene i vannregionutvalget kan kreve at eventuell uenighet blir gjengitt i planen. Ved behov kan spørsmål også kreves avklart på sentralt nivå.

Vannregionmyndigheten har registrert uenighet om miljømål knyttet til to kystvannforekomster, og som ikke er løst gjennom dialog i forkant av høringen:

- Erfjorden, 0242030601-C
- Helgøysundet, 0242020601-1-C

Det ble gjennomført dialogmøte mellom sektormyndighetene 19. august 2026, og referatet vil ligge tilgjengelig på vannportalen.

Fiskeridirektoratet har fremmet forslag om endring av miljømål fra svært god til god økologisk tilstand for begge vannforekomstene.

Statsforvalteren i Rogaland vurderer at det ikke er grunnlag for å redusere ambisjonsnivået for disse to vannforekomstene.

Miljødirektoratet har utarbeidet en veiledning for nedklassifisering av miljømål fra svært god til god, som må ligge til grunn for denne type vurderinger.

VRM ønsker å legge uenigheten om miljømål ut på høring, og søker å få avklare miljømålet for disse vannforekomstene enten i løpet av høringen, eller i etterkant av høring.

7. Oppsummering av tiltaksprogrammet

Kapitlet oppsummerer tiltaksprogrammet. Det beskriver hvilke tiltak den enkelte myndighet foreslår å gjennomføre i planperioden (2028-2033) for å nå miljømålet for vannforekomstene.

Tiltaksprogrammet beskriver hvordan miljømålene for vannforekomstene kan oppnås innen utgangen av 2033, eller ved et senere tidspunkt dersom det er satt utsatt frist. Tiltaksprogrammet omfatter både miljøforbedrende og forebyggende tiltak.

Foreslåtte tiltak
For Rogaland vannregion er det registrert 1506 foreslåtte tiltak i Vann-Nett (22.10.26) for planperioden 2028-2033. Et tiltak kan være tilknyttet flere vannforekomster, slik at antall tiltak kan være misvisende for omfanget av tiltak.

Det er innen landbruk, avløp og innen vannkraft og andre vassdragsinngrep der de fleste tiltakene er registrert;

- I landbrukssektoren er det registrert 177 grunnleggende tiltak (uten kostnadsanslag), mens 710 tiltak er supplerende tiltak. Investeringskostnadene på de supplerende tiltakene er på ca. 29 mill. kr.

- I avløpssektoren er det registrert 234 grunnleggende tiltak, mens kun 4 er registrert som supplerende tiltak. Anslåtte investeringskostnader er 650 mill. kr, hvorav 65 mill. kr. er knyttet til supplerende tiltak.

- I vannkraftsektoren er det registrert 19 grunnleggende tiltak med investeringskostnader på 21,2 mill. kr, og innen vassdragsinngrep er det registrert 155 supplerende tiltak med investeringskostnader på ca. 5,5 mill. kr.

Andre sektorer med tiltaksmengde av større omfang kan nevnes;
- Et av de dyreste tiltakene registrert, er opprydding av forurenset sjøbunn på 1 lokalitet, med kostnader på 250 mill. kr.
- Det er registrert 42 tiltak mot sur nedbør, som er knyttet til pågående kalking og internasjonale avtaler.
- Det er registrert 25 tiltak mot fremmede arter, og er i stor grad en blanding av informasjonstiltak og bekjempelsestiltak.
- Det er registrert 20 tiltak i samferdselssektoren knyttet til fjerning av vandringshindre.
- Det er registrert 1 tiltak på kontroll av lusenivå innen akvakultur, noe som litt misvisende, da det gjelder 52 vannforekomster.
- Det er registrert 50 tiltak på forskning og kunnskap, og viser at det fortsatt er behov for å forbedre kunnskapsgrunnlaget.

Det er ikke registrert rene klimatilpasningstiltak eller overvannstiltak i vann-nett.

Anslåtte kostnader
Foreløpige investeringskostnader av tiltakene er anslått til ca. 969 millioner kroner og foreløpige driftskostnader er anslått til ca. 50 millioner kroner. Av de totale anslåtte investeringskostnadene er kommunene ansvarlig for 71%). De største investeringskostnadene er knyttet til etablering eller oppgradering av avløpsanlegg (650 mill. kr) og opprydding av forurensa sjøbunn (250 mill. kr), som begge er grunnleggende tiltak. Investeringskostnadene for de supplerende tiltakene er anslått til 111 mill. kr. Det er imidlertid flere pågående tiltak og kostnader som sektormyndighetene ikke har registrert i Vann-Nett. Reelle tiltaksantall og investeringskostnader overstiger derfor det som fremkommer her.

Alle aktuelle tiltak er ikke lagt inn i vann-nett. Dette er viktig å ha med seg at vann-nett ikke er statisk, og at tiltak skal oppdateres fortløpende. Flere sektormyndigheter jobber fortsatt med å legge inn nye tiltak i Vann-Nett, og det må forventes at det skjer endringer i vann-nett fremover.

Virkemiddeleier og utførende
Sektormyndighetene har selv foreslått tiltak innen sine ansvarsområder for å nå miljømålene. Tiltakene viser hvordan sektormyndighetene prioriterer sitt arbeid for et bedre vannmiljø i planperioden frem mot 2033. Tiltakene skal følges opp av den enkelte sektormyndighet. Tiltaksprogrammet danner grunnlag for mer detaljert planlegging fra de enkelte tiltaksansvarlige. Videre saksbehandling skal foreta avklaringer og konkrete vurderinger av fordeler og ulemper ved de enkelte tiltak før endelig beslutning om tiltaksgjennomføring tas.

Feil! Fant ikke referansekilden.*Den sektormyndigheten som har myndighet etter aktuelt lovverk (lover og forskrifter) er virkemiddeleier. Dette handler både om tiltak som er hjemlet i lovverket (grunnleggende) og tiltak hvor det brukes økonomiske virkemidler (supplerende). I Rogaland vannregion er det kommunene som er virkemiddeleier for de aller fleste tiltakene, se*

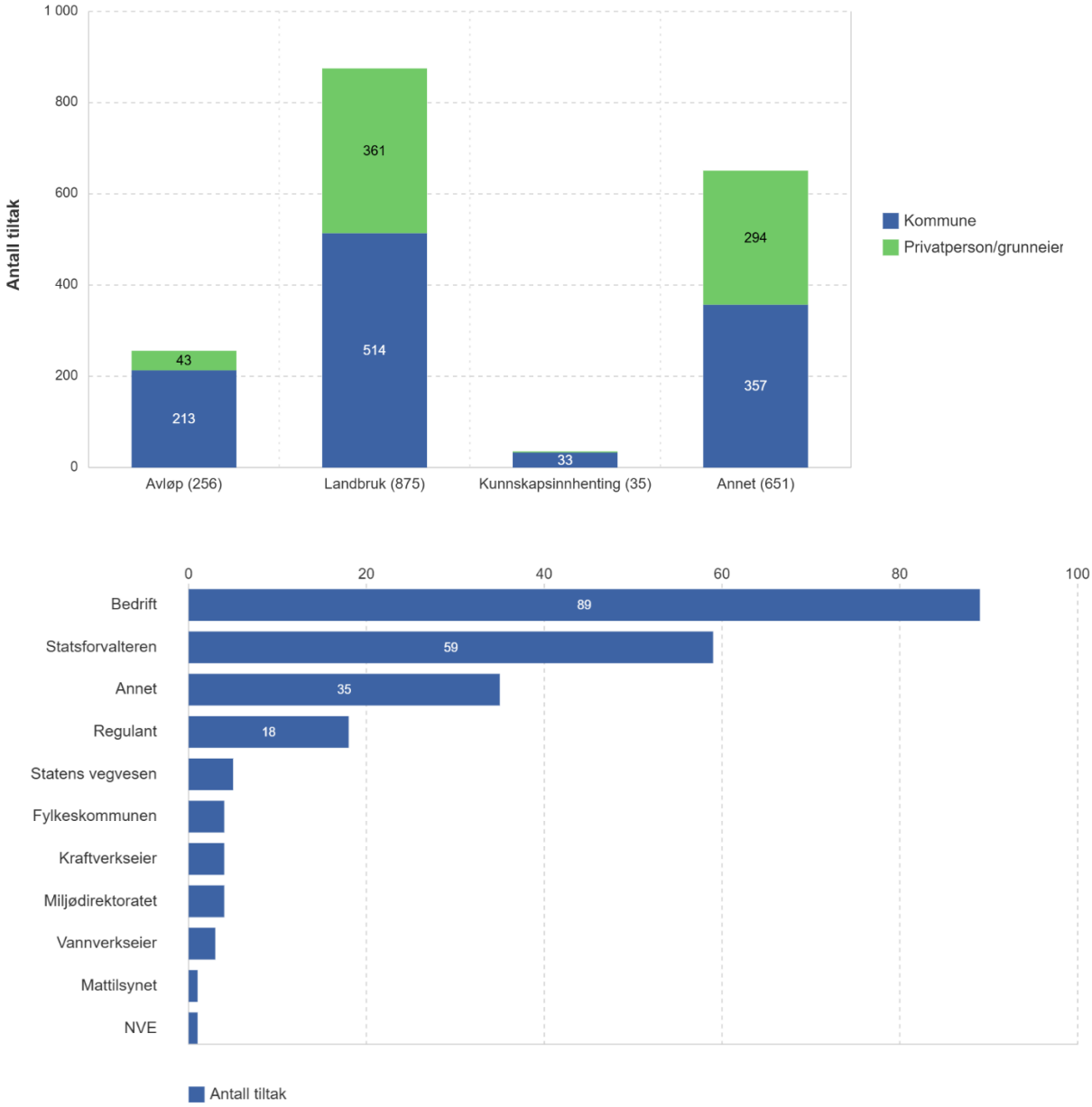
Figur 25.

Virkemiddeleier	Antall tiltak
Kommune	**1354** (89.7 %)
Statsforvalteren	**109** (7.2 %)
Miljødirektoratet	**29** (1.9 %)
NVE	**11** (0.7 %)
Statens vegvesen	**3** (0.2 %)
Fiskeridirektoratet	**2** (0.1 %)
Mattilsynet	**1** (0.1 %)

Figur 25 Antall tiltak fordelt på virkemiddeleier. Vann-nett 20.10.26.

I praksis er det mange tiltak som ikke gjennomføres av sektormyndigheten/virkemiddeleier, men av andre utførende virksomheter. Disse virksomhetene har som regel ansvar for gjennomføringen, både finansiering, planlegging/prosjektering og utføring av tiltaket. Figur 26 og Figur 27Figur 27 viser at de to aktørene som er utførende for flest tiltak er kommune og privatperson/grunneier, og med bedrift og statsforvalteren på tredje og fjerde plass.

Figur 26 De fleste tiltakene er det kommune eller privatperson/grunneier som er utførende for. Her fordelt på tema: avløp, landbruk kunnskapsinnhenting og annet. Vann-nett 20.10.26.

Figur 27 Tiltak fordelt på utførende, uten kommune og privatperson/grunneier. Vann-nett, 22.10.26.

Klimatilpasning

Klimaendringer kan blant annet føre til økt risiko for flom, erosjon, avrenning av næringsstoffer og forurensning, samt endringer i økologiske forhold i innsjøer, elver, grunnvann og kystvann. Endringer i temperatur, nedbør, vannføring og avrenningsmønstre kan påvirke både tilstanden i vannmiljøet og effekten av tiltak som foreslås for å nå miljømålene. Klimaendringer er derfor en viktig premiss for vannforvaltningen og skal legges til grunn i arbeidet med utforming, vurdering og prioritering av tiltak i kommende tiltaksprogram. I planarbeid skal det legges vekt på å

identifisere robuste løsninger, herunder naturbaserte løsninger der dette er hensiktsmessig. Klimatilpasning må bli en integrert del av vannforvaltningen, slik at tiltakene får varig effekt og understøtter måloppnåelsen etter vannforskriften også i et klima i endring.

Måloppnåelse og manglende tiltak og virkemidler
Tiltaksprogrammet gir en oversikt over forventede positive virkninger for miljø og samfunn og en vurdering av måloppnåelse.

Miljømålene for vannforekomstene er ambisiøse. Alle med ansvar for vann må bidra til å nå målene, og prioritere tiltaksgjennomføring innen sitt ansvarsområde. I utgangspunktet skal sektormyndighetene, inklusive kommunene, foreslå alle tiltak som er nødvendige for å nå miljømålene, og deretter prioritere tiltakene over tid etter når det er mulig å gjennomføre dem. Flere har imidlertid kun foreslått tiltak som de vet skal gjennomføres i løpet av planperioden 2028-2033. Tiltaksprogrammet inneholder derfor ikke tilstrekkelig med tiltak for å nå alle miljømålene.

For sektormyndighetene vil det viktigste grepet for å følge opp tiltaksprogrammet være å ta i bruk de virkemidlene som allerede finnes. De fleste av tiltakene som foreslås i tiltaksprogrammet kan gjennomføres med eksisterende virkemidler gjennom f.eks. forurensningsloven, naturmangfoldloven, vannressursloven og plan- og bygningsloven, med tilhørende forskrifter. Informasjon om virkemidler og tiltak kan leses her. Mange av tiltakene er tiltak som uansett skal gjennomføres etter ulike regelverk, uavhengig av vannforskriften og den regionale planen for vannforvaltning.

Det er fortsatt behov for styrket virkemiddelbruk, økt kapasitet og finansiering, bedre samordning og i enkelte tilfeller nye eller forbedrede virkemidler dersom miljømålene skal nås innen 2033.

Oppsummering av alle tiltak i vannregionen som er lagt inn i Vann-Nett, med til enhver tid oppdatert antall og anslåtte kostnader, ligger tilgjengelig på vannstatistikk.

8. Behov for virkemidler for å styrke gjennomføringen av vannforskriften

Det er behov for nye virkemidler og bedre og mer aktiv bruk av eksisterende virkemidler for å kunne gjennomføre tilstrekkelig med tiltak for å oppnå vannmiljømålene. Dette inkluderer både juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. Dette kapittelet inneholder en oppsummering av kjente og innmeldte behov for virkemidler, som foreløpig ikke er på plass.

Vannkraft

- Behov for virkemidler for å sikre gjennomføring av tiltak knyttet til flere andre typer fysiske inngrep i vassdrag, for eksempel flomsikringsanlegg.
- Det er behov for at forslag om ny forskrift om standardvilkår blir gjeldende i planperioden, slik at tiltak kan følges opp i alle anlegg uavhengig av konsesjonsstatus. Reguleringsbestemmelser må ses i sammenheng i hele vassdraget. I mange eldre konsesjoner vil en fortsatt være forhindret å gjennomføre en kunnskapsbasert forvaltning med målretta tiltak dersom disse ikke får moderne naturforvaltningsvilkår i kommende plan.
- Det etterlyses fortgang og effektivisering i saksbehandlingen av revisjonene av konsesjonsvilkårene i de store, eldre kraftutbyggingene og generelt for -prosess på vassdragskonsesjoner, revisjoner, manøvreringsreglement osv.

Samferdsel

- Virkemidler og effektive tiltak innen veidrift bør spisses mot kunnskap om mer målrettet og effektiv overvannshåndtering fra veianleggene, benyttelse av feiing og oppsamling framfor gatevask, samt andre tiltak knyttet til avrenning fra vei, for eksempel miljøfartsgrenser i nedbørfelt med spesiell sårbarhet og saltpåvirkning, bruk av mer slitesterke asfaltdekker, m.m.
- Det mangler midler til kartlegging av utslippspunkter for tunnelvann og tunnelvaskevann.
- Behov for økte økonomiske midler for utbedringer av fiskevandringshinder, rensing av overvann/tunnelvann og grep i vinterdrift.

Sur nedbør

- Viktig at kalkingsmidlene over statsbudsjettet opprettholdes. Kutt i kalkingsmidler i 2027 vil gå utover antall forekomster som kan kalkes i Rogaland og eventuell måloppnåelse for disse.

Avløp

- Økonomiske støtteordninger til kommuner med tanke oppgradering og utbygging av renseanlegg med nitrogenrensing.

Landbruk

- Oppfølging av gjeldende regelverk krever ressurser hos myndighetene. Det er begrensede ressurser til dette, spesielt i kommunene.
- Det bør vurderes om virkemidlene bør styrkes for å øke oppsamlingsgraden av landbruksplast.
- Behov for mer kunnskap om hvordan ulik teknologi påvirker avrenning fra landbruket, f.eks. spredeteknikk for husdyrgjødsel.

Behov knyttet til virkemidler for vassdrag i landbrukslandskapet

- Det er behov for bedre og tydeligere virkemidler for å sikre tilstrekkelige kantsoner mot vassdrag, både i byggesak, i skogbruket og i jordbruket, inkl. kontroll og tilsynsoppfølging.
- Det er begrensede virkemidler til å pålegge reetablering av kantvegetasjon.
- Det er mange steder behov for større restaureringsprosjekt for å få vassdrag i jordbrukslandskapet tilbake til naturlig tilstand. Dette vil kreve at det avgis jordbruksarealer, og det juridiske mulighetsrommet for å få dispensasjon fra drivepliktsbestemmelsen i jordloven må avklares.

Fremmede arter

- Økte økonomiske virkemidler til både kartlegging og bekjempelse av fremmede arter tilknyttet vann, vassdrag og kyst.
- Det etterlyses føringer om hvordan arbeidet med bekjempelse av fremmede arter skal foregå. Det er også behov for å styrke kompetansen på dette feltet.

Miljøgifter

- Økte økonomiske virkemidler til kartlegging og opprydding av forurenset sjøbunn.

Naturrestaurering

- Økte økonomiske virkemidler til å planlegge og gjennomføre vassdragsrestaurering.

9. Vedlegg

I dette kapitelet er alle vedlegg til planen lagt inn

Vedlegg 1: Vannforekomster med unntak fra miljømålet om minst god tilstand

Vannforekomster med utsatt frist

Påvirkning: Genetisk effekt fra rømt oppdrettslaks

Antall vannforekomster: 6
Områder: Håelva og Vikedalselva
Begrunnelse: Miljødirektoratet har sammen med Fiskeridirektoratet vurdert miljømål i lakseførende vassdrag der laksebestandene er nedklassifisert som følge av genetiske endringer. Fordi effektene av rømt oppdrettslaks på ville laksebestander er kumulativ, kan ikke målene om å bevare bestandenes genetiske integritet og genetiske variasjon nås med de nivåene av rømt oppdrettslaks som overvåkingen antyder for mange vassdrag. Eksperimenter i naturen har vist seleksjon mot avkom av rømt oppdrettslaks, men fordi disse kreftene virker langsomt, vil det - om mulig - ta lang tid å gjenvinne den genetiske sammensetningen i de ville bestandene. Vassdrag med dårlig eller svært dårlig tilstand for genetisk integritet har derfor fått utsatt frist for å nå miljømålene til etter 2033 i tråd med vannforskriften § 9 c) da naturforholdene er slik at en forbedring av vannforekomsten innen fristen ikke lar seg gjennomføre.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Vannområde	Kommuner	Økologisk tilstand /potensial
038-11-R	Vikedalselva	Haugaland	Vindafjord	Svært dårlig
028-99-R	Hååna midtre del	Jæren	Time	Dårlig
028-95-R	Håelva; Dalabekken (anadrom strekning)	Jæren	Hå	Moderat potensial
028-93-R	Håelva; Tverråna (anadrom strekning)	Jæren	Hå, Time	Dårlig
028-10-R	Hååna nedre del	Jæren	Hå, Time	Dårlig
028-103-R	Hååna - Undheimsåna - anadrom strekning	Jæren	Time	Dårlig

Påvirkning: Jordbruk (avrenning fra dyrka mark, avrenning fra beite og eng)

Antall vannforekomster: 31
Områder: Haugalandet, Ryfylke og Jæren vannområder
Begrunnelse: Vassdrag i dårlig eller svært dårlig tilstand og med høye fosfor verdier/interngjødsling. Det vil ta tid å få tilstrekkelig effekt av tiltakene, og for innsjøene - redusert interngjødslingen tilstrekkelig til å oppnå god økologisk tilstand.

Innsjø:

Vannforekomst ID	Vannforekomstnavn	Vannområde	Kommuner	Økologisk tilstand
038-22536-L	Landavatnet	Haugaland	Vindafjord	Svært dårlig
039-22678-L	Storavatnet	Haugaland	Tysvær	Dårlig
028-20326-L	Søylandsvatnet nordre	Jæren	Hå	Svært dårlig
028-20248-L	Smokkevatnet	Jæren	Time	Dårlig
028-19836-L	Vasshusvika	Jæren	Klepp	Dårlig
028-1554-L	Hålandsvatnet	Jæren	Stavanger, Randaberg	Dårlig
028-1551-L	Orrevatnet	Jæren	Klepp	Svært dårlig
028-1550-L	Storamos	Jæren	Hå, Time	Svært dårlig
029-19705-L	Grunningen	Jæren	Sandnes	Dårlig
034-23038-L	Hauskjevatnet	Jæren	Stavanger	Svært dårlig
034-23020-L	Skardtveitvatnet	Jæren	Stavanger	Dårlig
034-23051-L	Bleivatnet	Jæren	Stavanger	Dårlig

Elv:

Vannforekomst ID	Vannforekomstnavn	Vannområde	Kommuner	Økologisk tilstand / potensial
028-36-R	Møllebekken	Jæren	Stavanger	Svært dårlig
039-207-R	Aksneselva	Haugaland	Karmøy	Dårlig
040-56-R	Bekker til Bøvågen	Haugaland	Karmøy	Svært dårlig
040-48-R	Møllebekken	Haugaland	Karmøy	Dårlig
040-33-R	Bekkefelt Karmøy nord	Haugaland	Karmøy	Dårlig
040-66-R	Hilleslandbekken	Haugaland	Karmøy	Dårlig
029-87-R	Grunningen utløpsbekk	Jæren	Sandnes	Svært dårlig
029-84-R	Bekk Dybningen - Lutsivatnet	Jæren	Sandnes	Dårlig potensial
029-47-R	Storåna nedstrøms Stokkalandsvatnet	Jæren	Sandnes	Dårlig
032-53-R	Erekjeret og Høletjørna	Ryfylke	Strand	Dårlig
028-71-R	Horpestadkanalen	Jæren	Klepp	Dårlig
028-33-R	Kverneviksbekken	Jæren	Randaberg	Svært dårlig
028-209-R	Håelva - Tverråna	Jæren	Hå, Time	Dårlig
028-127-R	Bekk fra Salvatnet	Jæren	Time	Dårlig potensial
028-115-R	Hestabekken	Jæren	Sola	Svært dårlig
034-48-R	Bekk fra Nesheimsvatnet	Jæren	Stavanger	Svært dårlig
034-25-R	Kota	Ryfylke	Hjelmeland	Svært dårlig

034-17-R	Talgje bekkefelt	Jæren	Stavanger	Svært dårlig
039-143-R	Bekkefelt Hervikfjorden vest	Haugaland	Tysvær	Svært dårlig

Påvirkning: Avrenning fra industri

Antall vannforekomster: 1
Områder: Haugalandet vannområde
Begrunnelse: Det er gjennomført, og jobbes fortsatt med, tiltak som vil redusere avrenning fra forurenset grunn hos industri. Det settes derfor en utsatt frist for å nå miljømålet i henhold til vannforskriften § 9c, da det vil ta tid å se effekt av tiltakene.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Område	Kommuner	Utsatt frist gjelder:
0242040102-C	Karmsundet-Kopervik	Haugalandet	Karmøy	Økologisk og kjemisk tilstand

Påvirkning: Langtransportert forurensning
Antall vannforekomster: 1
Områder: Haugalandet vannområde
Begrunnelse: Vassdraget er i dårlig tilstand pga forsuring. Det vil ta tid å få opp buffringsevnen til jordsmonnet.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Økologisk tilstand	Kommuner
038-79-R	Fjellstølbekken bekkefelt	Dårlig	Vindafjord, Etne

Påvirkning: Annet – flere mulige - Terskelfjorder
Antall vannforekomster: 7
Områder: Ryfylke og Haugalandet vannområder
Begrunnelse: Tydelig terskelfjord med dårlige oksygenforhold, med behov for å finne naturtilstanden til fjorden. For noen vannforekomster vil det i tillegg ta tid før en ser effekt av pågående jordbruks- og avløpstiltak.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Økologisk tilstand	Kommuner
0242030100-C	Hylsfjorden	Moderat	Suldal
0242011402-C	Lysefjorden-indre	Moderat	Sandnes, Strand
0242020400-C	Ølesundet	Dårlig	Hjelmeland
0242020501-C	Årdalsfjord-indre	Svært dårlig	Strand, Hjelmeland
0242021000-C	Jøsenfjorden	Dårlig	Hjelmeland
0242031702-C	Skjoldafjorden indre	Svært dårlig	Tysvær, Vindafjord
0242040601-C	Førlandsfjorden indre	Dårlig	Tysvær

Vannforekomster med mindre strenge miljømål

Påvirkning: Forurensa sjøbunn
Antall vannforekomster: 1
Områder: Jæren vannområde
Begrunnelse: Tiltaksutredning pågår og det jobbes lokalt med å redusere tilførsler fra kilder på land. Det er ikke mulig å vurdere når tiltak kan gjennomføres og effekter av tiltaket måles. Inntil tiltak besluttes gjennomført settes det unntak jf. § 10 Mindre strengt miljømål for vannforekomsten

er knyttet til påvirkning fra forurenset sjøbunn. Det jobbes, og vil jobbes, videre med tiltak for å redusere utslippene. Tiltaksgjennomføring er avhengig av at kommunen og staten bevilger midler.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommune	Miljømål kjemisk tilstand	Miljømål økologisk tilstand
0242010702-2-C	Stavangerfjorden - indre	Stavanger	Dårlig	Moderat

Påvirkning: Avrenning fra gruver og industri
Antall vannforekomster: 3
Områder: Haugaland og Dalane vannområder
Begrunnelse: Det vil ikke være teknisk gjennomførbart eller er for kostnadskrevende å begrense utslippene i en slik grad at det er sannsynlig at mål om god økologisk og/eller kjemisk tilstand kan oppnås i løpet av planperioden 2028-2033. Det er vannregionspesifikke stoffer som er årsak til at det vurderes mindre strenge miljømål for økologisk tilstand. Det tas sikte på å sikre best mulig økologisk og kjemisk tilstand for de påvirkede vannforekomstene og det ikke skal forekomme ytterligere forringelse.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommune	Miljømål kjemisk tilstand	Miljømål økologisk tilstand
0240000100-C	Jøssingfjord	Sokndal	Dårlig	Moderat
0242040801-C	Visnesbukta	Karmøy	God	Moderat
026-192-R	Ålgårdselva	Sokndal	God	Moderat

Påvirkning: Hydrologiske endringer grunnet vannføringsendring - vannkraft
Antall vannforekomster: 3
Områder: Ryfylke vannområde
Begrunnelse: Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Miljømål økologisk potensial
037-54-R	Elv i Slåttedalen nedstrøms overføring til Storlivatn kraftverk	Sauda	Moderat
035-253-R	Bekk fra Krokavatnet nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-161-R	Laugalandsåna inntak - utløp Laugaland kraftverk	Hjelmeland	Dårlig

Påvirkning: Hydrologiske endringer med minstevannsføring - vannkraft
Antall vannforekomster: 2
Områder: Ryfylke vannområde
Begrunnelse: Uforholdsmessig kostnadskrevende med slipp av minstevannføring

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Økologisk potensial
037-12-R	Tysselandselva nedstrøms inntak Tysseland kraftverk	Suldal	Dårlig
036-151-R	Helganesåna - Helganes kraftverk	Suldal	Dårlig

Påvirkning: Hydromorfologisk endring ved overføring av vann
Antall vannforekomster: 2
Områder: Ryfylke vannområde
Begrunnelse: Uforholdsmessig dyrt å etablere minstevannføring

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Økologisk potensial
037-150-R	Skarvåna nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Dårlig
035-294-R	Elv fra vatn 1012 moh nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig

Påvirkning: Vannuttak eller overføring fra et vassdrag til et annet for vannkraft
Antall vannforekomster: 3
Områder: Ryfylke vannområde
Begrunnelse: Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Økologisk potensial
037-55-R	Elv mellom Annanutvatnet og Vatnavatnet	Sauda	Moderat
033-200-R	Bekk fra Rundemannsheia nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
033-204-R	Elv i Vetrungsdalen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig

Påvirkning: Hydrologiske endringer uten minstevannsføring - vannkraft

Antall vannforekomster: 129
Områder: Ryfylke og Dalane vannområder
Begrunnelse: Kostnadene ved slipp av økt vannføring vil være uforholdsmessig store.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Økologisk potensial
030-7-R	Oltedalselva nedre del	Gjesdal	Dårlig
038-40-R	Rødneelva - inntak - utløp Rødne kraftverk	Vindafjord	Svært dårlig
037-94-R	Selvikbekken nedstrøms inntak Kjølvik kraftverk	Suldal	Dårlig
037-83-R	Overløp Øvre Sandvatnet til Nedre Sandvatnet	Sauda	Moderat
037-78-R	Liabekken nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Svært dårlig
037-6-R	Åbøelva nedstrøm Helgedalsvatnet	Sauda	Moderat
037-47-R	Dalvasselva nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Dårlig
037-46-R	Berdalselva oppstrøms utløp Kleiva kraftverk	Sauda	Dårlig

037-37-R	Finnflotvatnelva nedstrøms inntak Dalvatn kraftverk	Sauda	Svært dårlig
037-36-R	Alkestølselva nedstrøms inntak Storlivatn kraftverk	Sauda	Dårlig
037-35-R	Dalsvatnelva nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Moderat
037-29-R	Bergaelva - Tverrelva nedstrøms inntak Storlivatn kraftverk	Sauda	Dårlig
037-28-R	Eljuvselva nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Svært dårlig
037-26-R	Slettedalselva nedstrøms inntak Storlivatn kraftverk	Sauda	Dårlig
037-24-R	Berdalselv nedstrøms utløp Kleiva kraftverk	Sauda	Moderat
037-170-R	Malldalselva nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Sauda	Svært dårlig
037-163-R	Elv fra Svarthyl nedstrøms inntak til Dalsvatn kraftverk	Sauda	Dårlig
037-158-R	Fjellvasselva	Sauda	Dårlig
037-156-R	Avløp frå Førstavatnet	Sauda	Dårlig
037-145-R	Breikvamselva inntak Sønnå H - Sønnå H kraftverk	Sauda	Dårlig
037-143-R	Breidkvamselva nedstrøms inntak Sønnå L kraftverk	Sauda	Svært dårlig
037-139-R	Raundalsbekken inntak Sønnå H - Sønnå H kraftverk	Sauda	Dårlig
037-137-R	Raundalsbekken nedstrøms inntak Sønnå L kraftverk	Sauda	Dårlig
036-98-R	Kvilldalsåa nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
036-97-R	Heimsåna	Suldal	Dårlig
036-96-R	Tverråa nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-94-R	Gjertrabekken nedstrøms Røldal kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-87-R	Kvelven regulert innløpsbekk 2 nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
036-86-R	Kvelven regulert innløpsbekk 1 nedstrøms inntak Kvilldal bekkefelt	Suldal	Dårlig
036-68-R	Bleskestadåa nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-65-R	Kvednabekken nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-61-R	Stølsåna nedstrøms inntak Suldal I kraftverk	Suldal	Moderat
036-59-R	Stølsåna oppstrøms inntak Suldal I kraftverk	Suldal	Moderat
036-53-R	Kvanndalstjørn utløpsbekk	Suldal	Dårlig
036-52-R	Øynaelva nedstrøms inntak Røldal kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-49-R	Nyastølselva nedstrøms inntak Novle kraftverk	Ullensvang	Moderat
036-48-R	Austmannabekken nedstrøms Novle krafverk	Ullensvang	Dårlig
036-45-R	Novlefoss	Ullensvang	Dårlig
036-41-R	Risbuelva nedstrøms inntak Røldal kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-331-R	Lammabekken nedstrøms inntak Ekkjestølen kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-321-R	Elv mellom Grubbedalstjørna	Suldal	Dårlig
036-313-R	Elv i Naustdalen	Suldal	Dårlig
036-257-R	Jostølåno nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
036-249-R	Moskarbekken nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
036-245-R	Botnabekken nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig

036-308-R	Bekk fra Haugsnuten nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-306-R	Bekk fra Austre Brødstruva nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-285-R	Kvanndalselva nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-272-R	Bekk fra Kaldafjell nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
036-390-R	Elv fra Gamlaskardvatnet nedstrøms inntak Kleivane kraftverk	Suldal	Dårlig
036-365-R	Stutakvelven nedstrøms inntak Svandalsflona kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-359-R	Bekk fra vatn 1182 moh nedstrøms inntak Midtlæger kraftverk	Ullensvang	Dårlig
035-294-R	Elv fra vatn 1012 moh nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-284-R	Elv fra Tjønnbotnane sperredam	Suldal	Dårlig
035-272-R	Bekk fra vatn 815 moh nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-267-R	Bekk til Flottene nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-265-R	Stovedalsvatnet utløpsbekk	Suldal	Dårlig
035-261-R	Flottåa nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-257-R	Bekk fra Flotteheia nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-241-R	Fantåno nedstøms inntak Hjorteland kraftverk	Suldal	Ikke relevant
035-237-R	Fjellbergsåna nedstrøms inntak Hjorteland kraftverk	Hjelmeland, Suldal	Moderat
035-233-R	Bekk fra Hellebrekk nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-231-R	Bekk fra Hauastølkvelven nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Moderat
036-182-R	Grytøyrelva nedstrøms inntak Røldal kraftverk	Ullensvang	Dårlig
036-139-R	Bakliabekken nedstrøms inntak Novle kraftverk	Ullensvang	Moderat
036-107-R	Havreåa nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
036-105-R	Klauvfossen	Suldal	Moderat
036-100-R	Kvelvane nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Dårlig
035-50-R	Oddåa	Suldal	Dårlig
035-39-R	Heiabekken nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-37-R	Storåna	Suldal	Dårlig
035-36-R	Grasdalsåna	Suldal	Moderat
027-31-R	Bekk mellom Spjotevatnet og Åvendalsvatnet	Sokndal	Dårlig
027-30-R	Grødeimelva	Eigersund	Dårlig
027-264-R	Grødeimelva Revsvatnet - Nodlandsvatnet	Eigersund	Dårlig
027-201-R	Bekk fra Migarvatnet	Eigersund	Dårlig
027-18-R	Maudalsåna oppstrøms utløp Maudal kraftverk	Gjesdal	Dårlig
030-123-R	Tverråna - overført Hunnevatn kraftverk	Gjesdal, Sirdal	Dårlig
029-72-R	Svilandsåna oppstrøms utløp Sviland kraftverk	Sandnes	Svært dårlig

032-32-R	Lågaliåna	Strand	Dårlig
032-17-R	Liaråna	Strand	Dårlig
033-109-R	Søråna	Hjelmeland	Dårlig
033-108-R	Sørdalen øvre	Hjelmeland	Dårlig
033-106-R	Sandvassåna	Hjelmeland	Dårlig
033-104-R	Oddaåna	Hjelmeland	Svært dårlig
033-101-R	Mågåna	Hjelmeland	Dårlig
031-4-R	Klubbatjørna utløpsbekk	Sandnes	Dårlig
031-35-R	Elv i Kjelkeskardet nedstrøms inntak Lysebotn 2 kraftverk	Sandnes	Dårlig
031-32-R	Godåna nedstrøms inntak Lystebotn 2	Sandnes	Dårlig
031-208-R	Breibekken	Sandnes	Svært dårlig
031-189-R	Bekk fra Reinsknuten nedstrøms inntak Lysebotn 2	Sandnes	Svært dårlig
031-183-R	Bekk fra vatn 780 moh nedstrøms inntak Lysebotn 2	Sandnes	Dårlig
031-90-R	Elv i Kobbaskjerkvæven	Sandnes	Svært dårlig
031-80-R	Øvra Flørlivatnet utløpsbekk	Sandnes	Dårlig
031-6-R	Elv i Kobbaskjerjuvet nedstrøms inntak Flørli kraftverk	Sandnes	Svært dårlig
031-63-R	Tjodåna	Sandnes	Dårlig
031-162-R	Bekk fra Guritjørna	Sandnes	Svært dårlig
031-160-R	Bekk fra Krokatjørna	Sandnes	Svært dårlig
031-156-R	Elv i Stølsdalen nedstrøms inntak Tjodan kraftverk	Sandnes	Dårlig
031-155-R	Bekk fra vatn 1062 moh nedstrøms inntak Tjodan kraftverk	Sandnes	Dårlig
031-11-R	Elv i Låtervikjuvet	Sandnes	Svært dårlig
031-111-R	Bekk fra Ternevatnet - tatt inn til Klubbatjern kraftverk	Sandnes	Dårlig
035-201-R	Stølsåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk - Glommedalsfossen	Hjelmeland	Moderat
035-200-R	Elv fra Glommedalsfossen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Moderat
035-199-R	Bekk til Glommedal nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-198-R	Bekk langs kraftline nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-190-R	Bekk fra Brendeknuten nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Moderat
035-185-R	Bekk fra tjern 1008 moh nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-225-R	Bekk fra Såta nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Dårlig
035-223-R	Hjortelandsåna inntak Kvilldal kraftverk - inntak Hjorteland kraftverk	Suldal	Moderat

035-221-R	Hjortelandsåna nedstrøms inntak Hjorteland kraftverk	Hjelmeland, Suldal	Moderat
035-211-R	Fossåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk - Oddatjørna	Hjelmeland	Dårlig
035-207-R	Søråna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-206-R	Fossåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-155-R	Husstølåna inntak - utløp Husstøl og Møyskrev kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
033-198-R	Bekk fra Sandkleivheia nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
033-192-R	Brokadalselva nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
033-184-R	Bekk mellom Bjørndalsvatn og Futevatn	Hjelmeland	Dårlig
033-178-R	Elv i Steggjadalen	Hjelmeland	Dårlig
033-135-R	Tverråna	Hjelmeland	Dårlig
035-179-R	Bekk i Stølsdalen II nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
035-171-R	Bekk fra Grasdalen nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Moderat
035-157-R	Tjøssåna nedstrøms inntak Kjøssåna kraftverk	Hjelmeland	Dårlig
033-96-R	Elv i Stutadalen	Hjelmeland	Dårlig
027-110-R	Liåna	Eigersund	Moderat
027-106-R	Botnaåni	Lund	Dårlig
026-735-R	Rosslandsåna Eiavatnet - Barstadvatnet	Sokndal	Moderat
026-730-R	Bekk Inntaksdammen til Laksedalbekken	Sokndal	Dårlig
026-729-R	Lonebekken nedstrøms inntak Jøssingfjord kraftverk	Sokndal	Dårlig

Påvirkning: Urban utvikling – fysisk endring pga bebyggelse

Antall vannforekomster: 1
Områder: Haugaland vannområde
Begrunnelse: Uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet.

VannforekomstID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Miljømål kjemisk tilstand	Miljømål økologisk potensial
040-108-R	Bekk til Skjoldabukta	Karmøy	God	Moderat

Her finner du lenke til oversikt over alle unntak etter vannforskriften §§9 og 10 for 2028-2033, med begrunnelse: Vannportalen.no

Vedlegg 2: Vannforekomster med kraftverk som vil få redusert kraftproduksjon som følge av foreslåtte miljøtiltak

*Tabell 14 Regulerte vassdrag med miljøforbedrende tiltak som kan medføre krafttap. *kryss = nytt vassdrag prioritert siden forrige plan. ** sjablongmessig estimat. De nye prioriteringene er omtalt med begrunnelse under tabell.*

Vassdrag / kraftverk	**Prioritering** 2028-2033*****	**Beskrivelse / Kort begrunnelse**	**Krafttap****
Ulla nedre	Frist 2033	Revisjonssak (Ulla-Førre), pågår (lenke?)	
Røldal-Suldal	Frist 2033	O/U RSK, pågår (lenke?)	
Hellelandsvassdraget	*	Revisjonssak Øygreifoss /Litlåna (krav) - stor påvirkning fra vannkraftregulering - store miljøverdier - dokumentert betydelig restaureringspotensial	<5
Hellelandsvassdraget, Svanedal kraftverk	*	Svanedal kraftverk innkalling § 66 - konsesjonsløst vannkraftverk - anadromt vassdrag	<5
Tauåna / Tau kraftverk	*	Tau kraftverk innkalling § 66 - tidligere anadromt vassdrag - registrert elvemusling og ål	<5
Gjedrem & Holmen kraftverk (Bjerkreimsvassdraget)	*	- konsesjonsløst vannkraftverk - vesentlig miljøpåvirkning i nasjonalt laksevassdrag - frivillige tiltak har ikke hatt effekt	<5
Ålgård kraftverk	*	- konsesjonsløst vannkraftverk - vesentlig miljøpåvirkning i nasjonalt laksevassdrag	<5

Begrunnelser for nye prioriteringer i perioden 2028-2033

Vassdrag: Hellelandsvassdraget
Vannforekomst: Litlåna (027-145-R), Øgreifoss (027-249-R), Lundeåna (027-270-R), Eideåna (027-272-R) og Slettebøvatnet (027-21224-L).
Vannkraftverk: Øgreifoss
Forslag til miljøforbedrende tiltak: Innføring av minstevannsføring, gjenopprette konnektivitet med øvre deler av vassdrag, nedvandringsløsning.
Miljømål: God økologisk tilstand

- Gjenoppretting av konnektivitet i vassdraget, særlig for anadrom fisk.
- Etablering av tilstrekkelig minstevannføring i berørte elvestrekninger og sideelver året rundt.
- Forbedring av gyte- og oppvekstområder for laks og sjøørret, herunder stabil vanndekning.
- Reduksjon av fiskedødelighet knyttet til drift og lave vannføringer.

Miljøverdi (V): Svært stor
- Ål (store egnede leveområder)
- Anadrom fisk, laks og sjøørret

Påvirkning (P): Stor
- Vassdraget er regulert gjennom flere vannkraftanlegg, blant annet Øgreyfoss kraftverk. På sentrale elvestrekninger, særlig på den anadrome strekningen nedstrøms Øgreifoss kraftverk, er minstevannføringen mangelfull eller utilstrekkelig. Dette har endret vannføringsregimet og ført til perioder med svært lav vannføring, redusert vanndekt areal og dannelse av fiskefeller. Samtidig svekkes vandringsmulighetene for anadrom fisk, og leveforholdene for elvemusling forringes blant annet gjennom tørrlegging og mer ustabile habitatforhold. • Sideelver og viktige delstrekninger har dokumentert betydelig redusert økologisk funksjon, til tross for høyt naturgitt potensial.
- Uten miljøtilpassede vannføringer er det ikke mulig å nå miljømål etter vannforskriften.

Miljøverdi og påvirkning samlet (VPS): VPS 5
Antatt krafttap: <5 GWh

Begrunnelse:

Hellelandsvassdraget vurderes å ha svært stor miljøverdi, basert på et uvanlig stort og godt dokumentert restaureringspotensial:

- Vassdraget har et svært stort potensial for smoltproduksjon, der kartlegginger viser at tilgjengelige gyte- og oppvekstarealer kan økes med opptil 30 ganger sammenlignet med dagens funksjonelle areal, dersom vannføring og vandringsforhold forbedres.
- Det foreligger dokumentert potensial for å gjenåpne lange sammenhengende anadrome strekninger. Minst 12 km anadrom elvestrekning er kartlagt som egnet, og potensialet er betydelig større dersom også strekninger ovenfor Gyavatnet og tilknyttede tilløpsbekker inkluderes. Gjenoppretting av kontinuitet vil gi tilgang til store, stabile og naturgitte produksjonsområder, med særlig høy miljøgevinst sammenlignet med mange andre regulerte vassdrag.
- Hellelandsvassdraget er et viktig ålevassdrag, med dokumenterte historiske fangster og store, egnede leveområder for europeisk ål (Anguilla anguilla). Arten er kritisk truet, og tiltak som forbedrer vannføring og vandringsmuligheter vil ha betydning for artens overlevelse lokalt.
- Det foreligger dokumentasjon på svært gode forekomster og leveforhold for elvemusling i øvre deler av vassdraget, mens forekomsten og habitatforholdene i den anadrome strekningen nedenfor kraftverket er dårlige og lite egnet.
- Vassdraget har høy økologisk kompleksitet, med hovedelv, sideelver og innsjøsystemer som samlet gir stort biologisk mangfold og høy robusthet ved riktig vannføringsregime.

Særlige momenter for prioritering

- Indikasjoner på semi-anadrom funksjon i øvre deler av vassdraget: Øvre deler av Hellelandsvassdraget fremstår som semi-anadrome, basert på gjentatte funn av død voksen laks ved inntaket til kraftverket, samt observasjon av lakseyngel. Dette indikerer at laks i enkelte situasjoner når forbi eksisterende stengsler, trolig i forbindelse med større flommer, men uten at vandringen er stabil eller funksjonell. Forholdet understreker både vassdragets reelle produksjonspotensial og behovet for forbedrede vandrings- og vannføringsløsninger.

- Høy modenhet for gjennomføring. Det er opparbeidet et svært godt kunnskapsgrunnlag, og i 2026 ble miljødesignplan for Hellelandsvassdraget ferdigstilt. Planen konkretiserer miljømål, anbefalte vannføringsregimer og prioriterte fysiske tiltak, og gir et solid og gjennomførbart beslutningsgrunnlag for rask realisering av miljøtiltak.

- Lokal forankring. Etablert fagråd for Hellelandsvassdraget (2024)

Vedlegg 3: Regional oversikt over overvåkingsprogrammer i vannregionen

Innhold, ansvar, finansiering og gjennomføring av overvåkningen

Dette er en helhetlig oversikt over overvåkningen i vannregionen, og er i realiteten en sammenstilling av en rekke ulike overvåkningsprogrammer. Utgangspunktet er i igangsatt overvåkning, men i tillegg inkluderes overvåkning som er under planlegging eller ønskes igangsatt i løpet av planperioden så langt man har oversikt over. Det kan i tillegg bli endringer når det gjelder enkeltprogrammer i løpet av planperioden.

Vannforskriften fastsetter at Statsforvalteren er miljøfaglig ansvarlig og rådgiver i vannregionen. Statsforvalteren har hovedansvar for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget (§15) og for å koordinere arbeidet med vannovervåkning, herunder utarbeide et felles overvåkningsprogram for vannregionen (§ 18)

Oversikten over overvåkningsprogrammer er et viktig faggrunnlag for den regionale planen for vannforvaltning, og i likhet med planen oppdateres derfor denne oversikten over overvåkningsprogrammer hvert sjette år. Statsforvalteren oppdaterer denne oversikten i dialog med andre sektormyndigheter og innenfor de tidsfrister vannregionmyndigheten, som prosessleder setter.

Overvåkningen er delt inn i basisovervåkning, tiltaksorientert overvåkning og problemkartlegging. Målsetting og ansvar for utarbeidelse av de ulike delprogrammene går fram av Tabell 15.

Tabell 15 Type overvåkning av regionale overvåkningsprogrammer med ansvar og mål for overvåkningen.

Type overvåkning	Ansvarlig sektormyndighet	Mål for overvåkningen
1. Basisovervåkning	Miljødirektoratet i samarbeid med nasjonale myndigheter	Fastsettelse av tilstand og trender for vannforekomster som er a) påvirket(trend) eller b) tilnærmet upåvirkede (ref.)
2. Tiltaksorientert overvåkning	Statsforvalteren i samarbeid med sektormyndigheter/ vannområder	Fastsettelse av tilstand, og til dels trender i vannforekomster som er, eller antas å være, i moderat eller dårligere tilstand
3. Problemkartlegging	Statsforvalteren i samarbeid med sektormyndigheter	Overvåkning eller undersøkelser der det er uklart hva miljøproblemet er og/eller hva som er kildene til problemet

Mer informasjon om de ulike overvåkningstypene finner du på Vannportalen - Overvåking.

1. Basisovervåkning
Basisovervåking blir utarbeidd, ledet og finansiert av nasjonale myndigheter, i hovedsak Miljødirektoratet. Overvåkinga skjer på stasjoner som ligg et stykke fra påvirkningskildene, og som ofte blir påvirket av flere kilder samtidig. Disse stasjonene blir kalt trendstasjoner. I tillegg inngår stasjoner som skal være tilnærmet upåvirket, såkalt referansestasjoner. Mer informasjon fins på Vannportalen - Basisovervåking.

2. Tiltaksorientert overvåkning
Statsforvalteren har et særlig ansvar for tiltaksorientert overvåking. Denne overvåkingen skal både danne grunnlag for å utforme miljøtiltak og deretter vurdere effekten av gjennomførte tiltak. Statsforvalteren utarbeider og koordinerer overvåkings-programmene, mens sektormyndigheter – inkludert kommuner og vannområder – har ansvar for gjennomføringen. Pålagt overvåking inngår i denne kategorien.

Tiltaksorientert overvåking skal, så langt det er mulig, finansieres av påvirker, dvs. den som forurenser eller gjør inngrep. Overvåking kan være hjemlet i konsesjonsvilkår, tillatelser eller pålegg. Når slik heimel mangler, bør en søke frivillige løsninger, f.eks. spleiselag mellom flere aktører i samme vassdrag eller fjordområde. Dette kan også kombineres med pålegg om deltaking i en felles, helhetlig overvåking.

3. Problemkartlegging
Statsforvalteren har ansvar for å utarbeide program for problemkartlegging i tråd med vannforskriften. Problemkartlegging skal avklare årsak og omfang av et miljøproblem, og må ofte tilpasses den konkrete situasjonen. Denne overvåkingen er normalt mer kortvarig enn tiltaksorientert overvåking, og grensene mellom de to overvåkingstypene kan være glidende.

Prinsippet om at forurenser betaler er vanskeligere å handheve ved problemkartlegging, og det kan være behov for alternativ finansiering. Problemkartlegging skal bare brukes der en ikke kjenner miljøproblemets karakter, omfang eller kilder. I de fleste tilfelle kan en gå direkte til tiltaksorientert overvåking.

Uavklarte ansvarsforhold
For en del vannforekomster kan ansvaret for overvåkning være uklart. Det kan være registrert flere mulige påvirkninger, men manglende kunnskap om miljøtilstand og årsaksforhold gjør det vanskelig å knyte påverknaden til en bestemt aktør. I slike tilfeller kan prinsippet om at forurenser betaler være utfordrende å praktisere, og ansvaret kan falle på kommunen som forurensningsmyndighet. For slike vannforekomster vil Statsforvalteren, i samarbeid med vannregionmyndigheten, jobbe for å avklare ansvar for oppfølgingen som skal foregå i form av overvåkning.

Overvåkningsnettverk

Tabell 16 og Figur 26 på de neste sidene viser dagens pågående overvåkning i vannregionen som mest sannsynlig skal videreføres i kommende planperiode (2028-33). Antallet overvåkningsstasjoner i hvert vannområde vises fordelt på de ulike overvåkningstypene. Pålagt overvåking, som er en del av den tiltaksorienterte overvåkingen, vises også i kartet, men med egen farge.

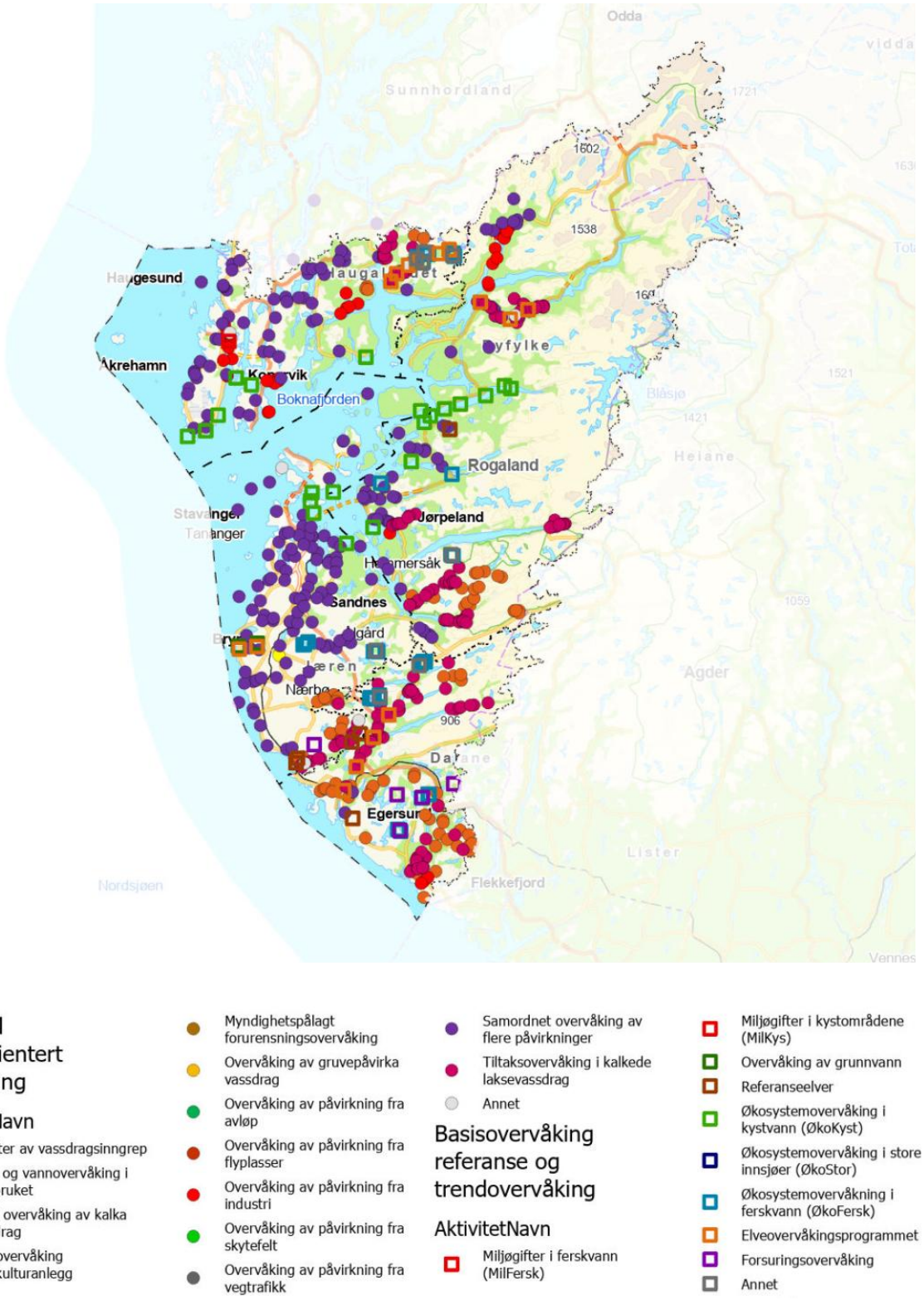
Merk at endelig overvåkingsprogrammer for planperioden blir bestemt i 2027, og det kan derfor forekomme endringer.

Se mer forklaring i vannforvaltningsplanenes hoveddel.

Tabell 16 Antall vannforekomster som inngår i overvåkningsprogrammene fordelt på vannområder. Basisovervåkingen inkluderer både trendovervåking og overvåking av referansetilstand. Kilde: Vannmiljø, 14.04.26.

Vannområde	Basisovervåking				Tiltaksrettet overvåking				Problem-kartlegging	SUM
	Elv	Innsjø	Kyst	Grunn-vann	Elv	Innsjø	Kyst	Grunn-vann	Alle vann-typer	
Dalane	15	16	0	0	95	8	2	0	0	**136**
Jæren	10	7	6	2	82	18	30	0	0	**155**
Haugaland	16	8	7	0	52	6	34	0	0	**123**
Ryfylke	8	3	11	0	116	2	14	0	0	**154**
SUM	**49**	**34**	**24**	**2**	**345**	**34**	**80**	**0**	**0**	**568**

Detaljert informasjon om overvåkningsresultater og klassifisering er tilgjengelig på hhv. Vannmiljo.miljodirektoratet.no og Vann-nett.no. Kommende overvåkingsresultater og følgende klassifisering vil bli oppdatert fortløpende.

Figur 28 Overvåkningsstasjoner i Rogaland vannregion. Kilde: Vannmiljø.

Overvåkning i overflatevann

Overflatevann er elver, innsjøer og kystvann (i motsetning til grunnvann) og gjelder hele vannsøylen – ikke bare vann i øverste del av vannsøylen. Det skal overvåkes for å fastsette økologisk og/eller kjemisk tilstand – avhengig av hvilke påvirkninger som er til stede.

Basisovervåkning
Her finnes en oversikt over viktige basisovervåkningsprogrammer i hele landet som er relevante for vannforskriftsarbeidet: Basisovervåkning.

Basisovervåkingen gjennomføres i et nettverk av faste overvåkingsstasjoner. Nettverket omfatter de vanligste vanntypene, kystvann, innsjøer, vassdrag med elver og bekker, samt noen få grunnvannsforekomster i vannregionen. Noen stasjoner er plassert i så godt som upåvirkede vannforekomster, som et viktig referansenettverk, og i vannforekomster som er påvirket av menneskelig aktivitet (observere trender). For oversikt over basisstasjonene i Rogaland, se Tabell 16 og Figur 26 over.

Det kan bli begrensede endringer av stasjoner/parametere da ny programperiode for basisovervåkingsprogrammene nylig er utlyst og starter i 2026.

Tiltaksrettet overvåkning og problemkartlegging
I Rogaland har det kun vært behov for problemkartlegging i første planperiode, som i stor grad ble videreført til tiltaksrettet overvåking. Det er derfor null målestasjoner for slik kartlegging per dags dato.

Når det gjelder tiltaksrettet overvåking, inkluderer dette i Rogaland i stor grad (273 av 459 målestasjoner) overvåking i forbindelse med kalking i laksevassdrag. Videre er spleiselagene i vannområdene ett av de store overvåkingsprogrammene i regionen (134 av 459 målestasjoner per april 2026). Videre utgjør overvåking av påvirkning fra industri 43 av de 459 målestasjonene (hvor Miljødirektoratet i stor grad er oppfølgende sektormyndighet). Til sist gjenstår 8 målestasjoner knyttet til «Annet», og én målestasjon for Jord- og vannovervåking i landbruket.

For oversikt over tiltaksstasjonene i Rogaland, se Figur 26 og Tabell 16 over.

Overvåkning i grunnvannsforekomster

Det er to landsomfattende overvåkningsprogram for grunnvann. Landsomfattende grunnvannsnettverk (LGN) har siden 1977 overvåket kvalitet (kjemisk tilstand) og kvantitet i grunnvannsforekomster. Disse grunnvannsforekomstene er i hovedsak i mindre påvirkede områder. I 2015 startet en representativ overvåking av 13 antatt belastede grunnvannsforekomster. Grunnvann - Vannportalen

I vannregionen inngår 2 stasjoner i overvåking av kjemisk tilstand og av kvantitativ tilstand. Oversikt over igangsatt overvåking i grunnvannsforekomster er vist i Figur 26 og Tabell 16 over.

Overvåkning i beskyttede områder

Her vises de fem forskjellige typene av beskyttede områder (drikkevann, nasjonale laksefjorder og -vassdrag, badevann, følsomme områder og verneområder): Beskyttede områder - Vannportalen

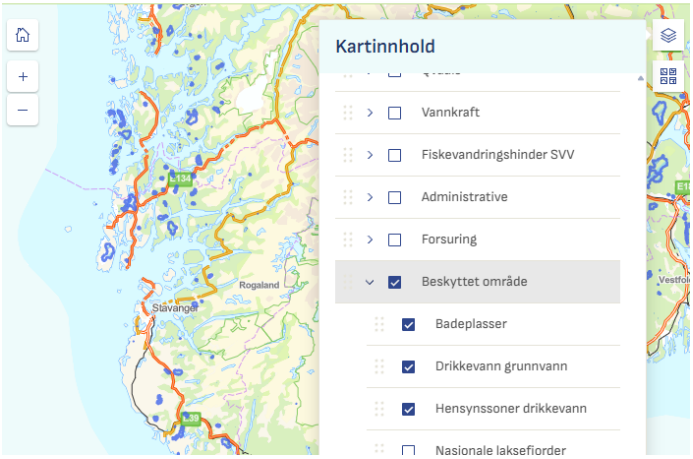
Det er gitt egne krav til overvåking av drikkevannsforekomster i Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) - Lovdata. Relevant her er kravet til overvåking av råvann som pumpes inn i vannverket. I tillegg overvåker en del vannverk (frivillig) elver og innsjøer etter prinsippene om tiltaksorientert overvåking, ofte med tilleggsparametere (bakterier). Vannforekomster som brukes som drikkevannskilde kan vises i Vann-nett. Drikkevannresultater rapporteres inn i til fagdatabasen MATS hos Mattilsynet.

De fleste kommuner har overvåking av badeplasser. Vann-nett viser badeplasser for de kommuner som har rapportert inn disse. Resultater blir ikke rapportert inn sentralt, men noen kommuner rapporterer frivillig til fagsystemet Vannmiljø.

Det er ikke identifisert et antall vannforekomster/målestasjoner i Rogaland som faller inn under beskyttede områder, f.eks. innen følsomt område knyttet til avløpsdirektivet. Dette er allerede inkludert i basisovervåkningen eller den tiltaksorienterte overvåkningen.

For overvåking av badevannsstasjoner og drikkevann kan en se markering av disse i Vann-nett (se Figur 27). Kartoversikten er ikke komplett, men er den beste offentlige oversikten vi har for øyeblikket. For mer informasjon knyttet til overvåking av drikkevann, les Drikkevannsforskriften.

Kart med vannforekomster

Figur 29 Utklipp fra Vann-nett.no, som viser hvor en slår på kartlag for lokasjon av badeplasser og drikkevannskilder som er registrert så langt.

Overvåkning i regi av andre sektormyndigheter
Under er en kort beskrivelse av annen overvåkning som foregår i vannregionen, i regi av andre sektormyndigheter. Disse stasjonene er ikke "tagget" og vises ikke på kart.

Hydrologisk overvåking i regi av Norges vassdrag og energidirektorat (NVE)
NVE drifter et stort antall målestasjoner over hele landet hvor vannføringen måles hver time eller oftere hele året. Alle data lagres i NVEs nasjonale database Hydra II. Data for vannstand og vannføring er tilgjengelig for allmennheten på sildre.nve.no, og NVEs temakart over hydrologisk data. NVE har også målestasjoner for erosjon- og sedimenttransport, vanntemperatur og grunnvann. Mer informasjon om hydrologiske data finner du på NVEs nettsider.

Mattilsynet
Er nasjonal tilsynsstyresmakt med ansvar for å overvake lakselussituasjonen i vannforekomstene. Les mer om dette på Mattilsynets nettsider. Resultatene fra overvåkingen kan leses om i årlige rapporter fra Havforskningsinstituttet: Lakselusinfestasjon på vill laksefisk langs Norskekysten i 2025. Gjennom drikkevannsforskriften er Mattilsynet og nasjonal ansvarlig sektormyndighet for det omfattende

tilsynet av kvaliteten i råvann og prosessert drikkevann. Les mer om Mattilsynets tilsyn med drikkevann.

Statens vegvesen (SVV)
Benytter b.l. handbøker og veiledere som Konsekvensanalyser for å vurdere risiko og avbøtende tiltak i vassdrag. I veiprosjektene kan det være nødvendig å overvåke i vannforekomstene før, under og etter arbeidet. Enkelte steder har og SVV hatt årlig prøvetakingsopplegg i innsjøer for å se påvirkning på vannet nær eksisterende vegnett.

Fylkeskommunen (samferdselsavdelingen)
Har aktivitet og overvåking i stor grad tilsvarende som SVV, men ikke benytter årlig prøvetakingsopplegg i innsjøer for å vurdere langvarig påvirkning, og har derfor hovedsakelig resipientkontroll.

Avinor
Utfører regelmessig driftsovervåkning og utslipps- og resipientovervåkning. Driftsovervåkningen inkluderer bl.a. kontroll av oljeutskiller og registrering av forbruk av kjemikalier. Utslipps- og resipientovervåkningen inkluderer prøvetaking og måling av kjemikalier i utslippsledninger, prøvetaking av grunnvann langs rullebanene og i overflatevann som rensepark og Regebekken.

Fremtidige overvåkningsbehov

Dalane vannområde har fremdeles et noe begrenset kunnskapsgrunnlag sammenlignet med resten av Rogaland. Dette skyldes at de ikke har fått etablert et spleiselag for årlig tiltaksrettet overvåking. Det er vil derfor være et fremtidig overvåkingsbehov i Dalane vannområde. Her vil det være avgjørende med godt samarbeid og gode spleiselag mellom kommunene.

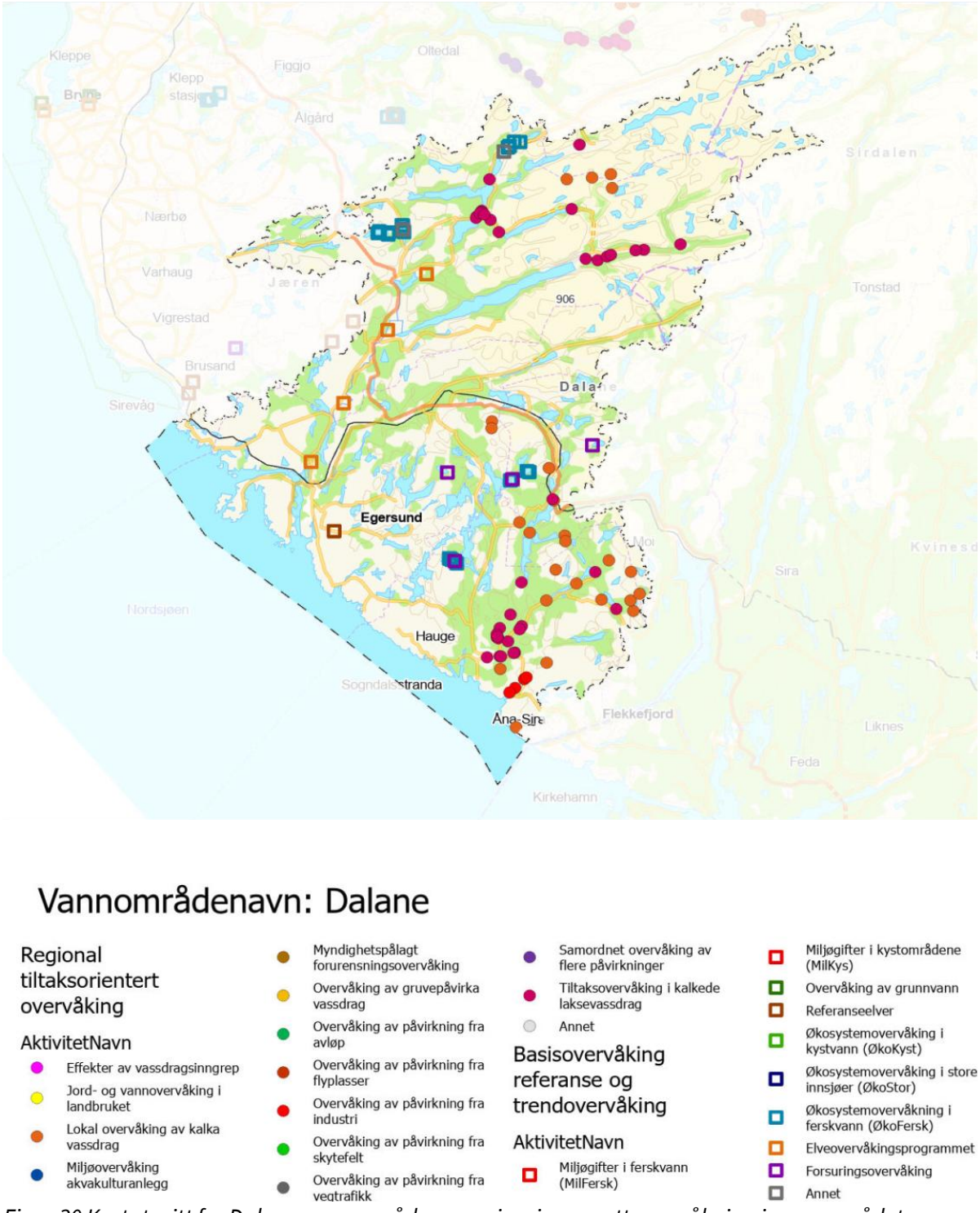
Foruten Dalane, har vannområdene generelt sett kartlagt mesteparten av vannforekomstene som skulle kartlegges i forrige planperiode. Enkelte nye behov kan likevel oppstå knyttet til f.eks. ny kunnskap, endringer i arealbruk og påvirkninger. Overvåkingen er prioritert med utgangspunkt i risikovurderingen av vannforekomstene. Det er nødvendig med kontinuerlig vurdering av behovet.

Ellers er den tiltaksorienterte overvåkningen prioritert med utgangspunkt i vannforekomster som man allerede vet er i dårligere enn god tilstand ut ifra overvåking, eller ut ifra en påvirkningsvurdering antar er i en slik tilstand. Også vannforekomster som har økende påvirkninger og står i fare for å rykke ned en klasse, f.eks. fra god til moderat tilstand, kan være kandidater for overvåkning. Det er nødvendig med kontinuerlig vurdering av behovet.

Overvåkingsprogrammet er lagt opp slik at det kan legges til nye overvåkingsstasjoner.

Overvåking fordelt på vannområder

I kartene under Figur 28 - Figur 31 vises pågående overvåkingsstasjoner for basisovervåking, tiltaksorientert overvåking (inklusive pålagt overvåking) og grunnvannsovervåking fordelt på hvert vannområde.

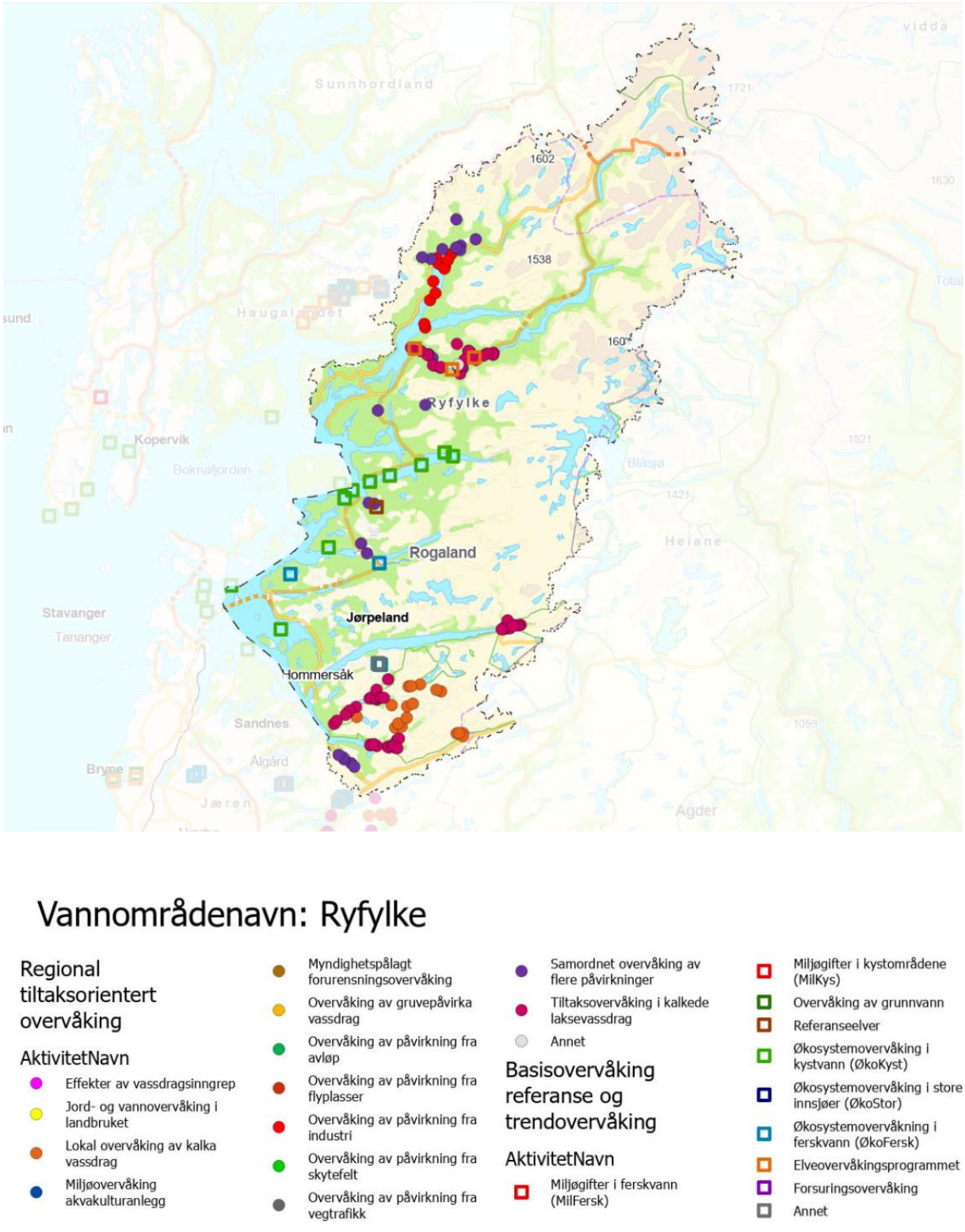
Figur 30 Kartutsnitt for Dalane vannområde, som viser igangsatt overvåkning i vannområdet, basisovervåking, tiltaksorientert overvåking, inklusive pålagt overvåking. Kilde: Vannmiljø

Figur 31 Kartutsnitt for Jæren vannområde, som viser igangsatt overvåkning i vannområdet, basisovervåking, tiltaksorientert overvåking, inklusive pålagt overvåking. Kilde: Vannmiljø

Figur 32 Kartutsnitt for Haugaland vannområde, som viser igangsatt overvåkning i vannområdet, basisovervåking, tiltaksorientert overvåking, inklusive pålagt overvåking. Kilde: Vannmiljø

Figur 33 Kartutsnitt for Ryfylke vannområde, som viser igangsatt overvåkning i vannområdet, basisovervåking, tiltaksorientert overvåking, inklusive pålagt overvåking. Kilde: Vannmiljø

Vedlegg 4 Behov for feilrettinger - inndeling av vannforekomster

Statsforvalteren i Rogaland har gjennomført en systematisk gjennomgang av alle vannforekomster i Rogaland i 2026, med formål å oppdatere påvirkninger og miljøtilstand. Basert på denne gjennomgangen, har statsforvalteren meldt inn behov for feilrettinger i vann-nett til Miljødirektoratet. Det har ikke vært kapasitet til å gjennomføre endringer i forkant av høring, og listen legges derfor med planen som en del av høringen.

Bruk av forkortelser i tabell: VF = vannforekomst

ID	Vannforekomstnavn	Kommentar SF Rogaland
0242010500-2-C	Tasta - Ulsneset	Her har det skjedd en feil. Hvorfor er denne trekanten i sjø en egen vannforekomst? Skulle vært slettet og heller blitt en del av Byfjorden - Åmøyfjorden 0242010500-1-C
0242030303-2-C	Røyrvika	Forekomsten er en bitteliten trekant - skulle vært del av fjorden over (Saudafjorden) eller under (Sandsfjorden)! Også feil tilstand (ikke svært god?) da Saudafjorden er moderat og Sandsfjorden er god
030-100-R	Bekk fra Rokleivstølenoppstrøms inntak Holmane kraftverk	Oppdelingsfeil? Uforståelig liten del av vannstrengen som er utenom - Slå sammen med 030-98-R. Det skal ikke være noen forskjell i vannføring på disse to strekningene iht. NVEs Qvadis
030-135-R	Elv i Egmundsleitet	Strekning på rundt 100m - skulle vært slått samme med 030-138-R elv. Har ingen data.
031-147-R	Bekk fra vatn 1019 moh nedstrøms inntak Tjodan kraftverk	Tilsynelatende ikke påvirket av kraftverk, er delt i to VF på kort strekning - slå sammen med strekningen nedenfor (031-149-R)
031-149-R	Bekk fra vatn 1019 moh oppstrøms inntak Tjodan kraftverk	Tilsynelatende ikke påvirket av kraftverk, er delt i to VF på kort strekning - slå sammen med strekningen ovenfor (031-147-R)
031-162-R	Bekk fra Guritjørna	Lyse Kraft (regulant) har spilt inn ønske om oppdeling da ene del er naturlig og andre del er SMVF grunnet vannkraft. Ref. vannføring i NVEs Qvadis
031-217-R	Bekkefelt Lysefjorden nord	Den "nest siste", sett fra øst mot vest, av bekkene i dette bekkefeltet burde bli skilt ut, da den ligger under et lite tettsted mens de andre er realtivt uberørte
033-159-R	Ullestadåna bekkefelt	Oppdelingsfeil: Bekken helt vest i bekkefeltet skulle vært del av Storåna bekkefelt (033-160-R) og ikke Ullestadåna bekkefelt
033-176-R	Elv fra Årdals-Krymlevatnet	Gjør denne lille elvebiten på 200m til å bli en del av de regulerte magasinene den ligger mellom. Det ligger en deminng på denne strekningen, slik at den fungerer ikke som en elv, men som en del av magasinene. Eventuelt gjøre den til en del av bekkefeltet (033-177-R) rundt vannene
033-218-R	Bønaråna utløp Bønar II - inntak Bønar I	VF er unødvendig kort (140m)- kunne vært slått sammen med VF oppstrøms (033-212)

033-66-R	Viglesdalen	Oppdelingsfeil: Forekomsten er delt i to uten grunn (mangler en del fra forekomst 033-165). Det er lik vannføring (mellom 6-8%) i begge deler + den delen som "mangler"
035-171-R	Bekk fra Grasdalen nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Øvre del burde bli slått sammen med øvre 2/3-del av 035-172. De har begge svært lite vann pga vannkraft, MSM og er i samme vassdrag.
035-172-R	Førreåna nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde deles opp i anadrom og ikke anadrom strekning. Øvre 2-/3 del burde bli slått sammen med 035-171. De har begge svært lite vann pga vannkraft og er i samme vassdrag. Nedre del burde deles ut og beholde miljømålet om GØP
035-177-R	Bekk i Stølsdalen oppstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 035-181. De har like påvirkninger (kun sur nedbør), god tilstand og er i samme vassdrag
035-181-R	Bekk i Stølsdalen II oppstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Burde bli slått sammen med 035-171. De har like påvirkninger (kun sur nedbør), god tilstand og er i samme vassdrag
035-190-R	Bekk fra Brendeknuten nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Burde slå sammen med 035-199-R. De har like påvirkninger (under 4% vannføring pga samme vannkraftverk) og tilstand og er i samme vassdrag
035-198-R	Bekk langs kraftline nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Burde slå sammen med 035-199-R. Har samme påvirkninger (under 4% vannføring pga samme vannkraftverk) og tilstand og er i samme vassdrag
035-199-R	Bekk til Glommedal nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Burde slås sammen med 035-198, 035-190 og deler av 035-201. De har like påvirkninger og tilstand og er i samme vassdrag
035-200-R	Elv fra Glommedalsfossen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Kan ikke se forekomsten i terrenget på flyfoto (helt tørrlagt?), og den ligger heller ikke inne i Qvadis som påvirket fra vannkraft. Usikkert på om denne eksisterer. Slette..?
035-201-R	Stølsåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk - Glommedalsfossen	Burde bli delt opp, hvor den øvre (sørligste delen på 495m) får MSM og blir slått sammen med 35-190, 035-198, 035-199 (MSM med dårlig tilstand). Og det lange samleløpet (norlige del) forblir SMVF med MSM (Moderat tilstand)
035-213-R	Elv fra Trolltjørna	Vannstrengen er feil - det skal ikke være en sammenheng mellom Trolltjørna og Litla Bjlåfjellvatne, slik som vist her. Må endre retning på vannstrengen og gjøre gjennværende del en del av eksisterende bekkefelt (035-218-R) = slette dette ID nr.
035-175-R	Bekk i Stølsdalen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	SMVF? Her er det noe rart - VF fins ikke i Qvadis, og ligger i vann-nett uten påvirkning fra vannkraft, men burde vel være SMVF med stor grad av hydrologisk påvirkning, tilsvarende som for 035-179? Sjekk med regulant til Hylen kraftverk (del av Ulla-Førre) - Statkraft
035-221-R	Hjortelandsåna nedstrøms inntak Hjorteland kraftverk	Skulle vært slått sammen med 035-223 (nedre del) + 035-231 (nedre del) + 035-237 + 035-241 (alle har moderat tilstand, stor grad vannkraftpåvirkning, MSM og er i samme vassdrag)
035-223-R	Hjortelandsåna inntak Kvilldal kraftverk - inntak Hjorteland kraftverk	Skulle vært **delt opp** + slått sammen. Øvre del (med 1% vannføring) burde deles ut, og få dårlig tilstand med tilsvarende miljømål, og slås sammen med 035-225-R. Mens nedre del (med 15% vannføring) kan ha moderat tilstand og moderat miljømål og slås sammen med 035-221-R.

035-225-R	Bekk fra Såta nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Skulle vært slått sammen med øvre del av 035-223-R, øvre del av 035-231-R og 035-233-R. De har dårlig tilstand, stor grad vannkraftpåvirkning, MSM og er i samme vassdrag
035-231-R	Bekk fra Hauastølkvelven nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Skulle vært **delt opp** + slått sammen. Øvre del (med 2% vannføring) burde deles ut, og få dårlig tilstand med tilsvarende miljømål, og slås sammen med 035-225-R. Mens nedre del (med 21% vannføring) kan ha moderat tilstand og moderat miljømål og slås sammen med 035-221-R.
035-237-R	Fjellbergsåna nedstrøms inntak Hjorteland kraftverk	Skulle vært slått sammen med 035-221 (alle har MSM). De har redusert tilstand, stor grad vannkraftpåvirkning, MSM og er i samme vassdrag
035-241-R	Fantåno nedstøms inntak Hjorteland kraftverk	Skulle vært slått sammen med 035-221 (alle har MSM). De har redusert tilstand, stor grad vannkraftpåvirkning, MSM og er i samme vassdrag
035-253-R	Bekk fra Krokavatnet nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Feil i plassering. Gjerne flytte den til sideløpet (øst), hvor det ligger et vannrør.
035-302-R	Storåna bekkefelt	Splitte ut bekk fra Nøvletjørn (har 1-2% vannføring pga vannkraft) fra dette bekkefeltet. Gjenværende del av bekkefeltet kan stå som det er. Denne som splittes ut kan gjerne bli slått sammen med 035-37-R Storåna, som er like påvirket av vannkraft og har samme vannføring (og dårlig tilstand pga mangel på vann). Ingen av dem har minstevannføring
035-312-R	Elv fra Gravetjørna	Kort elv på ca 150m mellom to vann. Kan denne heller bli en del av f.eks. Gravatjørna bekkefelt (035-318-R)? Den renner heller ikke *fra* Gravletjørna men TIL, da Krossvatnet hvor den kommer fra er 1m lengre opp i høyden.
035-324-R	Elv Holmevatnet - Steinkilvatnet	Bekk på kun 50m mellom to vann. Burde bli sammenslått med bekkefeltet som tilhører de to aktuelle vannene: 035-327-R Holmavatnet - Steinkilevatnet - Leirdalsvatna bekkefelt
035-330-R	Elv Øvre ratevatn - Heddevatnet	Bekk på kun 30m mellom to vann. Burde bli sammenslått med bekkefeltet som tilhører vannet den renner ut i: 035-331-R Heddevatnet - Pøyleåna bekkefelt, eventuelt 035-140-R Øvre Ratevatn bekkefelt (vannet oppstrøm hvor den kommer fra)
035-341-R	Bekk fra Bogstjørna - Bog kraftverk	Skal bekker med mini/mikrokraftverk deles opp?? I såfall, del opp iht stekning oppstrøms og nedstrøms kraftverk. Delen av denne mellom inntaket og kraftverket er tørrlagt, mens resten har vann
035-343-R	Erfjordbekken - Erfjord kraftverk	Skal bekker med mini/mikrokraftverk deles opp?? I såfall, del opp iht stekning oppstrøms og nedstrøms kraftverk. Delen av denne mellom inntaket og kraftverket er tørrlagt, mens resten har vann
035-349-R	Tysselva inntak - utløp Tysseelva kraftverk	Skal bekker med mini/mikrokraftverk deles opp?? I såfall, del opp iht stekning oppstrøms og nedstrøms kraftverk. Delen av denne mellom inntaket og kraftverket er tørrlagt, mens resten har vann
035-365-R	Økstrafjorden til Tyssefjorden bekkefelt	25 bekker til sjø som renner ut til 5 forskjellige kystforekomster. Burde deles opp! I det minste burde bekkene til Økstrafjorden bli en egen forekomst, siden det er dårligere tilstand der.

036-100-R	Kvelvane nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-285-R som har samme påvirkning, tilstand og MSM + Mindre endring: VF fortsetter ca 100m oppstrøms vannkraftinntak -> skille mellom denne og 036-297 skulle vært forskjøvet til å samsvare med faktisk inntakspunkt til kraftverket
036-151-R	Helganesåna - Helganes kraftverk	Burde deles opp: Nederste del av denne kan inkluderes i 036-222-R (bekkefeltet til elva), pga der er det 100% vann. Mens resten av strekningen her har kun 1-2% vannføring pga kraftverket og burde ha dårlig tilstand og MSM.
036-203-R	Fossåna - Vasstølåna - Fossåno kraftverk	Dele ut del (Vasstølåna og Fossaåna + felles løpet) som burde være SMVF (har hhv. 4%, 1-11% og 13% vannføring og ser helt tørrlagt ut på flyfoto. Disse burde få moderat/dårlig tilstand og tilsvarende MSM. Totalt 1,7km, og ingen minstevannføring ref. Qvadis + vassdragstiltak), og etterlate resten av bekkefeltet (oppstrøms og nedstrøms kraftverkene) som naturlig med god tilstand
036-212-R	Tjøstheimsåna - Tjøstheim kraftverk	Tilsvarende som over - dele ut del som burde være SMVF? Hovedløpet har en strekning på nesten 2 km med 4-11% vannføring pga vannkraft.
036-214-R	Stropåna - Stråpa kraftverk	Tilsvarende som over - dele ut del som burde være SMVF? Hovedløpet har en strekning på 1,7 km med 2-16% vannføring pga vannkraft.
036-216-R	Vekaåna bekkefelt	Her er det noe galt med oppdelingen - er kuttet på en unaturlig plass, midt mellom utløpet til bekkefeltet og inntak til vannkraftverk. De to vestlige bekkeløpene burde ende lengre oppstrøms, slik at de slutter ved inntakspunkt, tilsvarende som for det østlige bekkeløpet.
036-221-R	Suldalsosen til Lali bekkefelt	Det er inkludert en kort rar bekkestrekning som ikke eksisterer i virkeligheten - gjelder "nr. 5", hvis en teller bekkene i bekkefeltet fra øst mot vest. Denne delen burde bli slettet.
036-224-R	Kadlestølbekken - Slagstad kraftverk	Dele ut del som burde være SMVF med MSM? Gjelder en strekning på 700 med 1% vannføring (hovedløpet nederst i vannforekomsten).
036-245-R	Botnabekken nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-249, 036-257, 036-259 og øverste del av 036-256 (må deles opp først), som alle er i samme vassdrag, har samme påvirkning (dårlig tilstand pga veldig lite vann pga vannkraft) og MSM
036-249-R	Moskarbekken nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-245
036-256-R	Storåna øvre	Burde **deles opp** og slås sammen. Øvre del (strekningen med 1% vannføring) burde bli slått sammen med 036-245, da denne strekningen har like lite vann (pga vannkraft) som de andre pga samme påvirkning. Burde også få samme MSM som de på denne strekningen. GJenværende del beholder GØP som mål
036-257-R	Jostølåno nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-245
036-259-R	Kyrkjesteinåno nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-245
036-280-R	Storåa bekkefelt	Dette bekkefeltet mangler en bekk ("Kokebekken") med årsikker vannføring, ved Vertshusvegen 58. Vises tydelig i flyfoto og google maps. Burde legges inn som en vannforekomst (som del av dette bekkefeltet)

036-285-R	Kvanndalselva nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-100-R som har samme påvirkning, tilstand og MSM
036-304-R	Sandvassåna Sandvatnet - inntak Suldal II kraftverk	Burde deles opp - skulle hatt MSM fra demningen til Bleksjestadmoen (hvor elva får et sideløp inn fra Spelefossen). Også skal resten få GØP. Kan dere dele den opp slik at vi ikke behøver å sette MSM på hele?
036-306-R	Bekk fra Austre Brødstruva nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-308. Samme påvirkning + MSM
036-308-R	Bekk fra Haugsnuten nedstrøms inntak Suldal II kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-306. Samme påvirkning + MSM
036-321-R	Elv mellom Grubbedalstjørna	Slette elveforekomst på 80m og heller gjøre til del av innsjøene? Innsjøene er begge magasiner som blir behandlet som ett magasin (har et samlet utløp fra begge)
036-370-R	Bekk fra Havrevoll nedstrøms inntak Havrevoll kraftverk	Denne burde være delt opp pga forskjellig vannføring. Den har hydrologisk endring u/minstevann (8 % vannføring) på 787m og 37% på 124 m (kommer en sidebekk inn). Tenker oppdelingen kan være slik at den nye forekomsten kun har 8 % vannføring (slik at dette partiet får MSM), mens der det er 37% og nedstrøms kraftverket med 100% vann (ca 300m) kan være resten av forekomsten.
036-376-R	Bjergaelva - Bjergaelva kraftverk	Burde deles opp, nedstrøms og oppstrøms inntak til kraftverket (vedtatt konsesjonsfritt i 2001). MSM på nedre del opp fra fjorden, som kun har 1% vannføring (334m).
036-48-R	Austmannabekken nedstrøms Novle krafverk	Burde bli slått sammen med øvre del av 036-49-R som er samme vassdrag, har samme påvirkning og samme miljømål (MSM).
036-49-R	Nyastølselva nedstrøms inntak Novle kraftverk	Burde bli **delt opp** og øvre del burde bli slått sammen med 036-48-R som er samme vassdrag, har samme påvirkning og mangel på vann. Skillet kan gå hvor elva har 1-9% vannførnig (like ved Blåbergsnutstølen og "oppover"). Nedre del får da 13-57% vannføring. OBS: inneholder også inndelingsfeil - en del av elva (ved Sauakrokane) er del av bekkefeltet i stedet for elva. Dette blir feil
036-53-R	Kvanndalstjørn utløpsbekk	Feil i inndeling, må deles opp. Halve bekken har godt med vann (89%), og denne delen (Kvanndalsåna) burde bli slått sammen med 036-284-R (skal ikke ha ha MSM/SMVF). Gjenstående del av bekken (med 2-11% vannføring) kan beholde tilstanden og målet sitt
036-59-R	Stølsåna oppstrøms inntak Suldal I kraftverk	Burde bli slått sammen med elva rett nedstrøms (036-61-R) som har samme tilstand og påvirkning. OBS: bruk 036-61 som utgangspunkt, da den har tiltak på seg.
036-61-R	Stølsåna nedstrøms inntak Suldal I kraftverk	Burde bli slått sammen med elva rett oppstrøms (036-59-R) som har samme tilstand og påvirkning. OBS: bruk 036-61 som utgangspunkt, da den har tiltak på seg.
036-86-R	Kvelven regulert innløpsbekk 1 nedstrøms inntak Kvilldal bekkefelt	Burde bli slått sammen med 036-87 og øvre del av 036-88 i samme vassdrag, som har samme påvirkning, dårlige tilstand og MSM
036-87-R	Kvelven regulert innløpsbekk 2 nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Burde bli slått sammen med 036-86 som har samme påvirkning, dårlige tilstand og MSM

036-88-R	Elv i Såtedalen nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Øverste del (til og med der hvor det er 8% vannføring = hvor bekken 036-86 møtes med denne) burde bli oppdelt og den oppdelte delen burde bli slått sammen med 036-86 som har samme påvirkning, dårlige tilstand og MSM
036-92-R	Suldalslågen nedre	VOK: Burde bli slått sammen med Suldalslågen øvre (036-93) - ingen grunn til å dele elva i to! Bruk 036-92 som utg.pkt
036-93-R	Suldalslågen øvre	VOK: Burde bli slått sammen med Suldalslågen nedre (036-92) - ingen grunn til å dele elva i to! Bruk denne som utg.pkt
037-143-R	Breidkvamselva nedstrøms inntak Sønnå L kraftverk	Burde blir slått sammen med 037-145 som er direkte oppstrøms og har samme påvirkning, tilstand og MSM
037-145-R	Breikvamselva inntak Sønnå H - Sønnå H kraftverk	Burde blir slått sammen med 037-143 som er direkte nedstrøms og har samme påvirkning, tilstand og MSM
037-150-R	Skarvåna nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Burde bli **delt opp** + slått sammen med 037-47-R (bruk 037-47 som utg.pkt) som har samme påvirkning, tilstand og MSM. Oppdelingen burde være i skillet mellom 7% og 37% vannføring. Nedre del kan gjerne oppnå GØP, mens øvre del beholder dårlig tilstand og MSM.
037-158-R	Fjellvasselva	Burde bli slått sammen med 037-47-R som har samme påvirkning, tilstand og MSM
037-169-R	Slettedalsvatnet innløpsbekker	Slettedalselva (hovedelva som renner ned i nordenden av vannet) burde deles ut av denne forekomsten, da den har mye vannkraftpåvirkning (overføring av vann med 520-108% vannføring), mens resten av bekkefeltet ikke har det.
037-47-R	Dalvasselva nedstrøms inntak Sønnå H kraftverk	Burde bli slått sammmen med 037-150-R og 037-158-R som har samme påvirkning, tilstand og MSM. Bruk denne som utg.pkt
037-55-R	Elv mellom Annanutvatnet og Vatnavatnet	Burde bli slått sammen med 037-54-R, som har samme påvirkning, tilstand og MSM.
038-25-R	Bekkefelt Vindafjorden/Yrkesfjorden	Bør dele ut de to sørligste bekkene i dette bekkefeltet (de som slår seg sammen til én bekk ved utløpet til fjord, og går ut i Nedstrandsfjorden), pga både nedbørsfelt og påvirkninger som skiller seg fra resten. Burde heller bli del av Bekkefelt Nedstrandsfjorden 039-1-R
039-143-R	Bekkefelt Hervikfjorden vest	Burde deles opp, går over 4 kystvannforekomster.
039-1-R	Bekkefelt Nedstrandsfjorden	Bør vel deles opp? Går over 3 kystforekomster og rundt en middels innsjø. Kommentert av SF i 2023 også, men kanskje ikke videreformidlet godt nok
039-213-R	Bekkefelt Bokn	Bekkefeltet renner ut i 8 (!) kystforekomster. Bekkefelt for hele Bokn burde vurderes oppdelt.

Vedlegg 5 Oversikt over endringer i mindre strenge miljømål (MSM)

Forkortelser	Betydning
GØT	God økologisk tilstand – miljømål til naturlig vannforekomst
SMVF	Sterkt modifisert vannforekomst
GØP	Godt økologisk potensiale – miljømål til SMVF
MØP	Moderat økologisk potensiale - miljømål til SMVF
DØP	Dårlig økologisk potensiale - miljømål til SMVF
SDØP	Svært dårlig økologisk potensiale- miljømål til SMVF

Tabell 17 Oversikt over vannforekomster med forslag om mindre strenge miljømål (MSM). 34 nye vannforekomster foreslås med MSM.

ID	Vannforekomstnavn	Gjeldende miljømål	Nytt miljømål	Kommune	Vannområde	Kommentar SMVF
033-200-R	Bekk fra Rundemannsheia nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
033-204-R	Elv i Vetrungsdalen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
035-155-R	Husstølåna inntak - utløp Husstøl og Møyskrev kraftverk	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
035-157-R	Tjøssåna nedstrøms inntak Kjøssåna kraftverk	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
035-161-R	Laugalandsåna inntak - utløp Laugaland kraftverk	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
035-185-R	Bekk fra tjern 1008 moh nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	MØP	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	
035-198-R	Bekk langs kraftline nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	MØP	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	
035-199-R	Bekk til Glommedal nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	MØP	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	
035-211-R	Fossåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk - Oddatjørna	GØT	DØP	Hjelmeland	Ryfylke	Ny SMVF
035-221-R	Hjortelandsåna nedstrøms inntak Hjorteland kraftverk	DØP	MØP	Hjelmeland, Suldal	Ryfylke	
035-223-R	Hjortelandsåna inntak Kvilldal kraftverk - inntak Hjorteland kraftverk	DØP	MØP	Suldal	Ryfylke	
035-231-R	Bekk fra Hauastølkvelven nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	DØP	MØP	Suldal	Ryfylke	
035-253-R	Bekk fra Krokavatnet nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	GØT	DØP	Suldal	Ryfylke	Ny SMVF
035-257-R	Bekk fra Flotteheia nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
035-261-R	Flottåa nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
035-267-R	Bekk til Flottene nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
035-272-R	Bekk fra vatn 815 moh nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	

035-294-R	Elv fra vatn 1012 moh nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	GØT	DØP	Suldal	Ryfylke	Ny SMVF
035-36-R	Grasdalsåna	GØP	MØP	Suldal	Ryfylke	
035-37-R	Storåna	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
035-50-R	Oddåa	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
036-151-R	Helganesåna - Helganes kraftverk	GØP	DØP	Suldal	Ryfylke	
036-331-R	Lammabekken nedstrøms inntak Ekkjestølen kraftverk	GØT	DØP	Ullensvang	Ryfylke	Ny SMVF
036-390-R	Elv fra Gamlaskardvatnet nedstrøms inntak Kleivane kraftverk	GØT	DØP	Suldal	Ryfylke	Ny SMVF
036-49-R	Nyastølselva nedstrøms inntak Novle kraftverk	DØP	MØP	Ullensvang	Ryfylke	
036-59-R	Stølsåna oppstrøms inntak Suldal I kraftverk	DØP	MØP	Suldal	Ryfylke	
036-61-R	Stølsåna nedstrøms inntak Suldal I kraftverk	GØP	MØP	Suldal	Ryfylke	Ny SMVF
036-94-R	Gjertrabekken nedstrøms Røldal kraftverk	MØT	DØP	Ullensvang	Ryfylke	
037-145-R	Breikvamselva inntak Sønnå H - Sønnå H kraftverk	SDØP	DØP	Sauda	Ryfylke	
037-24-R	Berdalselv nedstrøms utløp Kleiva kraftverk	DØP	MØP	Sauda	Ryfylke	
037-54-R	Elv i Slåttedalen nedstrøms overføring til Storlivatn kraftverk	DØP	MØP	Sauda	Ryfylke	
037-6-R	Åbøelva nedstrøm Helgedalsvatnet	DØP	MØP	Sauda	Ryfylke	
037-83-R	Overløp Øvre Sandvatnet til Nedre Sandvatnet	SDØP	MØP	Sauda	Ryfylke	
037-94-R	Selvikbekken nedstrøms inntak Kjølvik kraftverk	GØT	DØP	Suldal	Ryfylke	Ny SMVF
027-110-R	Liåna	DØP	MØP	Eigersund	Dalane	

Tabell 18 Oversikt over vannforekomster med forslag om endring fra mindre strengt miljømål til godt økologisk potensiale.

ID	**Vannforekomstnavn**	**Gjeldende miljømål**	**Nytt miljømål**	**Kommune**	**Vannområde**	**Kommentar SMVF**
036-315-R	Djupetjørnane utløpsbekk	DØP	GØP	Suldal	Ryfylke	
037-153-R	Eljuvselva	DØP	GØP	Sauda	Ryfylke	
037-68-R	Berdalselva	DØP	GØP	Sauda	Ryfylke	

Vedlegg 6 Oversikt over forslag til nye SMVF

Tabell 19 Oversikt over vannforekomster som er foreslått til nye SMVF. NVE`s kart- og analyseverktøy, Qvadis, er nyttet for å beregne vannføring, og til å vurdere nye SMVF knyttet til vannkraft.

ID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Vannområde	Årsak endring	Påvirknings-driver
033-200-R	Bekk fra Rundemannsheia nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Ryfylke	Tørrlagt bekk	Vannkraft
033-204-R	Elv i Vetrungsdalen nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk	Hjelmeland	Ryfylke	Tørrlagt, 1 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
035-155-R	Husstølåna inntak - utløp Husstøl og Møyskrev kraftverk	Hjelmeland	Ryfylke	Tørrlagt, 5% av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
035-157-R	Tjøssåna nedstrøms inntak Kjøssåna kraftverk	Hjelmeland	Ryfylke	Tørrlagt, 1 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
035-161-R	Laugalandsåna inntak - utløp Laugaland kraftverk	Hjelmeland	Ryfylke	1 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
035-211-R	Fossåna nedstrøms inntak Stølsdal kraftverk - Oddatjørna	Hjelmeland	Ryfylke	1 % vannføring av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
035-253-R	Bekk fra Krokavatnet nedstøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Ryfylke	Vann i rør oppstrøms	Vannkraft
035-294-R	Elv fra vatn 1012 moh nedstrøms inntak Kvilldal kraftverk	Suldal	Ryfylke	Tørrlagt, 4% av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
036-1867-L	Vasstølsvatnet	Suldal	Ryfylke	Reguleringshøgde 20,5 m (heving).	Vannkraft
036-304-R	Sandvassåna Sandvatnet - inntak Suldal II kraftverk	Suldal	Ryfylke	1-29% av normal vannføring iht. NVEs Qvadis,	Vannkraft
036-329-R	Brattlandsåa nedstrøms inntak Suldal I kraftverk	Ullensvang	Ryfylke	1 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
036-331-R	Lammabekken nedstrøms inntak Ekkjestølen kraftverk	Ullensvang	Ryfylke	12 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
036-337-R	Ekkjeåna nedstrøms inntak Ekkjestølen kraftverk	Ullensvang	Ryfylke	minstevannføring kun 3 mnd i året	Vannkraft
036-390-R	Elv fra Gamlaskardvatnet nedstrøms inntak Kleivane kraftverk	Suldal	Ryfylke	Tørrlagt, 2 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
037-94-R	Selvikbekken nedstrøms inntak Kjølvik kraftverk	Suldal	Ryfylke	Tørrlagt, 9 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
026-5-R	Laksedalbekken nedre del	Sokndal	Dalane	3-11 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
026-928-R	Fardalsbekken	Sokndal	Dalane	Sterkt kanalisert og tildels lukket pga jordbruk oppstrøms	Jordbruk

				sentrumområdet (totalt ca 440m).	
027-223-R	Stølsåna	Bjerkreim	Dalane	4-13 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
027-274-R	Bekk fra Erretjørn	Eigersund	Dalane	Lukket bekkeløp	Urban utvikling
027-280-R	Eptelandsbekken inntak - utløp Epteland kraftverk	Eigersund	Dalane	Tørrlagt, 3 % av normal vannføring (Qvadis)	Vannkraft
027-297-R	Kvernebekken oppstrøms utløp Mydland kraftverk	Sirdal	Dalane	Svært lite vann som er igjen av normal årsavrenning.	Vannkraft
0241000031-1-C	Sirevåg	Hå	Jæren	Molo skiller bukta fra havområdet	Havneutvikling
0242010703-C	Hillevågen	Stavanger	Jæren	Havneanlegg med massefylling	Havneutvikling
028-127-R	Bekk fra Salvatnet	Time	Jæren	Kanalisert og lukket bekk	Jordbruk
029-84-R	Bekk Dybningen - Lutsivatnet	Sandnes	Jæren	Hele bekken er lukket	Jordbruk

Tabell 20 Oversikt over vannforekomster som er foreslått fra SMVF til naturlig vannforekomst

ID	Vannforekomstnavn	Kommuner	Vannområde	Årsak endring
026-736-R	Rosslandsåna øvre	Sokndal	Dalane	God økologisk tilstand, kun påvirkning fra sur nedbør og jordbruk

Vedlegg 7 Forslag til prioritering av vassdrag for restaurering

Fem vassdrag er foreslått prioritert av vannområdene for restaurering med begrunnelse basert på i nasjonale prioriteringer samt anbefalte regionale prioriteringer, beskrevet i nasjonal strategi for restaurering.

Begrunnelse basert på:	**Prioriteringskriterier**
Nasjonal prioritering (Høy eller middels)	A = Vern B = Naturmangfold og økologisk tilstand) C = Annen samfunnsnytte; Friluftsliv, folkehelse, klimatilpasning, mm)
Regional prioritering	I Kost-nytte perspektiv II Miljøeffekt III Lokal vilje til gjennomføring av tiltak

Vassdrag	**Vannområde**	**Begrunnelse - nasjonale prioriteringer**
Hellelands-vassdraget	Dalane	A: B: Høy C: Høy
Begrunnelse - regionale prioriteringer I: Miljødesignplan ble ferdigstilt i 2026 og gir et konkret og gjennomførbart grunnlag for restaureringstiltak. Flere tiltak vil kreve samarbeid mellom kraftsektor, kommuner og statlige myndigheter, men potensialet for miljøforbedring er svært stort sammenlignet med kostnadene. II: Restaurering vil kunne gi betydelig økning i produksjonsareal for laks og sjøørret, bedre forholdene for ål og elvemusling, samt gjenopprette naturlige økologiske funksjoner i det som kan bli et av Rogalands største anadrome vassdrag. Tiltakene vil også styrke friluftsliv, rekreasjon og naturmangfold. III: Det er etablert et fagråd for Hellelandsvassdraget med bred lokal forankring, og Dalane Energi har ledet arbeidet med miljødesignplanen. Vassdraget er foreslått prioritert i Vedlegg II til vannforvaltningsplanen, med revisjon av konsesjonsvilkårene for Øgreyfoss kraftverk og innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66 for Svanedal kraftverk. FnF Rogaland har også sendt inn anmodning om revisjon av konsesjonsvilkårene. Samlet viser dette sterk lokal og regional vilje til restaurering og høy gjennomføringsmodenhet.		
Sokndalsvassdraget	Dalane	A: B: Høy C: Høy
Begrunnelse - regionale prioriteringer I: Nasjonalt viktig laksevassdrag med betydelige bestander av laks, sjøørret, ål og elvemusling. Vassdraget er påvirket av historiske gruveutslipp, sedimentavsetninger, vannkraftpåvirkning og fysiske inngrep som reduserer habitatkvaliteten. Vassdraget er også sterkt flomutsatt, og det pågår planlegging av flomsikringstiltak/flomtunell. Ved Lindland kraftverk er det utfordringer knyttet til minstevannføring, fiskefeller ved lave vannføringer og dødelighet hos utvandrende ål. Samtidig pågår omfattende restaureringsarbeid med fjerning av sandbanker, habitattiltak og restaurering av sidevassdrag. II: Tiltakene forventes å gi betydelige gevinster for naturmangfold, fiskebestander og elvemusling, samtidig som de bidrar til bedre flomavledning, redusert erosjon og økt klimatilpasning i vassdraget. III: Det er etablert et godt samarbeid mellom kommunene, elveeierlaget, sektormyndigheter og frivillige organisasjoner gjennom fagrådet i Sokndalsvassdraget, og vassdraget har høy gjennomføringsmodenhet.		

Figgjovassdraget	Jæren	A: Høy B: Høy C: Høy
Begrunnelse - regionale prioriteringer I: Store komplekse tiltak, flere vil kreve mye finansiering/høy kostnad, men gir stor miljøeffekt - spesielt for vannmiljø, anadrom fisk, ål og elvemusling. Dette gjelder blant annet nedre del av Figgjoelva, øvre deler av vassdraget og flere av verneområdene/innsjøene. Andre mulige tiltak av middels og lav kompleksitet gjelder spesielt i øvre deler av vassdraget, sidebekkene, samt i Skas-Heigre kanalen. Foreligger en tiltaksplan som trenger revidering, men mangler forvaltningsplaner for flere verneområder. II: Samlet innsats vil kunne ha stor miljøeffekt for vannmiljø, anadrom fisk, ål og elvemusling. Større tiltak vil kunne ha en positiv virkning/ synergi med flom og overvannsproblemer, samt klimatilpasning med tanke på overvannshåndtering og økt biologisk mangfold. Begrensende faktorer er viktig infrastruktur som jernbane og vei, samt urbane områder og jordbruk. III: Revisjon for Ålgård kraftverk og utdaterte formål - kan åpne for muligheten for restaurering i øvre deler av vassdraget fra Figgjo midtre del. Stor innsats fra landbrukssektoren tidligere ved gjennomføring av miljøavtaler i Skas-Heigre og habitatforbedrende tiltak i flere mindre sidebekker og hovedløpet. Stor vilje hos grunneiere til å gjøre større tiltak i naturvernsområdene Grudavatnet og Lonavatnet, samt nedre del av Figgjoelva og Skas-Heigre-kanalen på grunn av flom og overvannsproblemer. Sterk organisert elveeierlag og flere senkningslag.		
Orrevassdraget	Jæren	A: Høy B: Middels (delvis anadromt, kan bli høy dersom demning fjernes/utbedres) C: Høy
Begrunnelse - regionale prioriteringer I: Noen større, komplekse tiltak vil kreve mye finansiering/høy kostnad, men gir stor miljøeffekt - spesielt for anadrom fisk og elvemusling. Resterende tiltak av middels og lav størrelse vil gi stor miljøeffekt for vannmiljø og innlandsfisk, potensielt anadrom fisk og elvemusling. II: Samlet innsats vil kunne ha stor miljøeffekt for vannmiljø, anadrom fisk, ål og elvemusling. Større tiltak vil kunne ha en positiv virkning/synergi med flom og overvannsproblemer, samt klimatilpasning med tanke på overvannshåndtering og økt biologisk mangfold. Begrensende faktorer er viktig infrastruktur som jernbane og vei, samt urbane områder og jordbruk. Potensielt størst positiv miljøeffekt for anadrom fisk, ål og elvemusling om vandringshinder ved Møllefossen utbedres/fjernes. III: Demning i Møllefossen på Bryne utgjør permanent vandringshinder for anadrom fisk, hindrer tilgang til store leve- og gyteområder oppstrøms og potensiell tilgang til vertsfisk for elvemusling oppstrøms. Formålet til demning er utdatert, men kommunen ser på mulighet for bruk av demning til regulering for flom. Vil påvirke andre sektormyndigheter, mulighet for større samarbeid og bør tenkes på helhetlig. Det er stor vilje fra grunneiere til å gjennomføre middels og små habitattiltak i bekker og elver, samt kommunen arbeider/samarbeider med å åpne opp flere bekkeløp. Større behov for tiltak knyttet til flom og overvann flere steder i vassdraget, spesielt rundt Kvernaland, Klepp stasjon, Bryne og sideløpene til Horpestad- og Orrevatnet. Stor vilje hos flere grunneiere til å delta på tiltak og høyt kunnskapsgrunnlag for å se på tiltak.		
Tauvassdraget	Ryfylke	A: B: Høy C: Høy
Begrunnelse - regionale prioriteringer I: Tau kraftverk er kalt inn til konsesjonsbehandling etter § 66 i vassressurslova. Søknad innebærer åpning av nåværende vandringshinder for anadrom fisk. Gir potensiale for 20 km anadromt strekk. I tillegg til laksetrapp er det nødvendig med habitatforbedrende tiltak. II: Laks og sjøaure vil igjen kunne ta vassdraget i bruk. Dette vil og komme elvemusling til gode (liten bestand). III: Stor lokal og regional vilje til å gjennomføre prosjekt med god politisk forankring. Det er utarbeida et solid kunnskapsgrunnlag, se vann-nett.		